

To: [5.1 5.1.2e] [5.1.2e @minbuza.nl]; [5.1.5 5.1.2e] [5.1.2e @minbuza.nl]; [5.1.2e],
[5.1.2e] [5.1.2e @minbuza.nl]; [5.1.2e] [5.1.2e @minbuza.nl]; [5.1.2e 5.1.2e] [5.1.2e @minbuza.nl]; [5.1.2e 5.1.2e]
[5.1.2 5.1.2e @minbuza.nl] [5.1.2e 5.1.2e] [5.1.2e @minbuza.nl]; [5.1.2e 5.1.2e] [5.1.2e @minbuza.nl];
[5.1.5 5.1.2e] [5.1.2e @minbuza.nl]
Cc: [5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl]; [5.1.2e] @minbuza.nl]
From: [5.1.2e]
[5.1.2e] Tue 10/29/2019 11:44:31 PM
Subject: Bezoek FMO aan Midden -Amerika
Received: Tue 10/29/2019 11:44:33 PM

Allen,

CEO FMO [5.1.2e] bracht met een vierkoppige delegatie op 28 oktober een bezoek aan Costa Rica. Daarnaast bezoekt hij Honduras (29-30/10) en Nicaragua (31/10). Dit betreft een eerste kennismakingsbezoek van de CEO aan Midden-Amerika. Bij zijn bezoek aan de ambassade werd een toelichting gegeven op de situatie/kansen in de regio ter voorbereiding op de rest van zijn programma. [5.1.2e] buiten verzoek.

's Avonds vond er een diner plaats op de residentie met vertegenwoordigers van [5.1.5],
[5.1.5] en [5.1.5]
[5.1.5] over investeringskansen voor FMO in Costa Rica. Verder sprak [5.1.2e] die dag nog met de cliënten
[5.1.5] over "Green Buildings". Het bezoek aan Honduras en Nicaragua staat eveneens in het teken van afspraken met cliënten.

Belangrijkste punten tijdens de bijeenkomst op de ambassade en het diner:

buiten reikwijdte/ander onderwerp	
5.1.2a	5.1.2a

5.1.5	
5.1.2e	5.1.2e
5.1.2e	5.1.2e

5.1.5	
-------	--

buiten reikwijdte/ander onderwerp	
-----------------------------------	--

5.1.5	
-------	--

buiten reikwijdte/ander onderwerp	
-----------------------------------	--

buiten reikwijdte/ander onderwerp

NB Dit bezoek past in een reeks van kennismakingsbezoeken van de ca. één jaar geleden aangetreden CEO [5.1.2e] aan verschillende landen waar FMO actief is. FMO heeft in de regio Midden- Amerika (exclusief Panama) een portfolio uitstaan van ca. 650 miljoen euro, in de sectoren energie, landbouw, financiële instellingen en water. De bank is vooral actief in Honduras, Nicaragua en Costa Rica.

Hartelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Embajada del Reino de los Países Bajos | Ambassade van het Koninkrijk der Nederlanden

Oficentro Ejecutivo La Sabana, edificio 3, piso 3, Sabana Sur | P.O. Box 10285 – 1000 San José | Costa Rica

Teléfono: + [5.1.2e]

www.nederlandwereldwijd.nl (para holandeses) | www.paísesbajosytu.nl (para extranjeros interesados en Holanda)

To: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
Cc: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
From: 5.1.2e
5.1.2e Wed 7/8/2020 9:56:14 PM
Subject: RE: Urgent request from Human Rights Organizations.
Received: Wed 7/8/2020 9:56:17 PM
Letter FMO FICOHSA (003).pdf

Beste 5.1.2e,

Hartelijk dank voor het doorsturen. Wij hadden deze brief nog niet ontvangen.

Opvallend aan de brief is het grote aantal ondertekenende organisaties. Onder deze organisaties bevinden zich een flink aantal NGO's die wij zelf financieel steunen, onder meer ihkv Samenspraak en Tegenspraak. De strategische partnerschappen Count Me In! en GAGGA, evenals organisaties als Both Ends, Mama Cash en Jass vormen allen onderdeel van Samenspraak en Tegenspraak. Daarnaast beslaat de rest van de afzenders een aanzienlijk gedeelte van het Hondurees maatschappelijk middenveld. Ook een gerenommeerde organisatie als Freedom House valt op.

Gezien deze breed gedragen kritiek op de voornemens van FMO lijkt het ons daarom van groot belang om met deze organisaties in gesprek te gaan hierover. Ons advies zou daarom zijn om bijvoorbeeld een gesprek te organiseren met in ieder geval de strategische partnerschappen en de in Nederland gevestigde organisaties, zoals hierboven vernoemd, zodat zij hun verhaal kunnen toelichten.

Ik hoor het uiteraard graag als jullie nog meer vragen hebben.

Hartelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e

Embajada del Reino de Países Bajos
Oficentro La Sabana, Edificio 3, Piso 3
San José, Costa Rica

.....
Cel: (+ 5.1.2e
Email: 5.1.2e
LinkedIn: <https://www.linkedin.com/in/5.1.2e>

-----Original Message-----

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Sent: woensdag 8 juli 2020 03:40
To: 5.1.2e >
Cc: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl 5.1.2e 5.1.2e >
Subject: FW: Urgent request from Human Rights Organizations.
Importance: High

Hallo 5.1.2e,

Via Copinh heb ik bijgevoegde brief gekregen t.a.v. een geplande FMO investering in Honduras: <https://www.fmo.nl/project-detail/58148>. Hebben jullie deze ook ontvangen?

Ik ken de context niet en kan daarmee de bezwaren niet op waarde inschatten, wat vinden jullie hiervan?

Overigens wel goed dus dat FMO transparant is over voorgenomen investeringen zodat NGO's dergelijke bezwaren kenbaar kunnen maken.

5.1.2e

(+3 5.1.2e

-----Original Message-----

From: coordinacion@copinh.org <coordinacion@copinh.org>
Sent: woensdag 8 juli 2020 08:44
To: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Subject: Fwd: Urgent request from Human Rights Organizations.
In: 00002e: High

1213078

Dear 5.1.2e

Reeds beoordeeld

----- Mensaje Original -----

Asunto: Urgent request from Human Rights Organizations.

Fecha: 2020-07-08 00:35

De: 5.1.5@copinh.org

Destinatario: 5.1.2e { 5.1.2e 5.1.2e }@fmo.nl

Cc: 5.1.2e@fmo.nl, 5.1.2e@fmo.nl

5.1.2e

Reeds beoordeeld

5.1.5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e 5.1 5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e

5.1.5.1.2e 5.1.2e

5.1.5.1.2e

Reeds Beoordeeld zie id1213078

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

Reeds Beoordeeld zie id 1213078

To: [5.1.2e] [5.1.2e]@minbuza.nl
Cc: [5.1.2e] [5.1.2e]@minbuza.nl [5.1.2e] [5.1.2e]@minbuza.nl
From: [5.1.2e]
[5.1.2e] Wed 7/8/2020 10:39:49 AM
Subject: FW: Urgent request from Human Rights Organizations.
Received: Wed 7/8/2020 10:39:51 AM
[Carta a FMO FICOHSA .pdf](#)
[Letter FMO FICOHSA .pdf](#)

Hallo [5.1.2e]

Via Copinh heb ik bijgevoegde brief gekregen t.a.v. een geplande FMO investering in Honduras: <https://www.fmo.nl/project-detail/58148>. Hebben jullie deze ook ontvangen?

Ik ken de context niet en kan daarmee de bezwaren niet op waarde inschatten, wat vinden jullie hiervan?

Overigens wel goed dus dat FMO transparant is over voorgenomen investeringen zodat NGO's dergelijke bezwaren kenbaar kunnen maken.

[5.1.2e]

[5.1.2e]

-----Original Message-----

From: [5.1.2e]@copinh.org <[5.1.2e]@copinh.org>
Sent: woensdag 8 juli 2020 08:44
To: [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>
Subject: Fwd: Urgent request from Human Rights Organizations.
Importance: High

Dear [5.1.2e],

[5.1.2e]

Reeds beoordeeld

----- Mensaje Original -----

Asunto: Urgent request from Human Rights Organizations.
Fecha: 2020-07-08 00:35
De: [5.1.5]@copinh.org
Destinatario: l.broekhuizen [5.1.2e] [5.1.2e]@fmo.nl
Cc: [5.1.2e]@fmo.nl, [5.1.2e]@fmo.nl

[5.1.2e]

Reeds beoordeeld

5.1.2e

Reeds beoordeeld

To: [5.1.2e] [5.1.2e]@minbuza.nl]
From: [5.1.2e]
5.1.2e Tue 12/6/2022 8:42:00 PM
Subject: FW: Banco Ficohsa
Received: Tue 12/6/2022 8:42:01 PM

From: [5.1.2e] <[5.1.2e]@fmo.nl>
Sent: donderdag 16 april 2015 12:33
To: [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>
Cc: [5.1.2e] <[5.1.2e]@fmo.nl>
Subject: RE: Banco Ficohsa

Hi [5.1.2e],

Kunnen we even bellen [5.1.2e]

Hartelijke groet,
[5.1.2e]

Sent from my Windows Phone

From: [5.1.2e]
Sent: 14/04/2015 13:55
To: [5.1.2e]
Cc: [5.1.2e]
Subject: RE: Banco Ficohsa

Dank!

From: [5.1.2e] [5.1.2e]@fmo.nl]
Sent: vrijdag 10 april 2015 17:59
To: [5.1.2e]
Cc: [5.1.2e]
Subject: Banco Ficohsa

Dag [5.1.2e],

[5.1.2e] vroeg me even te reageren inzake voortgang wat betreft de milieu en sociale prestatie van Banco Ficohsa.
Ik heb hier drie bullets (in het engels).

- Banco Ficohsa revised its environmental, social and governance policy that now includes IFC performance standards for high risk projects and has employed a [5.1.5] working on the implementation of the policy.
- FMO has at operational and board level regular contact with BF and recently monitoring visited the bank in Honduras. FMO and DEG invested to improve Banco Ficohsa's environmental and social management system and in hiring [5.1.5] a leading global consultant of environmental, health, safety, risk, and social consulting services to execute an assessment IFC performance standard analysis of 6 clients [5.1.5]
- Banco Ficohsa is in contact with [5.1.5] on the situation in [5.1.5] and is monitoring the action plan under the lead of IFC.

Fijn weekend,

[5.1.2e]
Sustainability Development Officer | Strategy Department
FMO

T: +31 [5.1.2e]
Anna van Saksenlaan 71 | P.O. Box 93060 | 2509 AB | The Hague | The Netherlands | www.fmo.nl
[LinkedIn](#) | [Facebook](#) | [Google+](#) | [Twitter](#) | [YouTube](#) | [Instagram](#) @FMObank

00005

FMO's legal name is 'Nederlandse Financierings-Maatschappij voor Ontwikkelingslanden N.V.'. FMO is also known as the Netherlands Development Finance Company.

1213325

The following conditions apply to this e-mail: <http://www.fmo.nl/e-mail-disclaimer>

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

The following conditions apply to this e-mail: <http://www.fmo.nl/e-mail-disclaimer>

To: [5.1.2e] [5.1.2e]@minbuza.nl]
From: [5.1.2e]
[5.1.2e] Tue 12/6/2022 8:44:07 PM
Subject: FW: Honduras: World Bank's Lending Arm Linked To Deadly Honduras Conflict
Received: Tue 12/6/2022 8:44:08 PM

From: [5.1.2e]
Sent: donderdag 16 januari 2014 15:28
To: [5.1.2e] <[5.1.2e]@fmo.nl>
Subject: RE: Honduras: World Bank's Lending Arm Linked To Deadly Honduras Conflict

Dankjewel voor de info!

Groet, [5.1.2e]

From: [5.1.2e] [mailto:[5.1.2e]@fmo.nl]
Sent: donderdag 16 januari 2014 15:05
To: [5.1.2e]
Subject: RE: Honduras: World Bank's Lending Arm Linked To Deadly Honduras Conflict

Dag [5.1.2e]

FMO heeft een lening en equity stake in Ficosha. Het leningdeel is bestemd voor SME finance en is daarmee niet ten gunste van [5.1.2f]
Voor het equity deel is geen use of funds vastgesteld.

Groet

[5.1.2e]

From: [5.1.2e] [5.1.2e]@minbuza.nl]
Sent: 15 January 2014 17:16
To: [5.1.2e]
Subject: RE: Honduras: World Bank's Lending Arm Linked To Deadly Honduras Conflict

Hoi [5.1.2e],

Dank voor het snelle antwoord. Kan je aangeven in welke mate FMO indirect betrokken is bij [5.1.2f] als financier van Ficosha Bank [5.1.2f]

Alvast bedankt en een fijne avond!

Groetjes, [5.1.2e]

buiten verzoek.

buiten verzoek.

buiten verzoek.

buiten verzoek.

To: [5.1.2e] [5.1.2e] @minbuza.nl; [5.1.2e] [5.1.2e] @minbuza.nl
Cc: [5.1.2e] [5.1.2e] @minbuza.nl; [5.1.2e] [5.1.2e] @minbuza.nl
From: [5.1.2e]
[5.1.2e] Tue 12/7/2021 7:16:04 PM
Subject: RE: Bedrijfsvertrouwelijk - Kamervragen
Received: Tue 12/7/2021 7:15:00 PM
[Brief BothEnds maart 2016.pdf](#)

Hoi allen,

Dank, ik begrijp het. Op basis van ons archief (waar ik net weer doorheen ben gelopen) en de website van COPHINH, kan ik daar helaas geen uitsluitsel over geven. Nog wel het volgende gevonden:

De Kamervragen uit 2012 die in artikelen genoemd worden zijn de volgende, die gaan over een FMO investering in Panama en aan Honduras wordt niet gerefereerd: [Kamervraag - De door FMO gefinancierde Barro Blanco dam in Panama - 2012Z17511 - Tweede Kamer | Open Kamer](#)

Ik heb de lijst doorgespit en geen andere SP Kamervragen uit 2012 voorbij zien komen die aan dit onderwerp gerelateerd zijn.

In documenten (zie o.a. brief in bijlage) lees ik terug dat FMO wordt verweten dat niet eerder actie is ondernomen, omdat er al geruime tijd sprake is van geweld en mensenrechtenschendingen rondom het project. In de brief in de bijlage wordt echter gerefereerd aan bronnen van de Inter-Amerikaanse Commissie van Mensenrechten, niet aan correspondentie tussen NGOs en BZ of FMO.

Hoewel waarschijnlijk al bekend, hierbij nog een aantal bullets uit een achtergronddocument over de zaak uit 2016:

5.1.2i

Groet,

[5.1.2e]

From: [5.1.2e] [5.1.2e] @minbuza.nl>

Sent: dinsdag 7 december 2021 10:57

To: [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>; [5.1.2e]

<[5.1.2e]@minbuza.nl>

Cc: [5.1.2e] [5.1.2e] @minbuza.nl>; [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>

Subject: RE: Bedrijfsvertrouwelijk - Kamervragen

Ha allen,
00007

1213379

De vraag die voor ons belangrijk is: was er voorafgaande aan de investering in februari 2014 al contact met de ambassade/ het ministerie opgenomen door de NGO's/ de lokale bevolking?

Ik weet dat de Kamervragen van 2014 zijn gesteld na deze investeringsbeslissing. Ik zal nog even kijken naar de Kamervragen van 2012 (en wat daar de strekking van was).

Bedankt allemaal voor de moeite.

Groet,

5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl>

Sent: dinsdag 7 december 2021 17:34

To: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl>

Cc: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e
<5.1.2e @minbuza.nl>

Subject: RE: Bedrijfsvertrouwelijk - Kamervragen

Hey 5.1.2e,

Wij hadden vanochtend te kampen met een Outlook storing, vandaar de error waarschijnlijk.

Ik ben even in de Sophia archieven gedoken maar die gaan terug tot 2016, daarvoor bestond het papieren archief nog dus het is denk ik nuttig bij aan archivaris 5.1.2i een verzoek in te dienen. Maar dit heb ik kunnen achterhalen op basis van stukken uit 2016:

- In 2006 schakelden de gemeenschappen van Rio Blanco de hulp in van COPINH voor hulp in hun strijd tegen de Agua Zarca dam.
- De SP (van Dijk) stelde al in 2012 en 2014 Kamervragen over dit onderwerp. In 2014 was dit n.a.v. een brandbrief van COPINH aan FMO.
- Vanaf 2016 werkt COPINH binnen de eerste ronde van de Strategische Partnerschappen samen met BothEnds en FCAM.

Ik zou dus zeggen dat het heel waarschijnlijk is dat dit klopt, maar ik kan het jaartal waarop deze lobby begon niet verifiëren.

Wat vermeld kan worden in de beantwoording is dat wij in mei dit jaar een NV aan de openbaar ministerie in Honduras hebben gestuurd met de verzoek tot gerechtigheid in deze zaak, en op 26 november jl. hebben wij een NV aan de MinBZ van Honduras overhandigd met het verzoek zo snel mogelijk met een strafmaat te komen in deze zaak.

Ik hoor graag als jullie meer info nodig hebben. Zouden wij ook mee kunnen kijken met de beantwoording?

Groet,

5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl>

Sent: dinsdag 7 december 2021 07:32

To: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl>

Cc: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl>

Subject: RE: Bedrijfsvertrouwelijk - Kamervragen

Nog een poging... (Ik kreeg een error).

5.1.2e

From: 5.1.2e

Sent: dinsdag 7 december 2021 09:49

To: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl>

Cc: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Subject: RE: Bedrijfsvertrouwelijk - Kamervragen

1213379

Reeds eerder beoordeeld

5.1.2e

To: [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted] @minbuza.nl; [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted] @minbuza.nl]
From: [redacted] 5.1.2e [redacted]
Sent: Tue 2/2/2021 11:08:01 PM
Subject: Gesprek met COPINH
Received: Tue 2/2/2021 11:08:03 PM

Hoi [redacted] 5.1.2e en [redacted] 5.1.2e,
Onlangs spraken [redacted] 5.1.2e en ik met COPINH (met Bertha, de dochter van Berta Caceres en [redacted] 5.1.2e) om kennis te maken. Een aantal punten uit het gesprek:

- Berta Caceres: de twee rechtszaken waar COPINH bij betrokken is zijn het proces tegen David Castillo, de vermeende intellectuele auteur van de moord op Berta Caceres, en een zaak omtrent corruptie rondom AguaZarca (o.a. m.b.t. vergunningen). Met name de eerste zaak geniet veel internationale aandacht waardoor de druk groter is het proces goed te laten verlopen en tot een resultaat te komen. [redacted] 5.1.5 [redacted] 5.1.5 [redacted] 5.1.5
- oCOPINH gaat een herdenkingsevenement organiseren 5 jaar na moord op Berta Caceres (3 maart 2016).
- (Rechtszaak) FMO: voor COPINH is het van belang dat investeringen geen negatieve impact hebben op de lokale omgeving/bevolking, en/of er sprake is van corruptie/fraude. [redacted] 5.1.5 [redacted] 5.1.5

@ [redacted] 5.1.2e in mijn overdrachtsdocument [redacted] 5.1.2e zie ik dat [redacted] 5.1.2e ons contactpersoon hiervoor bij FMO is, is dat nog actueel?
Groet,
[redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e

.....
La Embajada del Reino de los Países Bajos en San José, Costa Rica
Netherlands Embassy in San José, Costa Rica
.....
Ministerio de Asuntos Exteriores
Ministry of Foreign Affairs
.....

(+506) [redacted] 5.1.2e
(+506) [redacted] 5.1.2e [redacted] @minbuza.nl
.....

Beste 5.1.2e,

Hierbij onze reactie op de brief van de verschillende NGO's over ons voornemen een lening te verstrekken aan Ficohsa in Honduras.

FMO doet langetermijninvesteringen in bedrijven, projecten en financiële instellingen in ontwikkelingslanden. Wij zijn vijftig jaar geleden opgericht met het mandaat duurzame ontwikkeling te realiseren, precies daar waar andere financiers dat risico niet aandurven. Voor we investeren en tijdens de looptijd van de investering, doen we zorgvuldig onderzoek - inclusief het voor een bank vereiste Know Your Customer onderzoek – naar de directe en indirecte invloed van onze financiering op lokale gemeenschappen, het milieu en de samenleving. Dat is waarom FMO de intentie tot een investering vooraf openbaar maakt: om een ieder die zich geraakt voelt door de voorgenomen investering de gelegenheid te geven dit kenbaar te maken. Dit is een belangrijk onderdeel van onze due diligence, ons investeringsproces, en onze wens transparant te zijn over ons werk.

De brief van de verschillende NGO's is dus zeer welkom en voor ons een bevestiging dat deze ex ante publicatie goed werkt. FMO zal de informatie uit de brief van de NGO's de komende weken zorgvuldig beoordelen en meenemen in de beslissing over de investering in Ficohsa.

De brief verwijst naar mogelijke corruptie, schandalen en geweld in Honduras. Wij zijn ons ervan bewust dat Honduras – net als veel landen waar FMO actief is – een gecompliceerd land is en dat dit onderwerpen zijn waar wij extra veel aandacht aan moeten besteden. Het is daarom in ieders belang alle informatie die beschikbaar is te analyseren. We zullen de NGO's aanvullende informatie vragen die ons kan helpen een totaal beeld te krijgen van de situatie. Het is absoluut tegen ons beleid om in enige vorm bij te dragen aan corruptie of criminele intenties.

De lening, mocht die doorgang vinden, heeft een duidelijk oogmerk: investeringen in midden- en kleinbedrijf in Honduras, waarvan op zijn minst vijftig procent wordt geleid door vrouwen. De bedragen die per cliënt uitgeleend mogen worden liggen tussen de 10.000 en 1 miljoen Dollar. Ficohsa zal regelmatig aan FOM moeten rapporteren aan welke klanten zij welke leningen heeft verstrekt.

In Honduras is recent het duurzame banken initiatief aangenomen, met daarin specifieke aandacht voor mensenrechten. Ficohsa was een van de drijvende krachten achter dit project binnen de bankensector, waarbij de steun van de Hondurese toezichthouder onontbeerlijk was. Hiermee zijn de milieu, sociale waarborgen verhoogd en deze zullen opgenomen worden in de lokale regelgeving. Dit is een uniek project en vindt in de regio navolging.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl]; 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl]; 5.1.2e 5.1.2e @fmo.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e Wed 5/19/2021 7:37:15 PM
Subject: RE: Ter informatie | Banco Ficohsa
Received: Wed 5/19/2021 7:37:20 PM

Beste allemaal, en hierbij de link naar het artikel:

<https://fd.nl/ondernemen/1384442/streep-door-omstreden-lening-fmo-aan-hondurese-bank-use1caBtdupo>

Groeten, 5.1.2e

From: 5.1.2e >

Sent: 19 May 2021 5:19 PM

To: 5.1.2e <5.1.2e@fmo.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Cc: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@fmo.nl>
Subject: RE: Ter informatie | Banco Ficohsa

Ok dank.

Groet,
5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e id 1214744
5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e

Reeds beoordeeld zie id 1214744

To: [5.1.2e] [5.1.2e]@minbuza.nl [5.1.2e] [5.1.2e]@minbuza.nl
Cc: [5.1.2e] [5.1.2e]@minbuza.nl; [5.1.2e] [5.1.2e]@minbuza.nl; [5.1.2e]
[5.1.2e] [5.1.2e]@minbuza.nl; [5.1.2e] [5.1.2e]@minbuza.nl
From: [5.1.2e]
[5.1.2e] Fri 10/30/2020 10:12:36 AM
Subject: Bedrijfsvertrouwelijk: Verslag FMO (IMVO) issue-overleg 26-10-2020
Received: Fri 10/30/2020 10:12:00 AM

Beste [5.1.2e] en [5.1.2e],

Hieronder vinden jullie de belangrijkste punten uit het periodieke issue-overleg met FMO. Hierin worden de meest actuele IMVO/ESG/SEAH issues besproken

Ficohsa – Honduras (FMO-A)

- ∇FMO is van plan een investering te doen in Ficohsa (een bank in Honduras). NGO's linken deze bank aan de investering in de 'Agua Zarca' dam (de eerdere probleeminvestering van FMO, waarbij een mensenrechtenactivist is vermoord).
- ∇FMO ontkent deze link op basis van het due diligence onderzoek en heeft een brief gestuurd aan een aantal NGO's om hen te informeren over deze investering en te ontkrachten dat er een link bestaat tussen de twee investeringen.
- ∇Tegelijkertijd heeft het FD vragen gesteld aan FMO over Ficohsa en de link met 'Agua Zarca' dam. Het is de verwachting dat het FD hierover een artikel zal publiceren, maar het is nog onduidelijk wanneer. Wij worden hierover op de hoogte gehouden door FMO.

Buiten reikwijdte verzoek/ander onderwerp

Mochten er nog vragen of opmerkingen zijn, dan hoor ik dat graag.

Met vriendelijke groet,

[5.1.2e]

Ministry of Foreign Affairs

[5.1.2e] [5.1.2e]@minbuza.nl

Rijnstraat 8, 2515XP
Den Haag, the Netherlands
00012

To: [5.1.2e] [5.1.2e] @minbuza.nl; [5.1.2e] [5.1.2e] @minbuza.nl; [5.1.2e]
(FIN/DEELN) [5.1.2e] @minfin.nl; [5.1.2e] (BFB/IEFI) [5.1.2e] @minfin.nl
Cc: [5.1.2e] [5.1.2e] @fmo.nl; [5.1.2e] [5.1.2e] @fmo.nl; [5.1.2e] [5.1.2e] @fmo.nl
From: [5.1.2e] [5.1.2e]
Sent: Mon 10/19/2020 7:21:54 AM
Subject: Ficohsa letter to the NGOs
Received: Mon 10/19/2020 7:22:07 AM
201018 Response FICOHSA NGO engagement CONFIDENTIAL.docx

Dear colleagues,

Over summer, I informed you about the letter we received from a number of NGOs, including Copinh, about a proposed FMO investment in Ficohsa, a bank in Honduras, already an FMO client.

The NGOs call upon FMO not to invest in Ficohsa and state a number of reasons; linking the bank to the Agua Zarca project and questioning the position of the [5.1.2e] [5.1.2e] owning the bank.

Over the last months, FMO has done a thorough due diligence process. This is still ongoing (including a careful KYC check, but we will leave this out of possible external communication around the letter) so no final decision on the investment has been taken yet.

In the attached letter, that we intend to send out today (we intended to send earlier as you might recall [5.1.2e], but decided we still needed to check further things), FMO responds to the issues raised in their letter to FMO.

We have been in contact with some of the NGOs during the writing of the letter and we know that they intend to have further discussions with us. We will keep you aligned on the developments there.

As we informed you in Summer as well; the FD has reached out to FMO after we received the letter, asking us various questions on Ficohsa, the purpose of the financing and on our response to the NGOs.

We expect that they will come back with new questions after we send out the letter today. In case of any media attention, we will inform you.

Please also let us know if you receive questions or notice about Ficohsa, the investment or the letter.

As you will understand, we are very careful in our external because of the link with the Agua Zarca case.

Please let us know in case you have further questions on the above.

Best,

[5.1.2e]

The following conditions apply to this e-mail: <https://www.fmo.nl/e-mail-disclaimer>

To: 5.1.2e 5.1.2e @oxfamnovib.nl
Cc: 5.1.2e 5.1.2e @localimpacthub.com; 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e
5.1.2e @minbuza.nl
From: 5.1.2e
Sent: Mon 6/21/2021 9:45:35 AM
Subject: RE: Zorg over relaties FMO met omstreden Hondurese bank
Received: Mon 6/21/2021 9:45:36 AM

Beste 5.1.2e

Dit maal mijn dank en excuus voor enigszins trage antwoord.

Wij praten graag met jullie door over onze rol/verantwoordelijkheid richting FMO, waaronder ons toezicht op het in lijn opereren met Nederlands OS beleid.

Zoals je vast weet, loopt er momenteel ook een dialoog tussen jullie, Both Ends en Somo met FMO over verdere samenwerking. Op 30 juni staat een volgende bespreking gepland. Wij stellen voor om na dat gesprek ook een gesprek te plannen tussen jullie, Both Ends en Somo en BZ. 5.1.2e, heeft recent aan onder andere Michiel Servaes een uitnodigingsmail gestuurd om een dergelijk overleg op te zetten.

We waarderen jullie betrokkenheid bij individuele investeringen. Met ons kunnen jullie het gesprek voeren over het beleid van FMO en over de rol en inzet van de ambassades in de landen waar investeringen plaats vinden, bijvoorbeeld op het terrein van mensenrechten. Individuele casussen kunnen ons inzicht geven in de uitwerking en gevolgen van het FMO-beleid. Als we ongewenste patronen zien, is dat aanleiding tot gesprek met FMO over aanpassingen van het beleid. Gesprekken over individuele cases zijn het mandaat van FMO, daar kunnen jullie het beste met FMO zelf over in gesprek gaan. Hierbij onderstreep ik ook nogmaals het belang dat wij hechten aan deze rechtstreekse dialoog.

In het gesprek zullen we dit verder toelichten.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e a.i.

Directie Duurzame Economische Ontwikkeling
Ministerie van Buitenlandse Zaken
Rijnstraat 8 | Postbus 20061 | 2500 EB | Den Haag

M +31 5.1.2e
5.1.2e @minbuza.nl

From: 5.1.2e <5.1.2e@oxfamnovib.nl>

Sent: maandag 7 juni 2021 16:48

To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Cc: 5.1.2e 5.1.2e@localimpacthub.com; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: RE: Zorg over relaties FMO met omstreden Hondurese bank

Beste 5.1.2e,

Bedankt voor je mail en excuus voor de ietwat vertraagde respons. We zijn blij dat de casus op jullie netvlies staat en hierover in gesprek zijn met FMO. We denken dat de overheid een belangrijke rol heeft te vervullen voortkomend uit de verantwoordelijkheden die zijn opgenomen in internationale richtlijnen, zoals de UN Guiding Principles. Transparantie over de wijze waarop verantwoordelijkheden worden vormgegeven door staat en bedrijf, is daarin een cruciaal onderdeel. Tot op heden is helaas naar ons inziens de noodzakelijke transparantie door FMO nog niet getoond. Zouden jullie in dit kader kunnen toelichten wat jullie oordeel is over de mate van transparantie die FMO in deze specifieke casus? En zou je ajb kunnen toelichten wat jullie inzet is in de gesprekken met FMO en welke vragen jullie stellen, voor een beter begrip van onze kant?

We kijken uit naar je antwoord.

Vriendelijke groet, mede namens mijn collega 5.1.2e,

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Oxfam Novib

5.1.2e 5.1.2e (ma – do)

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: vrijdag 28 mei 2021 15:38

To: 5.1.2e <5.1.2e@oxfamnovib.nl>

Cc: 5.1.2e 5.1.2e@localimpacthub.com; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Subject: RE: Zorg over relaties FMO met omstreden Hondurese bank

00014 5.1.2e

1213392

Bedankt voor jouw email. Ik was deze week op cursus, vandaag de enigszins late reactie. Deze casus staat bij ons het netvlies, mede n.a.v. eerdere zorgen die geuit zijn door o.a. Oxfam. Wij zijn hierover in gesprek met FMO en wanneer wij vragen hebben kom ik bij je terug.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1 5.1.2e

5.1.2e

Sustainable Economic Development Department
Directorate-General for International Cooperation
Ministry of Foreign Affairs

Rijnstraat 8 | 2515 XP | The Hague
PO Box 20061 | 2500 EB | The Hague

M 5.1.2e

E 5.1.2e @minbuza.nl

Twitter 5.1.2e

Are you curious to know what Dutch Development Aid achieves?
Go to www.DutchDevelopmentResults.nl

When visiting the Ministry of Foreign Affairs, please produce a valid form of identification

5.1.2e 5.1.2e

5.1 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

Reeds beoordeeld zie id 1214072

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Reeds beoordeeld zie id 1214072

To: [5.1.2e 5.1.2e] [5.1.2e]@fmo.nl; [5.1.2e] [5.1.2e]@minbuza.nl; [5.1.2e] [5.1.2e]@fmo.nl]
Cc: [5.1.2e] [5.1.2e]@fmo.nl
From: [5.1.2e]
Sent: Fri 8/7/2020 10:07:34 AM
Subject: RE: Urgent request from Human Rights Organizations.
Received: Fri 8/7/2020 10:07:00 AM

Beste [5.1.2e]

Fijn dat jullie ons op de hoogte houden van de ontwikkelingen. We horen graag wanneer er meer bekend is.

Succes met deze casus.

Met vriendelijke groet,

[5.1.2e]

Ministry of Foreign Affairs
+31 [5.1.2e] [5.1.2e]@minbuza.nl
Rijnstraat 8, 2515XP
Den Haag, the Netherlands

-----Original Message-----

From: [5.1.2e 5.1.2e] [5.1.2e]@fmo.nl>
Sent: vrijdag 7 augustus 2020 11:01
To: [5.1.2e 5.1.2e] [5.1.2e]@minbuza.nl; [5.1.2e 5.1.2e] [5.1.2e]@fmo.nl>
Cc: [5.1.2e] [5.1.2e]@fmo.nl; [5.1.2e] [5.1.2e]@minbuza.nl>
Subject: RE: Urgent request from Human Rights Organizations.

Beste [5.1.2e] [5.1.2e]

Hierbij een korte update over onze voorgenomen investering in Ficohsa, Honduras.

Naar aanleiding van de NGO brief die we op 7 juli ontvingen en andere vragen van NGOs, zijn we nog druk bezig met een zorgvuldig intern proces, o.a. op het gebied van KYC en compliance. Daarnaast zijn we natuurlijk zorgvuldig alle "aanteigingen" in de brief aan het verifiëren waar het gaat om finciële links naar Desa en daarmee naar Agua Zarca.

We hebben de NGOs laten weten dat we ze eind Augustus zullen antwoorden; we zullen jullie dan ook opnieuw informeren.

Groeten,
[5.1.2e]

-----Original Message-----

From: [5.1.2e 5.1.2e]
Sent: 08 July 2020 11:48
To: [5.1.2e 5.1.2e] [5.1.2e]@minbuza.nl; [5.1.2e 5.1.2e] [5.1.2e]@fmo.nl>
Cc: [5.1.2e] [5.1.2e]@fmo.nl; [5.1.2e 5.1.2e] [5.1.2e]@minbuza.nl>
Subject: RE: Urgent request from Human Rights Organizations.

Hi [5.1.2e]

Dank voor je bericht.

Wij hebben de brief ook in goede orde ontvangen en gaan werken aan een response hierop, ik zal je op de hoogte houden van het proces en zowiezo een kopie van onze response met je delen.

Laat me weten als je vragen hebt ook over de inhoud van de brief die je zou willen bespreken, dan kunnen we daar uiteraard een Klein overlegmomentje voor inplannen.

Groeten,
[5.1.2e]

--00015al Message-----

From: [5.1.2e 5.1.2e] [5.1.2e]@minbuza.nl>

1213397

Sent: 08 July 2020 11:42
To: [5.1.2e] [5.1.2e] <[5.1.2e]@fmo.nl> [5.1.2e] [5.1.2e] <[5.1.2e]@fmo.nl>
Cc: [5.1.2e] [5.1.2e] <[5.1.2e]@fmo.nl> [5.1.2e] [5.1.2e] <[5.1.2e]@fmo.nl>
Subject: FW: Urgent request from Human Rights Organizations.
Importance: High

Ho [5.1.2e] en [5.1.2e].

Ik heb bijgevoegde brief ook gekregen t.a.v. de Honduras investering. Laten jullie weten wanneer jullie een reactie werken? Heb het ook met de post gedeeld.

Mvg,
[5.1.2e]

(+31 [5.1.2e])

-----Original Message-----
From: [5.1.5]@copinh.org <[5.1.5]@copinh.org>
Sent: woensdag 8 juli 2020 08:44
To: [5.1.5] [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>
Subject: Fwd: Urgent request from Human Rights Organizations.
Importance: High

Dear [5.1.5] [5.1.2e]

[5.1.2e] [5.1.2e]
buiten verzoek.

----- Mensaje Original -----
Asunto: Urgent request from Human Rights Organizations.
Fecha: 2020-07-08 00:35
De: [5.1.5]@copinh.org
Destinatario: [5.1.2e]@fmo.nl, [5.1.2e]@fmo.nl
Cc: [5.1.2e]@fmo.nl, [5.1.2e]@fmo.nl

[5.1.2e]

Reeds beoordeeld zie id 1213078

[5.1.2e]

buiten verzoek.

To: 5.1.2e 5.1.2e@minbuza.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e FIN/DEELN)
Sent: Tue 5/25/2021 2:37:18 PM
Subject: Via e-mail verzenden: Streep door omstreden lening FMO aan Hondurese bank
Received: Tue 5/25/2021 2:37:24 PM
Streep door omstreden lening FMO aan Hondurese bank.pdf

5.1.2e

Artikel in FD over FMO:

G 5.1.2e

Uw bericht kan nu met de volgende bijlagen of koppelingen worden verzonden:

Streep door omstreden lening FMO aan Hondurese bank

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

To: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
Cc: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
From: 5.1.2e
5.1.2e Wed 12/1/2021 3:41:24 PM
Subject: FW: KV PvdD IMVO / over een door FMO gefinancierd bedrijf dat is veroordeeld voor een moordcomplot in Honduras
Received: Wed 12/1/2021 3:41:25 PM

Ha 5.1.2e,
Wil jij of 5.1.2e hier een achterzak Q en A voor maken? Handig om eerdere issue verslag en R bulletin hierover te delen 5.1.2e
5.1.2e. Ik krijg Q en A graag nog even langs.
Verder vraag van 5.1.2e wie morgen standby is voor evt vragen? Heb beetje gevoel van alle ballen op 5.1.2e, maar voor deze casus wel handig dat jij dat bent denk ik.
Laten we ook even goed kijken wat 5.1.2e en 5.1.2e op kunnen pakken, morgen bespreken?
Groet, 5.1.2e

From: 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Sent: woensdag 1 december 2021 14:56

To: 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e
<5.1.2e @minbuza.nl>

Cc: 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Subject: FW: KV PvdD IMVO / over een door FMO gefinancierd bedrijf dat is veroordeeld voor een moordcomplot in Honduras

Samen even bekijken en evt op voorbereiden. Ik zit morgen bij IMH in de Kamer.

From: 5. 5.1.2e 5.1.2e >

Sent: Wednesday, December 1, 2021 2:24 PM

To: 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Cc: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl>

Subject: RE: KV PvdD IMVO

Over FMO voor DDE, bedoelde ik. Eventueel nodig dat een DDE-collega paraat staat voor vragen over FMO?

Groeten,

5.1.2e

From: 5. 5.1.2e

Sent: woensdag 1 december 2021 14:05

To: 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Cc: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl>

Subject: FW: KV PvdD IMVO

Hi 5.1.2e 5.1.2e

Zie onderstaande set Kamervragen over DDE. Kunnen jullie de laatste vraag als Q&A meenemen in de achterzak?

Groeten,

5.1.2e

From: 5.1.2e

Sent: woensdag 1 december 2021 14:04

To: 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Cc: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Subject: RE: KV PvdD IMVO

Dank je 5.1.2e We nemen de vraag mee in de achterzak.

Groeten,

5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl>

Sent: woensdag 1 december 2021 14:02

To: 5.1.2e <5.1.2e >

Cc: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Subject: KV PvdD IMVO

Importance: High

Beste 5.1.2e, 5.1.2e,

Zojuist is een set KV binnengekomen die mogelijk morgen ook nog even wordt aangehaald in een debat met R. Zie onderstaande set die vandaag wordt uitgezet bij DDE. De laatste vraag is m.n. relevant voor morgen. Wellicht verstandig iets in de achterzak van R mee te geven.

2021222120

00018

1213604

Vragen van de leden Teunissen en Van Raan (beiden PvdD) aan de ministers voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking en van Financiën over een door FMO gefinancierd bedrijf dat is veroordeeld voor een moordcomplot in Honduras

1. Bent u bekend met het bericht 'FMO financierde bedrijf achter moordcomplot' in het Financieel Dagblad van 23jl. over de moord op de Hondurese activist Berta Cáceres[1] en de ontwikkelingen in deze zaak in de afgelopen maanden? Wat is uw reactie op dit bericht?
2. Erkent u dat er in deze zaak fouten zijn gemaakt door de Financieringsmaatschappij voor Ontwikkelingslanden? Zo ja, heeft u contact gezocht met FMO om opheldering te krijgen en te onderzoeken wie er verantwoordelijk zijn geweest voor de gemaakte fouten? Zo nee, hoe beoordeelt u de rol van FMO in de gebeurtenissen rondom de moord op Cáceres?
3. Kunt u bevestigen dat maatschappelijke organisaties vanaf 2011 meermaals bij zowel u als FMO aandacht hebben gevraagd voor de sociale en politieke context in het gebied in Honduras waar het Agua Zarca project plaatsvond? Klopt het dat zij in brieven en gesprekken regelmatig wezen op het risico op conflictescalatie?
4. Deelt u de reactie van FMO dat het vonnis schokkend is? Hoe rijmt u de verbazing over het vonnis met de frequente waarschuwingen vanuit het maatschappelijk middenveld richting uw ministerie? Bent u het ermee eens dat deze verbazing duidt op een gebrek aan aandacht vanuit FMO en het ministerie van Buitenlandse Zaken voor de signalen van direct betrokkenen bij deze en andere projecten van de bank?
5. In de context van alle waarschuwingen die Berta Cáceres en COPINH aan het adres van FMO en het ministerie van Buitenlandse Zaken hebben gemaakt ten tijde van de financiering, en de hoge risico-omstandigheden van het Agua Zarca project, hoe is het naar uw mening mogelijk dat FMO fouten heeft gemaakt in haar primaire taak om de geldstromen te monitoren? Heeft het ministerie gedaan om ervoor te zorgen dat de controleplicht van FMO goed werd uitgevoerd?
6. Zijn naar uw mening de controlemechanismen binnen het ministerie van Buitenlandse Zaken op orde? Zo nee, waar ziet u noodzaak voor verbetering? Zo ja, welke controlemechanismen zijn volgens u niet goed gevolgd?
7. Welke 'safeguards' moet FMO volgens u verankeren in het huidige besluitvormingsmodel, die ervoor zouden moeten zorgen dat dergelijke signalen serieus genomen worden? Welke verbeteringen in het proces zal u voorstellen?
8. Hoe draagt u er zorg voor dat FMO een gender-lens in haar beleid verankert en juist ook vrouwen de mogelijkheid geeft signalen te geven?
9. Verbindt u consequenties aan de steken die FMO ogenschijnlijk in het kader van de Agua Zarca-financiering heeft laten vallen, en zo ja, welke zijn dat?
10. Wat is uw inzet richting de nieuwe strategie van FMO? Op welke wijze adresseert deze strategie de bestaande problemen in de aanpak van FMO omtrent repressie van lokaal activisme tegen door FMO gesteunde projecten? Op welke manier betreft u de lessen uit Agua Zarca in dit strategieproces?
11. Bent u het ermee eens dat het van groot belang is dat de opdrachtgevers voor de moord op Berta Cáceres worden vervolgd? Bent u het ermee eens dat om dit te kunnen bereiken transparantie over het Agua Zarca project nodig is? Zo nee, waarom niet? Zo ja, bent u bereid ervoor te zorgen dat de nabestaanden inzage krijgen in de (compliance) dossiers van FMO?
12. Bent u bereid om het onderzoek naar mogelijke opdrachtgevers van de moord te bevorderen door zoveel mogelijk inzage te geven in de cliëntanalyse van FMO en alle communicatie met zowel de medewerkers als het bestuur van het project?
13. Bent u bereid grondig onderzoek te doen naar de financiering van en de financiële terugtrekking uit het Agua Zarca project, waarbij in ieder geval wordt meegenomen welke controles er waren op de autorisatie van de betalingen aan het Agua Zarca project, wie daarvoor verantwoordelijk was en hoe het mogelijk is dat FMO de zaken zoals genoemd in het FD-artikel over het hoofd heeft gezien? Zo ja, bent u bereid in dat onderzoek het structurele karakter van dergelijke fouten bijook mee te nemen? Zo nee, waarom niet?
14. Bent u van mening dat de Nederlandse overheid alsnog verantwoordelijkheid moet nemen voor de onherstelbare materiële en immateriële schade die het project heeft veroorzaakt? Zo ja, hoe gaat u dit doen?

15. Wat is uw mening over de in het artikel genoemde stelling van FMO dat 'een vraag die opnieuw en prangender voor ons ligt, is in hoeverre FMO nog actief kan en wil zijn in fragiele staten met ontoereikende wet- en regelgeving, waar de rule of law beperkt wordt gehandhaafd'? Bent u bereid zich in te zetten voor een gewijzigd mandaat waarbinnen FMO juist wel actief kan zijn in fragiele staten, waarbij de gemeenschappen die dienen te profiteren van economische ontwikkeling aan de basis staan van te ontwikkelen projecten? Zo ja, welke veranderingen moeten er volgens u bij FMO plaatsvinden om dit mogelijk te maken?
16. Bent u bekend met het bericht 'Streep door omstreden lening aan Hondurese bank' in het Financieel Dagblad van 19 mei 2021] over de ingetrokken lening van FMO aan de Hondurese bank FICOHSA, die wordt beschuldigd van betrokkenheid bij de financiering van Agua Zarca?
17. Kunt u bevestigen dat FMO geen informatie deelt over waarom is besloten de lening aan FICOHSA niet door te laten gaan en het proces waarmee dit besluit is genomen?
18. Bent u het ermee eens dat het, juist na wat er is gebeurd in het Agua Zarca project, van groot maatschappelijk belang is om transparant te zijn over dergelijke omstreden financieringsaanvragen, juist voor het verbeteren van de omstandigheden in landen waar FMO zich op richt? Bent u bereid bij FMO aan te dringen deze informatie te delen met in ieder geval belanghebbende maatschappelijke organisaties?
19. Herinnert u zich uw antwoord op eerdere vragen van het lid Teunissen en van Raan waarin u stelde dat er geen grote problemen zitten in de analyses op het gebied van Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (IMVO) door FMO worden uitgevoerd?[3] Bent u nu wel bereid te erkennen dat FMO structureel tekort schiet in het identificeren van risico's van een financiering voor de lokale bevolking en hun leefomgeving, en het niet om incidenten gaat? Zo ja, welke stappen gaat u zetten om dit te verbeteren?

[1]<https://fd.nl/ondernemen/1404178/staatsbank-fmo-financierde-bedrijf-achter-moordcomplot-in-honduras-odk1cashX9aU>

[2]<https://fd.nl/ondernemen/1384442/streep-door-omstreden-lening-fmo-aan-hondurese-bank-pdk1cashX9aU>

[3] van de Handelingen, vergaderjaar 2020–2021, nr. 3893

5.1.2e

Ministerie van Buitenlandse Zaken | Ministry of Foreign Affairs
Rijnstraat 8 | Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag

M: +31 6 5.1.2e
E: 5.1.2e@minbuza.nl

[Tips voor actieve openbaarmaking!](#)

[Stay linked to Information Management](#)

To: [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e]@minbuza.nl]
Cc: [5.1.2e] [5.1.2e]@minbuza.nl]
From: [5.1.2e]
5.1.2e Fri 12/3/2021 1:03:48 PM
Subject: bedrijfsvertrouwelijk: Kamervragen PvdD - Agua Zarca
Received: Fri 12/3/2021 1:03:49 PM

Hi [5.1.2e],

Eens met voorgestelde aanpak. Graag vast moment prikken waarop we ([5.1.2e] en ik met jou [5.1.2e] en mw FIN) volgende week de insteek bespreken mbt 6, 7, 8 en 13 irt KYC en vragen die FIN eerder mede namens ons aan FMO heeft gesteld. Dit overleg graag plannen voor antwoorden op die vragen te formuleren en na bij FMO gecheckt te hebben welke info er inmiddels gedeeld kan worden. Boven alle mails bedrijfsvertrouwelijk zetten.

Verder aan voorkant vast aan Fin voorstellen dat we deze set ook weer beantwoorden met hun minister als mede-ondertekenaar. De eerste lijn van beantwoording ben ik nog mee bezig, tot 13 gekomen. Rest volgt

Groet, [5.1.2e]

From: [5.1.2e] [5.1.2e]@minbuza.nl>

Sent: donderdag 2 december 2021 16:58

To: [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e]@minbuza.nl>

Cc: [5.1.2e] [5.1.2e]@minbuza.nl>

Subject: FW: Kamervragen PvdD - Agua Zarca

Dag [5.1.2e]

Ter afstemming: Zie hieronder het [5.1.2e] voorgestelde plan van aanpak en beantwoordingslijn per Kamervraag. Specifiek ook aan jou de vraag of we vraag 6, 7, 8 en 13 willen benaderen vanuit KYC oogpunt.

Groeten,

[5.1.2e]

From: [5.1.2e] [5.1.2e]@minbuza.nl>

Sent: donderdag 2 december 2021 15:04

To: [5.1.2e] [5.1.2e]@minbuza.nl>

Subject: FW: Kamervragen PvdD - Agua Zarca

Ha [5.1.2e]

Hieronder mijn eerste input voor de Kamervragen (in rood). Van belang om bij FMO te schakelen met [5.1.2e]

([5.1.2e]@fmo.nl) en [5.1.2e] ([5.1.2e]@fmo.nl). Verder van belang om de [5.1.2e]

([5.1.2e]@minbuza.nl) van de ambassade en [5.1.2e] [5.1.2e]@minbuza.nl (DAM) en

[5.1.2e] [5.1.2e]@minfin.nl) mee te nemen in het traject.

Mijn voorgesteld plan van aanpak:

1. Met [5.1.2e] (en mij) spreken over de beantwoordingslijn. Daarbij vooral van belang om even stil te staan bij de vraag of we vraag 6, 7, 8 en 13 willen benaderen vanuit KYC oogpunt.

2. Partijen op de hoogte stellen (MinFin, ambassade, DAM en FMO) en hen waar nodig om input vragen (zie hieronder bij welke vragen dat nodig is). Van belang om goede deadlines mee te geven.

Vraag 3: FMO

Vraag 5: FIN

Vraag 6: FIN

Vraag 7: FIN

Vraag 13: FIN

Vraag 14: FMO

Vraag 15: FMO

Vraag 17: FMO

[In parallel: Beginnen met formulering van de resterende vragen]

3. Antwoorden formuleren (o.a. op basis van input).

4. Evt. met [5.1.2e] en [5.1.2e] afstemmen waar nodig.

00019 check door mij en evt. [5.1.2e]. Astemming met MinFin

1213607

6.Akkoord (idealiter door een van de twee). Akkoord MinFin.

7.Een laatste feitelijke check door FMO.

8.Antwoorden de lijn in naar en R. Check of we de antwoorden sturen 'mede namens', want dan moet die ook bij MinFin de lijn in.

5.1.2i

5.1.2i

5.1.2i

5.1.2i

5.1.2i

5.1.2e

Ministry of Foreign Affairs

+31(0) 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl

Rijnstraat 8, 2515XP

Den Haag, the Netherlands

To: [redacted] (FIN/DEELNENP)[redacted]@minfin.nl]
From: [redacted]
Sent: Fri 12/10/2021 3:42:59 PM
Subject: Antwoord-Vragen-van-de-leden-Teunissen-en-Van-Raan-beiden-PvdD-aan-R-en-MinFin-sc
Received: Fri 12/10/2021 3:42:00 PM
[Antwoord-Vragen-van-de-leden-Teunissen-en-Van-Raan-beiden-PvdD-aan-R-en-MinFin-sc.docx](#)

Hierbij de antwoorden! Deze kunnen bij jullie de lijn in 😊

To: 5.1.2e 5.1.2e @fmo.nl; 5.1.2e 5.1.2e @fmo.nl
Cc: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
From: 5.1.2e
5.1.2e Fri 12/3/2021 4:57:46 PM
Subject: Bedrijfsvertrouweljk - Kamervragen Agua Zarca
Received: Fri 12/3/2021 4:57:47 PM
[2021Z22120.docx](#)

Dag 5.1.2e en 5.1.2e,
Zoals jullie inmiddels wellicht weten heeft de Partij voor de Dieren een aantal Kamervragen gesteld over Agua Zarca. (Zie bijgevoegd)
We doen samen met het Ministerie van financiën ons best om deze Kamervragen nog voor de Kerstvakantie te beantwoorden. Gezien de gevoeligheid van de case en evt. lopende onderzoeken / rechtszaken, kunnen jullie ons voor dinsdagmiddag aanstaande laten weten welke informatie er inmiddels gedeeld kan worden hierover?
Wellicht dat ik volgende week nog terugkom met enkele meer specifieke verzoeken voor informatie.
Hartelijk dank alvast,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e

.....
Sustainable Economic Development Department
Directorate-General for International Cooperation
Ministry of Foreign Affairs
Rijnstraat 8 | 2515 XP | The Hague
PO Box 20061 | 2500 EB | The Hague

.....
T +31 5.1.2e
M +31 5.1.2e
E 5.1.2e @minbuza.nl

.....
Are you curious to know what Dutch Development Aid achieves?
Go to www.nlontwikkelingssamenwerking.nl/en

.....
When visiting the Ministry of Foreign Affairs, please produce a valid form of identification

To: 5.1.2e (FIN/DEELN) (5.1.2e@minfin.nl)(5.1.2e@minfin.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Mon 12/13/2021 12:42:14 PM
Subject: Antwoord-Vragen-van-de-leden-Teunissen-en-Van-Raan-beiden-PvdD-aan-R-en-MinFin-sc
Received: Mon 12/13/2021 12:42:00 PM
Antwoord-Vragen-van-de-leden-Teunissen-en-Van-Raan-beiden-PvdD-aan-R-en-MinFin-sc.docx

Hierbij de laatste set.

To: 5.1.2e @minbuza.nl
Cc: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
From: 5.1.2e
Sent: Tue 12/7/2021 9:49:03 AM
Subject: Bedrijfsvertrouwelijk - Kamervragen
Received: Tue 12/7/2021 9:49:04 AM
[2021Z22120.docx](#)

Dag 5.1.2e

We hebben Kamervragen ontvangen over de FMO case Agua Zarca (zie bijlage). Ik geloof dat de ambassade in Costa Rica hier eerder bij betrokken was.
Om een van deze vragen te kunnen beantwoorden wilde ik het onderstaande (in het rood) vragen. Het betreft de Kamervraag:
Vraag 3

Kunt u bevestigen dat maatschappelijke organisaties vanaf 2011 meermaals bij zowel u als FMO aandacht hebben gevraagd voor de sociale en politieke context in het gebied in Honduras waar het Agua Zarca project plaatsvond? Klopt het dat zij in brieven en gesprekken regelmatig wezen op het risico op conflictescalatie?

5.1.2i

Is het mogelijk ons dit uiterlijk donderdag te laten weten? Gezien de korte tijd die er is voor de beantwoording voor het kerstreces.
Hartelijk dank,

5.1.2e

Sustainable Economic Development Department
Directorate-General for International Cooperation
Ministry of Foreign Affairs
Rijnstraat 8 | 2515 XP | The Hague
PO Box 20061 | 2500 EB | The Hague

T +31 70 348 5.1.2e
M +31 5.1.2e
E 5.1.2e @minbuza.nl

Are you curious to know what Dutch Development Aid achieves?
Go to www.nlontwikkelingssamenwerking.nl/en

When visiting the Ministry of Foreign Affairs, please produce a valid form of identification

To: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl 5.1.2e 5.1.2e
Cc: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl;
5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl;
5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl;
From: 5.1.2e
Sent: Mon 12/6/2021 5:15:28 PM
Subject: Bulletin: FD publicatie over FMO's witwascontroles
Received: Mon 12/6/2021 5:15:00 PM

Beste 5.1.2e en 5.1.2e,

Hierbij ontvangen jullie een R-bulletin m.b.t. een FD artikel dat gisteravond is gepubliceerd over FMO.

- ✓ Het Financieele Dagblad (FD) publiceerde op 5 december een artikel over de problemen die FMO ervaart in de witwascontroles. Voor zover we na hebben kunnen gaan is er geen duidelijke directe aanleiding voor het artikel.
- ✓ Naar verwachting wordt er woensdag een groot achtergrondartikel over FMO gepubliceerd, met mogelijk aandacht voor (i) KYC, (ii) probleemproject Ficohsa, (iii) belastingstructuren, (iv) Pandora Papers, (v) probleemproject Agua Zarca en (vi) investeren in fragiele staten. De verwachting is dat dit een opbouwend kritisch stuk zal zijn. Het is de verwachting dat er parlementaire aandacht zal zijn voor de twee artikelen.
- ✓ Vanwege FMO's banklicentie moet FMO zich houden aan een strikt *Know Your Customer (KYC)* beleid, wat bedoeld is om o.a. witwassen en de financiering van terrorisme te voorkomen. Vanuit de Staat is het Ministerie van Financiën als meerderheidsaandeelhouder in de lead over KYC en De Nederlandsche Bank (DNB) ziet toe op FMO's KYC-beleid. In 2019 gaf DNB aan dat FMO haar KYC-beleid niet op orde had. DNB verzocht vervolgens dat FMO eind 2021 dit op orde moest hebben. Dit leidde tot een grootschalige *KYC remediation*, waarin al FMO's klanten opnieuw werden getoetst aan het striktere beleid.
- ✓ Het FD schrijft dat de problemen binnen FMO dermate groot waren, dat FMO deze zomer zes weken lang alle commerciële activiteiten heeft bevroren om haar huidige klantbestand op orde te krijgen. Nu klopt dat niet geheel, maar naast dat COVID-19 due diligence van nieuwe klanten vaak onmogelijk maakte, heeft FMO zeer veel capaciteit vrij moeten maken voor de *KYC remediation*. FMO loopt namelijk het risico op toezichtboetes en imago schade wanneer haar KYC-beleid eind 2021 nog niet op orde is. FMO ligt op schema om deze deadline te halen en er zijn voorsnog geen grote problemen uit de *remediation* naar boven gekomen. Begin 2022 zal FMO weer met DNB in gesprek gaan over de resultaten en deadlines conform de eerdere afspraken met DNB.
- ✓ In het artikel wordt beschreven dat alle Nederlandse banken moeite hebben met de strikte KYC-regelgeving, waaronder ook ING en ABN Amro (kregen boete van DNB vanwege hun KYC-beleid). In het artikel wordt benoemd dat deze regels nog veel uitdagender zijn voor FMO, omdat het opereert in complexe omgevingen. Deze vraag is ook beleidsmatig relevant: hoe realistisch is het om de strikte KYC-regelgeving altijd volledig toe te passen in de landen waarin FMO opereert. De voormalige vz van de RvC van FMO laat zich daar kritisch over uit in het artikel. De huidige voorzitter van de RvC heeft na contact met zijn voorganger bij DNB aangegeven dat afgezien van de precieze woordkeuze FMO een uitdagende opdracht heeft, en gevraagd om begrip van DNB daarvoor.
- ✓ Het artikel gaat tot slot kort in op twee bekende probleemprojecten in Honduras (Agua Zarca en Ficohsa) en benoemt de eerdere onrust in de top van FMO door de vele recente wisselingen van CEO's. Het artikel levert geen nieuwe informatie op.

Groet,

5.1.2e

.....
Directie Duurzame Economische Ontwikkeling
Directoraat-Generaal Internationale Samenwerking
Ministerie van Buitenlandse Zaken
Rijnstraat 8 | 2515 XP | Den Haag
Postbus 20061 | 2500 EB | Den Haag

.....
T +31 70 5.1.2e
M +31 6 5.1.2e
E 5.1.2e @minbuza.nl
.....

Ook benieuwd welke resultaten we boeken?
Ga naar www.nlontwikkelingssamenwerking.nl
00024

1213634

.....

Bij bezoek aan het Ministerie is een geldig legitimatiebewijs verplicht.

Buitenlandse
Zaken

DE STAAT DER NEDERLANDEN, DE MINISTER VOOR
ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

EN

DE NAAMLOZE VENNOOTSCHAP NEDERLANDSE FINANCIERINGS-
MAATSCHAPPIJ VOOR ONTWIKKELINGSLANDEN N.V.

**UITVOERINGSOVEREENKOMST
MASSIF**

Overeenkomst / kopie beschikking
opgeslagen bij DDE/CU onder nummer:

DDE0090242

Datum : 14/11/2006

Paraaf:

5.1.2e

DEZE UITVOERINGSOVEREENKOMST is aangegaan op 4 september 2006
TUSSEN

- (1) De Staat der Nederlanden, de Minister voor Ontwikkelingssamenwerking (de "Staat", "de Minister")
- en,
- (2) De naamloze vennootschap Nederlandse Financierings-Maatschappij voor Ontwikkelingslanden N V ("FMO")

Hierna gezamenlijk te noemen "**Partijen**"

OVERWEGENDE DAT

- (A) Partijen zijn overeengekomen dat hetgeen in de hierna vermelde subsidiebeschikking is vastgelegd in deze uitvoeringsovereenkomst verder wordt uitgewerkt
- (B) Dat deze overeenkomst strekt tot uitvoering van en is verbonden met de subsidiebeschikking van de Minister aan FMO, in het kader van het MASSIF Fonds met kenmerk DDE-0605/2006 met aanvangsdatum van 1 januari 2006, bekend onder activiteitennummer 14020 (hierna 'Subsidiebeschikking'), met dien verstande dat de werkingssfeer van deze overeenkomst zich mede zal uitstrekken tot elke nadere subsidiebeschikking van de Minister in het kader van het MASSIF Fonds, tenzij hiervan in de subsidiebeschikking expliciet wordt afgeweken
- (C) Partijen op 13 november 1991 / 7 november 1991 een overeenkomst hebben gesloten met betrekking tot het Kleinbedrijf-Financieringsprogramma (hierna "KB Fonds"), partijen op 12 januari 1998 een overeenkomst hebben gesloten met betrekking tot het SEED Capital Programma (hierna "Seed Capital Fonds") en de Minister bij beschikkingen d d 1 juli 2000, 11 juli 2001 (addendum), 16 juli 2001 (addendum), 27 november 2001, 3 april 2002, 6 augustus 2003 en 25 november 2003 subsidies heeft verleend ten behoeve van het FMO Balkanfonds (hierna "Balkanfonds")
- (D) Partijen thans zijn overeengekomen dat de in Overweging (C) genoemde fondsen zullen worden beëindigd en dat de betreffende activiteiten, goederen, rechten, deelnemingen en financieringen van deze fondsen deel zullen uitmaken van het MASSIF-Fonds met uitzondering van die activiteiten, goederen, rechten, deelnemingen en financieringen die FMO van het MASSIF-Fonds tegen betaling overneemt, conform hetgeen bepaald is in deze Overeenkomst

- (E) Afspraken gemaakt zijn tussen partijen over tijdstip en beëindiging van Kleinbedrijf- en Seed Capital Fonds overeenkomsten in de Overeenkomst met kenmerk DDE-0604/2006

1 Activiteiten

- 1 1 De activiteiten waarop de subsidiebeschikking betrekking heeft, zijn onderbouwd door de door FMO op 2 december 2005 bij de Minister ingediende aanvraag, inclusief het voorstel tot Plan van Aanpak MASSIF (het "Plan van Aanpak")
- 1 2 Het aan de aanvraag gehechte Plan van Aanpak kan worden aangepast en/of nader worden ingevuld. Een dergelijke wijziging behoeft de goedkeuring van de Minister
- 1 3 Een voorstel tot aanpassing en/of wijziging wordt aangetekend verzonden aan de in de subsidiebeschikking genoemde contactpersoon en het aldaar aangegeven postadres
- 1 4 Indien de Minister binnen acht weken na de datum waarop het voorstel tot wijziging en/of aanpassing is ingediend niet schriftelijk heeft gereageerd, zijn de voorgestelde wijzigingen en/of aanpassingen goedgekeurd

2 Inbreng en aanvang

- 2 1 Partijen zijn overeengekomen dat de MASSIF-activiteiten aanvangen per 1 januari 2006 en dat daartoe (i) de in bijlage a (I) weergegeven bestaande activiteiten, middelen en financieringen, deelnemingen, goederen en rechten (welke voorheen deel uitmaakten van en samenhangen met het Kleinbedrijffonds, het Seed Capital Fonds en het Balkanfonds), deel zullen uitmaken van MASSIF en (ii) de in bijlage a (II) weergegeven activiteiten, middelen en financieringen, deelnemingen, goederen en rechten (welke eveneens voorheen deel uitmaakten van en samenhangen met voornoemde fondsen), door FMO zullen worden overgenomen tegen een overeengekomen prijs zoals weergegeven in bijlage a (II) onder de noemer historische kostprijs van de betreffende projecten, inclusief valutaresultaat
- 2 2 De inbreng van middelen en activiteiten als bedoeld in artikel 2 1 (i) vormt het eerste voorschot op de betaling van de subsidie ten behoeve van het MASSIF-fonds

3 Beheer en periodieke verslaglegging

- 3 1 De halfjaarlijkse verantwoording aan de Minister biedt inzicht in de doelmatigheid (efficiency), de doeltreffendheid (effectiviteit) en de doelgerichtheid (relevantie) van de uitvoering van de activiteiten. Het daartoe te gebruiken format behelst zowel de financiële als de inhoudelijke aspecten en is weergegeven in bijlage b

- 3 2 De financiële verantwoording bevat een overzicht van door FMO geraamde en gerealiseerde inkomsten en uitgaven, voor zover deze inkomsten en uitgaven betrekking hebben op de activiteiten waarvoor subsidie is verleend. Tevens zal een overzicht worden verstrekt van de door de Minister verstrekte voorschotten. De financiële rapportage vindt plaats tegen de waarderingsgrondslagen conform FMO's jaarrekening en dient vergezeld te gaan van een accountantsverklaring, conform het controle protocol als opgenomen in bijlage c bij deze overeenkomst.
- 3 3 FMO legt de onder 3 1 en 3 2 bedoelde rapportages aan de Minister voor, met inachtneming van de rapportagekalender (bijlage d). Partijen zullen drie maal per jaar overleg voeren over respectievelijk de door subsidieontvanger jaarlijks in te dienen jaarplan en –begroting, het jaarrapport en het halfjaarrapport met daarin de in het betreffende jaar voorziene middelenoutput, conform de bovengenoemde rapportagekalender.
- 3 4 Indien is afgeweken van de in het Plan van Aanpak aangegeven doelstellingen dan wel activiteiten wordt dit door FMO specifiek aangegeven en nader verklaard.
- 4 **Evaluaties**
- 4 1 FMO zal MASSIF-klanten behandelen als alle reguliere klanten en opnemen in FMO's interne evaluatiekalender. Dit behelst dat bij alle gecontracteerde projectfinancieringen een scorecard en nulmeting ingevuld zullen worden, conform de bij bijlage b gegeven formats.
- 4 2 Vijf jaar na de datum van inwerkingtreding van de subsidiebeschikking en, indien van toepassing, iedere vijf jaar daarna zal een externe evaluatie plaatsvinden van de activiteiten, dit als aanvulling op de reguliere rapportages. Daartoe worden door middel van een onderzoek bij FMO en een steekproef onder de financiële instellingen die in het kader van MASSIF middelen ontvangen hebben de efficiency, de effectiviteit en de relevantie van de activiteiten effecten op hun merites beoordeeld. De relevantie heeft met name betrekking op de duurzaamheid, financieel en anderszins, van de met MASSIF-middelen geleverde financiële diensten aan lokale ondernemers en consumenten, de corporate governance en overige bedrijfsvoering van MASSIF-klanten en -partners in de financiële sector, de effecten op de financiële sector, op investeringen door het lokale bedrijfsleven in succesvolle ondernemingen en op het genereren van besparingen in de betreffende landen, op de overheidsinkomsten en op de exportinkomsten.
- 4 3 De externe evaluator zal op basis van de aanvraag en de daarin uitgesproken verwachtingen, de scorecards en de nulmetingen rapportage, zijn eigen bevindingen en alle in de vijf voorafgaande jaren verstrekte rapportages aan Partijen een opinie afgeven of en in welke mate is voldaan aan de in de aanvraag, het plan van aanpak en de jaarlijks gepresenteerde activiteitenplannen beschreven verwachtingen en doelstellingen.

5 Vaststelling subsidie

5 1 Binnen zes maanden na afloop van het subsidieverleningstijdvak dan wel binnen zes weken na de presentatie van het finale rapport van een externe evaluatie als genoemd in 4 2 en 4 3 dient FMO een verzoek in tot vaststelling van het subsidiebedrag of een deel daarvan bij de Minister Dit verzoek gaat vergezeld van de uitkomsten van de evaluaties, het commentaar daarop van FMO en een financiële verantwoording en waardebeoordeling van de geëvalueerde portefeuille Deze bevat in ieder geval de volgende elementen

- (i) Opgave van het ontvangen dividend, de renteopbrengsten en overige aan het fonds gerelateerde inkomsten c q vergoedingen zoals fees,
- (ii) Het totaalbedrag van de door de Staat aan FMO uitgekeerde voorschotten,
- (iii) Een overzicht van alle door FMO aan de Staat ter beschikking gestelde verslagen,
- (iv) Een overzicht van alle uitgaven die met de verleende voorschotten zijn gedaan,
- (v) Een lijst van alle met de voorschotten verstrekte en op het moment van vaststelling van de subsidie nog uitstaande financieringen, bij de vaststelling van de subsidie zal tevens de waarde daarvan worden vastgesteld conform gangbare internationale richtlijnen zoals IFRS

De financiële verantwoording gaat vergezeld van een, ten behoeve van de Minister, opgestelde accountantsverklaring

5 2 Zowel de subsidie als de conform artikel 5 1 (v) vastgestelde waarde van de daarmee gefinancierde en op dat tijdstip uitstaande financieringsportefeuille worden door de Minister binnen 13 weken na ontvangst van een verzoek tot vaststelling, zoals aangegeven in artikel 4 1, vastgesteld

5 3 Indien er na vaststelling van het subsidiebedrag gelden resteren zullen deze zo spoedig mogelijk na ontvangst van de beschikking tot vaststelling door FMO aan de Minister worden geretourneerd In zoverre het nog door FMO te ontvangen bedragen betreft, zoals rente en aflossingen op de door FMO verstrekte leningen, provisie op door FMO verstrekte garanties, vergoeding voor de uitvoering en/of andere opbrengsten van uitstaande financieringen, zullen deze zo spoedig, maar niet later dan 10 weken na de vaststelling door de Minister aan FMO worden overgemaakt

6 Vergoedingsstructuur

De vergoeding voor de door FMO te verrichten diensten komt ten laste van het MASSIF-Fonds Ze bestaat uit een kostenvergoeding voor het beheer van de uitstaande

portefeuille, een kostenvergoeding voor acquisitie van nieuwe financieringen en een premie voor succesvol fondsmanagement. De specifieke vergoedingsafspraken zijn weergegeven in bijlage f. Partijen zullen deze iedere twee jaar beoordelen op hun actualiteit en waar en indien nodig deze aanpassen.

7 Termijnen

- 7.1 Op de in deze overeenkomst genoemde termijnen is de Algemene Termijnenwet van toepassing.
- 7.2 Indien na afloop van de geldigheidsduur van de beschikking geen opvolgende subsidiebeschikking tot stand is gekomen, zullen partijen zich voorzover dat voortvloeit uit de aard van de wederzijdse verplichtingen dan wel de billijkheid of de goede trouw dat meebrengt jegens elkander gedragen met inachtneming van de daarvoor in aanmerking komende bepalingen van de beschikking en deze overeenkomst.

8 Toepasselijk recht, Forumkeuze

- 8.1 Op deze overeenkomst is Nederlands recht van toepassing.
- 8.2 Enig geschil dat ontstaat uit of in verband met deze overeenkomst zal worden voorgelegd aan de bevoegde rechter in Den Haag.

Bijlagen

<i>Bijlage a (I)</i>	<i>Portfolio 31-12 BAFO KBF&SC (MASSIF)</i>
<i>Bijlage a (II)</i>	<i>Overnamelijst van projecten door FMO-A</i>
<i>Bijlage b</i>	<i>Rapportagestructuur MASSIF (inclusief model baseline en scorecard)</i>
<i>Bijlage c</i>	<i>Controleprotocol</i>
<i>Bijlage d</i>	<i>MASSIF kalender</i>
<i>Bijlage e</i>	<i>Activiteitenplan</i>
<i>Bijlage f</i>	<i>Vergoedingsstructuur</i>

Aldus getekend te Den Haag op

30 08 2006

de Staat der Nederlanden,
de minister voor
Ontwikkelingssamenwerking

de Nederlandse Financierings-
Maatschappij voor
Ontwikkelingslanden N.V.

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

R.A. Arnold
Chief Executive Officer

Bijlage a (I) bij uitvoeringsovereenkomst

REPORT_YEAR	31 12 2005
-------------	------------

Ander onderwerp

5.1.2e

	Honduras	buiten verzoek.	
		Banco Ficohsa	5.1.1c
		buiten verzoek.	

Ander onderwerp

Ander onderwerp

Standen per 01-01 2008 (Overname-moment)

Ander onderwerp

Rapportagestructuur MASSIF

De financiële verantwoording vindt plaats tegen de waarderingsgrondslagen conform FMO's jaarrekening

Naast de genoemde kenmerken en voorbeeld tabellen dient bij alle paragrafen een toelichting of onderbouwing te worden gegeven bijvoorbeeld over de geconstateerde situatie trend, of verwachtingen

PART I   Portefeuille**1   Samenstelling Portefeuille (halfjaarlijks)**

- 1.1 Hoogtepunten afgelopen periode
beleidsmatige ontwikkelingen met betrekking tot Financiële Sector
Ontwikkeling (FSD) sectoraal regionaal en waar van toepassing op
nationaal niveau
waar mogelijk refererend aan Wereldbank/IMF Financial Sector Assessment
studies

1.2   Geconsolideerde uitstaande portefeuille per

Regio	Financieringssoort	Participaties	Lening	Garantie	Totaal	% van totaal
	Directe of indirecte financieringen					

Bedragen

Per regio sub totaal

- Per kolom totaal

- 1.3 Top 10 van landen met grootste exposure [land uitstaand bedrag %]
- 1.4 Top 10 clienten met grootste exposure [klant, uitstaand bedrag %]
- 1.5 portefeuille per inkomenscategorie van landen [lower, middle upper]
- 1.6 Toelichting op gevoerde beleid
Zoals bijvoorbeeld over *Acces 2010 – Finance for all* en MASSIF brede management
aspecten

2   Combinatieprojecten (halfjaarlijks)

- 2.1 Combinatieprojecten met FMO A Capacity Development
- 2.2 Sectorverdeling

3 *Ontwikkelingswaarde portefeuille (jaarlijks)*

3 1 Economische Impact financiële instellingen

Klant	Balanstot €	Winst €	Person #	Debit # & €	Credit # & €	Spaarders # & €	MMKB % totaal	Bijkant #	DFI s

Inclusief EDIS en DII

3 2 Analyse en bevindingen

PART II   Operationeel

4 *Portefeuille (halfjaarlijks)*

4 1 Ontwikkeling portefeuille nieuwe klanten

Voor nieuwe klanten zal ondermeer worden gerapporteerd door middel van Bijlage b 1 “baseline” en Bijlage b 2 “Score card

4 2 Productie tijdens periode

Regio	Finvob		Goedkeuring		Contract		Uitbetaling	
	€	%	€	%	€	%	€	%

Product	Finvob		Goedkeuring		Contract		Uitbetaling	
	€	%	€	%	€	%	€	%

5 *Kwaliteit portefeuille (halfjaarlijks)*

5 1 Afboekingen tijdens periode

- Leningen Klant Afboeking (€)
- Participatie Klant Afboeking (€)

5 2 Waardecorrecties op participaties

klant	Uitstaande hoofdsom	% correctie	Waarde correctie/ impairment	Netto uitstaand	Mutatie t o v de beginstand	Markt waarde	Onder/ overwaarde

5 3 Waardecorrecties op leningen

klant	Uitstaande hoofdsom	% correctie	Waarde- correctie/	Netto uitstaand	Mutatie t o v de	Markt waarde	Onder/ overwaarde

			impairment		beginstand		

6 *Financiële risicoprofiel (halfjaarlijks)*

6 1 Klanten (FSF)

FSF (% of exposure)	Fonds Jaar voor verslagjaar	Fonds Verslagjaar	FMO A verslagjaar
A1 (goed)			
A2 (goed)			
B1 (goed)			
B2 (voldoende)			
C1 (matig)			
C2 (matig)			
D1 (zwak)			
D2 (zwak)			
E (technisch failliet)			

6 2 Financieringen (RF/IF)

FSF (% of exposure)	Fonds Jaar voor verslagjaar	Fonds Verslagjaar	FMO A verslagjaar
A1 (goed)			
A2 (goed)			
B1 (goed)			
B2 (voldoende)			
C1 (matig)			
C2 (matig)			
D1 (zwak)			
D2 (zwak)			
E (technisch failliet)			

PART III Financieel

7 *Portefeuille verloop en resultaat (halfjaarlijks)*

7 1 Portefeuillevverloop [bruto port begin mutaties, bruto port eind periode]

7 2 Resultaat [ontvangsten, koersverschillen waardecorrecties netto resultaat]

8 *Mutaties en opbouw fonds (per kwartaal)*

8 1 Grootte Fonds en opbouw

8 2 Mutaties grootte fonds tijdens periode

9 *Verloop cashflow tijdens periode*

10 *Middelenvoorziening, liquiditeitsprognose, liquiditeitsaanvraag*

PART IV Kosten en Baten (halfjaarlijks)

11 Vergoeding in relatie tot portefeuilleomvang, omzet en resultaten portefeuille

11.1 Vergoeding aan FMO

11.2 Toegekende kosten aan het fonds (cf kostenstructuur van de planning)

11.3 Aantal FTE's onderverdeeld naar directoraat afdeling en salarisschaal

Schalen	Finance		IMR		JA		Risico		totaal	
4-6	planning	realisatie	planning	realisatie	planning	realisatie	planning	realisatie	planning	realisatie
7-8										
9-11										
12-14										
Totaal										

Bijlage 1

L/G/P/S	Klant	Land	Sector	Finvob	Goedkeuring	Contract	Uitbet	EDIS

Verklaring

L = lening, G = garantie P = participatie S = subsidie

annex b 1 nulmeting

annex b 2 scorecard

annex b 3 informatie ProCredit Bank Macedonie (te verstrekken t/m 31 december 2008, waarna deze bijlage vervalt)

Formatted English (U K)

MASSIF - baseline

annex b 1 bij uitvoeringsovereenkomst

Date			
Project			
Country			
New/existing			
FMO financing (€)	L	€	
	P	€	
	S	€	
Co-financiers (top 3)	1		
	2		
	3		

Riskprofile

Fin Sustainability Score		
Last years net profit		
Balance sheet total (€)		
Cap Adequacy Ratio (BIS %)		
IT system in use		
Shareholders (#)		
Top 3 shareholders	1	
	2	
	3	
Corporate Governance Score		
Environmental Risk Score		
Social Risk Score		

Development contribution

Savers/depositors	#	€	
Borrowers	#	€	
SME (% totaal)			
Top 3 products	1		
	2		
	3		
Personnel professionals			
Personnel support			
Branches			

FMO contribution

Additionality	
Catalyst	
Management corp governance	
Institutional support TA	
Covenants	
Others	

SCORE CARD FINANCIAL INSTITUTION Project **Analyse/Revisie**Name F Country ISIC-cod Country development index

Good	99	89	100bp
Good	88	78	125bp
Satisfacto	77	67	150bp
Satisfacto	66	56	200bp
Moderate	55	45	225bp
Moderate	44	34	250bp
Poor	33	22	300bp
Poor	21	11	325bp
Poor	10	0	350bp

Date Investment Officer Analist Environm /Social Analist **Risk Financial Institution**

	Poor	Moderate	Satisfactory	Good	Weighing	Score
	0	1	2	3		
External Factors						
Quality of supervision	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	3	<input type="text"/>
Quality of regulations	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	3	<input type="text"/>
Stability financial sector	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	2	<input type="text"/>
Solvency	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	3	<input type="text"/>
Earnings capacity (interest vs oth	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	2	<input type="text"/>
Liquidity	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	3	<input type="text"/>
Quality of assets	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	3	<input type="text"/>
Market position	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	2	<input type="text"/>
Quality of shareholders	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	2	<input type="text"/>
Quality of management	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	2	<input type="text"/>
Corporate governance	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	1	<input type="text"/>
Quality of IT systems and level of	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	2	<input type="text"/>
FMO's experience with the client	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	2	<input type="text"/>
Lender of last resort (CB govern	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	3	<input type="text"/>
Total score for financial sustainability factor(max 99)						<input type="text"/>

A

Financial Sustainability Factor

E

Development Impact

	Poor	Moderate	Satisfactory	Good	Weighing	Score
	0	1	2	3		
Financial Economic Impact						
Financial sustainability (A) see ta	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	4	<input type="text"/>
Improving standards/practices/pr	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	1	<input type="text"/>
Effect on government revenue	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	1	<input type="text"/>
Contribution to financial market d	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	1	<input type="text"/>

Effects on markets and competition					1	0
Multiplier effect of FMO's investment					1	0
Contribution to SME development					1	0
Indirect employment creation					1	0

Total score for financial economic impact (max 33)

0

Environmental Impact	Poor 0	Moderate 1	Satisfactory 2	Good 3	Weighing	Score
Environmental Policy including E					4	0
Environmental Management System					5	0
Financing of specific environment					2	0

Total score for environmental impact (max 33)

0

Social Impact	Poor 0	Moderate 1	Satisfactory 2	Good 3	Weighing	Score
Social Policy (incl. Exclusionlist)					2	0
Social Management System (internal)					2	0
Social Performance (internal)					3	0
Direct employment creation					1	0
Social Management System (client)					3	0

Total score for social impact (max 33)

0

Country Development Impact Total score country development factor (25 - 99)

25

Country Development Factor

D1

Finance Number				
Abbreviation Finance Product				
Total score for financial	A 0	0	0	0

Financial Product (for loans B-E have to be filled in for equity F has to be filled in)

Securities

Collateral value %				
Enforceability %				
	0 00	0 00	0 00	0 00

0.75 or more	10
Between 0.5 and 0.75	5
0.25 or less	0

B				
---	--	--	--	--

Remaining average time

5 years or more	10
between 3 and 5 years	5
between 1 and 3 years	0
less than 1 year	5

C				
---	--	--	--	--

Position with regard

Pari passu	0
------------	---

Actual sub	10
Formal sub	20

D

Extraordinary circum

E

Total score for risk fac

A E

0

0

0

0

Risk Factor

bp 350

350

350

350

Capital Adequacy Ratio

100%

100%

100%

100%

Expected return and

F

Total score for investn

A + F

0

0

0

0

Investment Factor

Required margin calculation (not for equity)

Country Score

and margin

100<81
75bp

80<61
100bp

60<51
125bp

50<41
200bp

40<21
250bp

20<0
300bp

Margin for Country Ri

bp

Margin for Project Risk

bp

Total Risk Margin

bp

Required Margin

Added Value FMO

Special contributi Yes/No Score

Effect on capital market developm	0%
Effect on other financiers decision	0%
Effect on the terms of funds avail	0%
Arranging the financial structure o	0%
Identifying business opportunities	0%
Improving corporate governance	0%
Improving standards practices or	0%
Arranging technical assistance (IB	0%
Improving environmental perform	0%
Improving social performance	0%

Score for Added Value FMO

0%

Controleprotocol MASSIF fonds

Bij de overeenkomst tussen de Staat der Nederlanden en de Financierings-Maatschappij voor Ontwikkelingslanden NV de dato XXXXX 2006 (de "Uitvoeringsovereenkomst")

I Inleiding

- 0 Dit controleprotocol heeft tot doel de samenwerking te bevorderen tussen de accountantsdienst van het Ministerie van Buitenlandse Zaken (het Ministerie) en de accountant van de Nederlandse Financierings-Maatschappij voor Ontwikkelingslanden NV (FMO), in het kader van het toezicht op de uitvoering van het MASSIF fonds
- 0 De samenwerking wordt vormgegeven aan de hand van de controle van de jaarrapportage van het MASSIF-fonds, aanvullende controles ten aanzien van de naleving van de overeenkomst en rapportering over de bevindingen door de accountant aan het Ministerie
- 0 Dit controleprotocol heeft betrekking op de eisen die worden gesteld ten aanzien van de uitvoering van de accountantscontrole van de FMO in verband met de voorwaarden die gesteld zijn in de Uitvoeringsovereenkomst

II Reikwijdte van de controle

De reikwijdte van de externe accountantscontrole houdt op daar waar de verantwoordelijkheid van de FMO eindigt

III Controle

- 0 Richtlijnen
De accountantscontrole wordt uitgevoerd volgens algemeen aanvaardbare controlestandaarden (Richtlijnen Accountantscontrole)
- 0 Specifieke aandachtspunten
Bij de controle omtrent de naleving van de bepalingen wordt aan de hieronder genoemde artikelen van de overeenkomst, inclusief de criterianota, de daarbij aangegeven aandacht besteed

Artikelen Uitvoeringsovereenkomst

Artikel 6

Artikel 1 1 1 2, 3 1 3 4 en 4 1

Artikel 2

Soort aandacht

Normale aandacht

Procedurele toetsing

(Eenmalige) Speciale aandacht

Onder **normale aandacht** wordt verstaan

Controle met dezelfde diepgang als de controle die door de accountant in acht wordt genomen bij de controle van de jaarrekening

Onder **procedurele toetsing** wordt verstaan

Controle waarbij wordt nagegaan dat

- procedures zijn opgezet om te waarborgen dat aan de betreffende voorschriften wordt voldaan
- het volgen van die procedures leidt tot naleving van die voorschriften
- die procedures in feite zijn gevolgd

- Voor artikel 3 1 betekent de procedurele toetsing dat alleen beoordeeld wordt of de rapportage in functiescheiding totstandgekomen is, waardoor gewaarborgd is dat deze in overeenstemming is met de administratie
- Voor artikel 3 4 leidt de procedurele toetsing tot een negative assurance uit het onderzoek is niet gebleken dat afwijkingen van toepassing zijn

Onder **speciale aandacht** wordt verstaan

Controle waarbij nadrukkelijk wordt gezien of de desbetreffende voorschriften zijn nageleefd In dit geval is sprake van een controle met meer diepgang dan zoals normaal bij de controle van een jaarrekening in acht wordt genomen

2 a

In de accountantsverklaring zal in de opinieparagraaf over de naleving van de volgende artikelen gerapporteerd worden middels een positief geformuleerde verklaring 1 1 2 3 1 4 1 en 6 Ten aanzien van 3 1 geldt verder de in artikel 2 van dit controleprotocol genoemde bepaling ten aanzien van procedurele toetsing en dat de accountant heeft geen oordeel over het getoonde inzicht in de doematigheid, doeltreffendheid en doelgerichtheid Ten aanzien van artikel 1 2 en 3 4 geldt dat geen oordeel omtrent de volledigheid van alle aanpassingen en afwijkingen wordt gegeven

0 Voorbereiding van de controle

De controle is gebaseerd op risico analyse, die resulteert in een te hanteren tolerantie waarvan de overwegingen worden opgenomen in het controledossier

De accountant beoordeelt de follow up van de bevindingen en aanbevelingen van vorige controles die van belang zijn voor de controle aanpak voor de komende periode Hierbij stelt de accountant vast of juiste en tijdige correctieve acties zijn genomen door de FMO

0 Opstellen van het controleprogramma

De accountant stelt een controleprogramma op waarin onder meer wordt opgenomen een onderzoek naar de opzet en werking van de interne controle het uitvoeren van cijferbeoordelingen en gegevensgericht onderzoek

0 Uitvoering van de controle

- De accountant controleert met behulp van het controleprogramma de financiële verantwoording en voorwaarden zoals geformuleerd in de overeenkomst teneinde een accountantsverklaring te kunnen afgeven,
- De accountant vraagt een bevestiging bij de financiële verantwoording (letter of representation) van het management van de FMO waarin de FMO mede deelt dat naar beste weten de financiële verantwoording alle transacties omvat en dat dit overzicht in alle opzichten juist en volledig is
- De accountant zorgt ervoor dat in het controledossier voldoende, adequate en relevante bewijsstukken aanwezig zijn en legt de uitgevoerde controles en de uitkomst daarvan in het dossier vast,

IV Reviewrecht

De Minister van Ontwikkelingssamenwerking behoudt zich het recht voor personen van het Ministerie aan te wijzen die een review zullen uitvoeren bij de accountant van de FMO ter toetsing van de naleving van het controleprotocol De accountant van de FMO zal daarbij onbelemmerd inzage geven

in alle relevante dossiers. Indien een review wordt uitgevoerd, zal hierover tevens overleg worden gepleegd met de FMO. Eventuele bevindingen zullen met de FMO worden besproken.

V. Rapportage

Het accountantsrapport bevat de volgende elementen

- De doelstelling en reikwijdte van de accountantscontrole, de toegepaste controlecriteria voor zover relevant en de beperkingen die in de reikwijdte zijn aangebracht,
- De financiële verantwoording inclusief toelichting en de gehanteerde waarderingsgrondslagen,
- Een accountantsverklaring die op duidelijke wijze een oordeel geeft over de financiële verantwoording. In het geval van een goedgekeurde accountantsverklaring zal de volgende tekst zal worden gebruikt

“Opdracht

Wij hebben de financiële verantwoording over de periode - - / - - van het MASSIF-fonds van de FMO gecontroleerd. De financiële verantwoording is opgesteld onder verantwoordelijkheid van de leiding van de huishouding. Het is onze verantwoordelijkheid een accountantsverklaring inzake de financiële verantwoording te verstrekken.

Werkzaamheden

Onze controle is verricht overeenkomstig algemeen aanvaarde richtlijnen in Nederland met betrekking tot controle-opdrachten en met het “controleprotocol MASSIF fonds” de dato XXXXX 2006 opgenomen als bijlage c bij de Uitvoeringsovereenkomst MASSIF de dato XXXX 2006. Volgens deze richtlijnen dient onze controle zodanig te worden gepland en uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de financiële verantwoording geen onjuistheden van materieel belang bevat. Een controle omvat onder meer een onderzoek door middel van deelwaarnemingen van informatie ter onderbouwing van de bedragen en de toelichtingen in de financiële verantwoording. Tevens omvat een controle een beoordeling van de grondslagen voor financiële verslaglegging die bij het opmaken van de financiële verantwoording zijn toegepast en van belangrijke schattingen die de leiding van de huishouding daarbij heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de financiële verantwoording.

Voor het beoordelen van het naleven van de voorwaarden (niet zijnde 1.1, 2.3.1, 4.1 en 6) uit de Uitvoeringsovereenkomst MASSIF en van toepassing zijnde wet- en regelgeving hebben wij enkel de volgende procedures uitgevoerd: beoordeling van het bestaan van de relevante administratieve organisatie en maatregelen van interne controle en het voeren van gesprekken met de verantwoordelijke functionaris binnen FMO teneinde eventuele afwijkingen te identificeren.

Oordeel

Wij zijn van mening dat onze controle een deugdelijke grondslag vormt voor ons oordeel. Wij zijn van oordeel dat de financiële verantwoording een getrouw beeld geeft van het verloop van de portefeuille over de periode van 1/1/ tot en met 31/12/ en van het resultaat over in overeenstemming met algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaglegging. Uit ons onderzoek is gebleken dat de in artikel 2 a van het controleprotocol MASSIF fonds genoemde voorwaarden zijn nageleefd. Tevens is uit ons onderzoek niet gebleken dat de overige voorwaarden uit de Uitvoeringsovereenkomst MASSIF en van toepassing zijnde wet-

en regelgeving niet is nageleefd [optioneel Desondanks hebben wij bevindingen Deze zijn vastgelegd in bijgaand rapport van bevindingen]"

- Rapport van bevindingen bevat opmerkingen die niet van dusdanig materieel belang zijn dat deze van invloed zijn op de aard van de accountantsverklaring, maar die naar het oordeel van de accountant wel van belang zijn voor de subsidieverstrekker

bijlage d bij uitvoeringsovereenkomst

Activiteit	frequentie	doel	jan	febr	mrt	apr	mei	juni	juli	aug	sept	okt	nov	dec
activiteitenplan	jaarlijks	cf beschikking												1
begroting incl liquiditeitsprognose	jaarlijks													1
fin rapport (liquiditeitsoverzicht)	kwartaal	bijstelling prognose		20			20			15			20	
uitbetalingsverzoek	kwartaal			20			20			15			20	
accountantsverklaring	jaarlijks							30						
inhoudelijke rapportage	halfjaar				31					15				
	jaar				31									
Informatie t b v Rijksjaarverslag	jaar			20										
fondsenoverleg	periodiek	activiteitenplan												15
		(half-)jaarrapportage				15				20				
		benutting								20				
externe review	3 maanden voor afloop subsidieverleningstijdvak													
eindrapportage	3 maanden na afloop subsidieverleningstijdvak													

Bijlage e bij uitvoeringsovereenkomst

Activiteitenplan format MASSIF

Uitgangspunten

Het activiteitenplan

- is een update van de aan de subsidiebeschikking verbonden plan van aanpak
- wordt uiterlijk 1 december bij OS ingeleverd
- bevat zo weinig mogelijk overlap met de jaarrapportage
- dient als referentiekader voor (half-)jaarrapportages en daadwerkelijk gerealiseerde uitbetalingen

Inhoudsopgave

1 Stand van zaken per 31 oktober

Portefeuille van uitbetaalde deals (€ miljoenen, wordt ingevuld door Planning en Control afdeling)

Product	Combinatie-project met	Regio	Sector	Uitbetaald in lopende jaar	Uitstaand	Combinatie met ander instrumenten

- per project
- cijfers (uitbetaald en uitstaand) uit Business Objects
- karakteristieken van de portefeuille voorzover relevant voor het beleid in het komende jaar

2 Beleidsontwikkelingen

- Beleidsontwikkelingen (bijvoorbeeld bij het fonds of FMO) en omgevingsontwikkelingen die relevant zijn voor ambities en activiteiten in het komende jaar (geen algemeenheden of open deuren, waar moet fondsenoverleg over gaan?)
- Indicatoren o a ontwikkelingswaarde cfm het MASSIF Activiteitenplan 2006, maar ook EDIS en DII inclusief toelichting
- Wanneer het subsidieverleningstijdvak bijna afloopt kan in deze paragraaf worden ingegaan op hoe het fonds hierna beheerd en ontwikkeld moet worden
- Toelichting op speerpunten en belangrijke deel aspecten (bijvoorbeeld Access for All) van het beleid

3 Budget

Portefeuilleverloop	Lopende jaar			Komend jaar
	Jaarbudget	Uitbetaald per 31-10	Jaarforecast	jaarbudget
Per regio				
Per sector				

Deze tabel is gebaseerd op

- 1) de bestaande Pipeline per 31-10 die in de annex volledig is opgenomen en hier wordt samengevat en toegelicht
- 2) de verwachtingen m b t nieuwe dealflow

4 Uitvoering

- In te zetten personele capaciteit

		Budget Huidig jaar	Realisatie tot en met Q3	Budget Volgend jaar
Fonds (verdeling FTE's Blauwe boek)	schaal	0,0	0,0	0,0
	4-6	0,0	0,0	0,0
	7-8	0,0	0,0	0,0
	9-11	0,0	0,0	0,0
	12-14	0,0	0,0	0,0

- Te verwachten vergoeding op basis van acquisitie en portefeuilleomvang

Budgetjaar	uitstaande portefeuille	maal %	uitbetalingen	maal %	Totaal vergoeding
Q 1					€ -
Q 2					€
Q 3					€
Q 4					€
Totaal		€		€	€

- Management aspecten van het fonds
- Leg een relatie met de doelstellingen zoals die in de subsidiebeschikking zijn opgenomen

5 Liquiditeitsplanning

- Cfm format
- Duidelijke relatie met budget hoofdstuk 3

Vergoedingsstructuur

De vergoeding die FMO ontvangt voor verrichte diensten m b t het MASSIF fonds bestaat uit drie componenten, deze zijn beschreven in het Plan van Aanpak

De partijen zijn de volgende nadere invulling voor deze componenten overeengekomen

- a) het percentage over de bruto uitstaande portefeuille is vastgesteld op jaarlijks 5.1.1c
- b) het percentage over de uitbetalingen is vastgesteld op jaarlijks 5.1.1c
- c) het percentage over de gerealiseerde winst op aandelenverkopen is vastgesteld op 5.1.1c

Ad a)

De vergoeding over de uitstaande portefeuille wordt ieder kwartaaleinde bepaald conform de grondslagen zoals die in FMO's jaarrekening worden gehanteerd Over dit bedrag wordt 5.1.1c per kwartaal vergoeding afgedragen

Ad b)

De vergoeding over de uitbetaalde bedragen in EUR wordt ieder kwartaaleinde bepaald conform de grondslagen zoals die in FMO's jaarrekening worden gehanteerd Over dit bedrag wordt 5.1.1c vergoeding afgedragen

Ad c)

De 5.1.1c vergoeding over de gerealiseerde aandelenwinsten wordt direct voldaan aan FMO nadat MASSIF de aandelenprijs heeft ontvangen Voor de bepaling van aandelenwinst wordt het volgende in acht genomen bij de verkoop van aandelen zullen terugontvangen gelden tot maximaal het bedrag van de oorspronkelijke koopsom wederom toegevoegd worden aan het MASSIF fonds Indien investeringen in lokale valuta gedaan zijn geldt dat valutaverliezen en -winsten over vorenbedoelde koopsom ten laste komen van respectievelijk ten goede komen aan het MASSIF fonds

To: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
Cc: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e @minbuza.nl
From: 5.1.2e
Sent: Wed 6/29/2022 10:58:20 AM
Subject: RE: Bedrijfsvertrouwelijk - Finale gespreksfiche
Received: Wed 6/29/2022 10:58:21 AM

Beetje mosterd na de maaltijd wellicht. Maar mogelijk nog op tijd ter achtergrond info:

Van de site [Lenca - Minority Rights Group](#)

In 2010, the Law on the Promotion of Public/Private Alliances was passed, allowing for the privatization of forty-seven rivers. Lenca have been actively resisting the construction of hydroelectric dams on these rivers that are within their territory. In the same year, Lenca organized into the Movimiento Independiente Indígena Lenca de La Paz – Honduras (MILPAH).

One of the most high profile cases of resistance has been that concerning the Los Encinos Dam. Numerous Lenca leaders have faced threats and been murdered for opposing the project. In October 2014, 15-year old Lenca activist, Maycol Ariel Rodríguez García, was found murdered. It is suspected that his death was in relation to his defence of the Gualcarque River. In 2016, Ana Mirian Romero, a Lenca activist and member of MILPAH, won the Frontline Defenders Award for her work in resisting the dam installation. She described how her home had been the target of an arson attack as well as invaded by armed men while she and her children were sleeping; Romero has also been physically assaulted while pregnant. By 2017, four Lenca activists had been killed since 2013 for their opposition to the Los Encinos dam.

Het kan geen kwaad om onze water collega’s van IGG in de het vervolg (als dat er komt) te betrekken. Dat kunnen we in elk geval nog achter de hand houden.

Groet,
5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl>
Sent: woensdag 29 juni 2022 10:21
To: 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Cc: 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e >; 5.1.2e <5.1.2e >
Subject: Bedrijfsvertrouwelijk - Finale gespreksfiche

Dag 5.1.2e,

Bijgevoegd het gespreksfiche. Ik print deze ook voor je uit en neem deze mee naar het gesprek.

Gespreksfiche is intern afgestemd, incl. FIN en FMO.

Groeten,

5.1.2e

5.1.2e

.....
Are you curious to know what Dutch Development Aid achieves?
Go to www.nlontwikkelingssamenwerking.nl/en

.....
When visiting the Ministry of Foreign Affairs, please produce a valid form of identification

To: 5.1.2e 5.1.2e
From: 5.1.2e
Sent: Fri 12/10/2021 8:47:51 AM
Subject: stukken
Received: Fri 12/10/2021 8:47:52 AM
[RE: BEDRIJFSVERTROUWELIJK - FMO issues - media-aandacht Aqua Zarca enEthiopia Air.eml](#)
[RE: Update - Aqua Zarca .eml](#)
[Bedrijfsvertrouwelijk - M-bulletin - FD-artikel Aqua Zarca -FMO-investering.eml](#)
[Verslag FMO issue management overleg 22/11/21 - bedrijfsvertrouwelijk.eml](#)

Ha 5.1.2e

Hierbij de meest relevante stukken van de laatste tijd. De stukken voor deze tijd zijn grotendeels gewobt in een procedure in 2017.

En hierbij het FD-artikel dat te grondslag ligt aan de Kamervragen

Dank voor je hulp!

Groet,

5.1.2e
Ministry of Foreign Affairs
5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
Rijnstraat 8, 2515XP
Den Haag, the Netherlands

To: 5.1.2e (5.1.2e) (FIN/DEELNFTK) 5.1.2e @minfin.nl; 5.1.2e @fmo.nl 5.1.2e @fmo.nl
Cc: 5.1.2e (5.1.2e) 5.1.2e 5.1.2e @minfin.nl; 5.1.2e 5.1.2e (FIN/DEELNFTK) 5.1.2e @minfin.nl; 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e @fmo.nl; 5.1.2e 5.1.2e @fmo.nl; 5.1.2 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
From: 5.1 5.1.2e
Sent: Fri 7/16/2021 8:54:53 PM
Subject: RE: Update - Aqua Zarca
Received: Fri 7/16/2021 8:54:54 PM

Dear 5.1.2e

Thank you for the clear statement, would consider adding at the end that you will do this in consultation with your stakeholders.

Looking forward to receive the answers to our questions once available.

Kind regards,

5.1.2e
5.1.2e

Van: 5.1.2e (5.1.2e) (FIN/DEELNFTK) <5.1.2e @minfin.nl>
Datum: vrijdag 16 jul. 2021 21:47
Aan: 5.1.2e @fmo.nl <5.1.2e @fmo.nl>
Kopie: 5.1.2e (5.1.2e) 5.1.2e <5.1.2e @minfin.nl>, 5.1.2e (FIN/DEELNFTK) <5.1.2e @minfin.nl>, 5.1 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @fmo.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @fmo.nl>
Onderwerp: FW: Update - Aqua Zarca

Thank you 5.1.2e I think the draft message is clear.
Maybe MoFa wants to react on the last phrases (about the fragile states and the recalibrating of the strategy)
Kind regards,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @fmo.nl>
Verzonden: vrijdag 16 juli 2021 18:53
Aan: 5.1.2e (5.1.2e) (FIN/DEELNFTK) <5.1.2e @minfin.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minfin.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e (FIN/DEELNFTK) <5.1.2e @minfin.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @fmo.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @fmo.nl>
Onderwerp: RE: Update - Aqua Zarca

Dear 5.1.2e and 5.1.2e,

Thank you for your message and I can confirm that we will continue to take the Aqua Zarca case very seriously. At this moment it is too early to answer your below questions, because the internal investigation is still ongoing, also in light of the Aqua Zarca court case.

As just discussed, attached you can find the draft message we consider to send to the FD. We will not meet the FD next week, because at this stage we cannot answer the questions asked by the journalists, also because they are part of the Aqua Zarca legal court case. In addition, I would like to request you not to further distribute this draft statement, the final version also needs to be signed off by our lawyers.

Please let me know in case you have further questions and wish you both a great and well-deserved holiday!

Best regards,

5.1.2e

From: 5.1.2e (5.1.2e) (FIN/DEELNFTK) <5.1.2e @minfin.nl>
Sent: 15 July 2021 1:10 PM
To: 00028 5.1.2e <5.1.2e @fmo.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @fmo.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @fm1214301

Cc: 5.1.1,5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e (FIN/DEELNFTK) <5.1.2e@minfin.nl>

Subject: RE: Update - Aqua Zarca

Dear Linda,

Thank you for your e-mail to 5.1.2e and myself regarding Agua Zarca. Reason of your e-mail is the conviction of David Castillo (CEO of DESA) for his involvement in the murder of Berta Cáceres. The conviction is an important milestone and recognition for the family of Berta Cáceres and it hopefully gives them some kind of peace.

We know that FMO has taken the Agua Zarca case very seriously from the start. Following discussions on this matter and on other lessons learned in the past, we see that FMO has put substantial efforts in improving FMO's KYC and ESG policies, and is still doing so. It goes without saying that is in the interest of all parties involved with FMO's development projects, being local residents, civil rights defenders and their families, FMO's clients, the Dutch government and FMO itself to prevent such cases and tragedies to materialize in the future.

We have some clarifying questions on the FMO funds flow in the Agua Zarga case, FMO's internal KYC and ESG policies back then and its current policies. It would be great if you can provide this information (or the available information) before expected publicity of the FD article:

- Did FMO's funding go directly to the Aqua Zarca project or did it go to other legal entities? Are these legal entities linked to David Castillo? If so, is it theoretically possible that FMO funds were used (directly or indirectly) for the payment of the hired gunman of Ms. Cáceres? If so, how reasonable is it to assume there is a connection? Could this connection also exist if the funding would have been transferred to the Aqua Zarca project directly?
- Was FMO funding of the Aqua Zarca project in accordance with the then applicable KYC and ESG requirements of FMO?
  - If not, how is it possible that the specific FMO funding the Aqua Zarca project was cleared despite its breaches of FMO's own requirements? In what ways have oversight and scrutiny been improved since then to ensure this cannot happen again?
  - If yes, is the AZ funding compliant with FMO's current KYC and ESG requirements?
    - If that is not the case, what changes did FMO make in its KYC and ESG requirements in the past?
    - If the AZ funding would still be compliant with current policies, could FMO policy be amended to minimize the associated risks (and how)?
- Which party is examining FMO's funding structure of the Aqua Zarca project? Is this an independent party (impartiality is important due to the sensitive nature of this issue). Will FMO make the examination publicly available?

Assuming the Aqua Zarca project met all FMO's KYC and ESG requirements at the time, this case nonetheless demonstrates that beyond compliance, your investment strategy also needs to be assessed: can FMO responsibly invest in fragile countries and counterparties and under what conditions? This will be part of our policy dialogue with FMO in the coming months.

We are looking forward to your response and please do reach out if you have any further questions.

Many thanks for your help.

Best regards, also on behalf of 5.1.1,5.1.2e,

5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@fmo.nl>

Verzonden: vrijdag 9 juli 2021 15:17

Aan: 5.1.2e (5.1.2e) (FIN/DEELNFTK) <5.1.2e@minfin.nl>; 5.1.1,5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

CC: 5.1.2e <5.1.2e@fmo.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@fmo.nl>

Onderwerp: Update - Aqua Zarca

Hi 5.1.2e and 5.1.2e,

00028

1214301

Below a summary of the current situation on AZ. As discussed, we will keep you updated on the next steps and outcomes of our analysis, including expected publication in the FD (expected around Sat. 24th of July). We are planning a meeting with FD on July 19th.

Please let us know in case you have further questions,

Best regards and enjoy your weekend!

5.1.2e

On July 5th, we received the news that the verdict of the trial against David Castillo (CEO of DESA) concluded that he is guilty of being involved in the murder of Berta Cáceres. We prepared a statement on our website, which you can find below. Also below some articles in international news and a summary of the trial we received from the Embassy.

In addition, on July 6th, we received questions from the FD who was approached by the lawyer of COPINH, claiming that FMO's funding did not go to the Aqua Zarca project, but to other legal entities from David Castillo and that it was used for other illegal /criminal purposes. They say to base their statement on invoices from FMO. We are now looking into these questions and assessing the payment flows. We are working on the draft answers and facts internally collected. The FD is preparing an article and we agreed we will get back to them once we have more information.

<https://www.fmo.nl/news-detail/f88c7c19-f553-4279-91cf-2703aff5dbd8/fmo-s-reaction-to-the-verdict-in-the-trial-of-david-castillo>

NY times: <https://www.nytimes.com/2021/07/05/world/americas/honduras-Berta-Caceres-murder.html>

Guardian: <https://www.theguardian.com/world/2021/jul/05/bertha-caceres-assassination-roberto-david-castillo-found-guilty>

Al Jazeera: <https://www.aljazeera.com/news/2021/7/5/bertha-caceres-murder-court-finds-construction-executive-guilty-honduras>

BBC: <https://www.bbc.com/news/world-latin-america-57725007>

The David Castillo trial concluded yesterday. Karen Spring highlights the main points of the day. "All parties - the prosecution, private accusers, and the defense presented their closing remarks. The prosecution argued that they presented sufficient evidence to demonstrate that David Castillo is guilty of being the intellectual author of Berta Cáceres's murder. The murder was carried out because Berta had caused significant economic losses for DESA and had caused the

5.1.5 to pull out of the Agua Zarca project. The prosecutor highlighted important conversations from November 2015 to March 2016 between 5.1.2e and David Castillo in key moments in which 5.1.2e and 5.1.2e 5.1.2e monitored Berta in La Esperanza, discussed the murder, and/or unsuccessfully tried to carry out the murder (the most key being the aborted attempt on February 5, 2016). As 5.1.2e communicated in these key occasions with the group of hitman and intermediaries, 5.1.2e would then report directly to Castillo. The prosecutions refuted the defense's accusations of evidence manipulation.

The private accusers representing the Cáceres family argued that David Castillo is responsible for murder as a co-author of the crime (and not intellectual author as the prosecutors contend). They asked the court to break with the impunity in a country where human rights and land defenders are regularly killed for their work. The private accusers #1 (representing 5.1.2e) discussed 10 key events that were critical in the planning and execution of the plan to eliminate Berta Cáceres including the creation of the Whatsapp chat group 'PHAZ security' to report on and monitor Berta and COPINH. the key communications between 5.1.2e and David Castillo and how the

communications demonstrate how through [5.1.2e], Castillo planned, supervised and coordinated Berta's murder. Private accuser #2 (representing [5.1.2e], Berta, [5.1.2e] and [5.1.2e]) refuted two of the defense's arguments used to divert blame from Castillo: 1) the alleged audio recording that the private accusers argued was manipulated to distort the investigation, 2) The defense's inability to generate any doubt about Castillo's involvement in the crime. The private accuser #2 outlined 6 events that clearly demonstrate Castillo's involvement in the murder, including how he strategically compartmentalized communication with [5.1.2e] to protect himself and other DESA executives from blame.

The defense delivered their closing remarks by arguing and listing all the ways that the prosecutors and investigators manipulated evidence. A large focus was on [5.1.2e], [5.1.2e], who as they argue, took chat messages out of context. The defense argues that communication between [5.1.2e] and Castillo can be explained by the working relationship between both men, including [5.1.2e] working for Castillo's energy project in southern Honduras. They close by stating that Castillo's guilty has not been established beyond a reasonable doubt.

After the closing remarks, [5.1.2e] - [5.1.2e], Berta Zúniga, [5.1.2e], [5.1.2e] and Ms. [5.1.2e] addressed the court. They explained the pain experienced by losing [5.1.2e] and the important role that Berta played in their lives and the lives of the Lenca and Honduran people. They demanded justice and said that there is conclusive evidence that Castillo is responsible for the murder and asked them to declare him guilty.

David Castillo also addressed the court. He denied any involvement - direct or indirect - in the murder, planning, and coordination of Berta's murder, mentioning several times his religious upbringing.

The trial is officially over but no decision was given today. The verdict is expected sometime this week. The Honduran judiciary begins vacation this Wednesday, July 1st but the judges announced they would work to deliver a verdict likely no later than Saturday, July 3rd."

COPINH published a press release.

The following conditions apply to this e-mail: <https://www.fmo.nl/e-mail-disclaimer>

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

The following conditions apply to this e-mail: <https://www.fmo.nl/e-mail-disclaimer>

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Groet,

5.1.2e

Ministry of Foreign Affairs

+31(0 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl

Rijnstraat 8, 2515XP

Den Haag, the Netherlands

Received: Tue 6/28/2022 10:36:25 PM

Ter info. DDE heeft mij gevraagd bij het gesprek te zitten. Ik kan de kwestie niet tot in details, maar praat je morgen even bij.

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

eds beoordeeld: 1214064

Reeds beoordeeld: 1214064

To: 5.1.2e 5.1.2e
From: 5.1.2e
Sent: Wed 6/22/2022 9:30:17 AM
Subject: FW: Bertha Zuñiga Caceres in Nederland - mogelijke ontmoeting?
Received: Wed 6/22/2022 9:30:18 AM

Beste 5.1.2e

Kan ik je hierover bellen?

Dank alvast en groet,

5.1.2e
5.1.2e

.....
Directie Duurzame Economische Ontwikkeling
Directoraat-Generaal Internationale Samenwerking
Ministerie van Buitenlandse Zaken
Rijnstraat 8 | 2515 XP | Den Haag
Postbus 20061 | 2500 EB | Den Haag

.....
T 5.1.2e
M
E 5.1.2e @minbuza.nl

From: 5.1.2e <5.1.2e@bothends.org>
Sent: maandag 20 juni 2022 13:52
To: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Cc: 5.1.2e <5.1.2e@bothends.org>
Subject: Bertha Zuñiga Caceres in Nederland - mogelijke ontmoeting?

Beste 5.1.2e en 5.1.2e,

Goed elkaar voor het eerst (fysiek) te ontmoeten laatst. Ik ben benieuwd hoe de uiteindelijke strategie van FMO eruit komt te zien en praat er dan nog eens over verder. Ik mail nu om twee redenen.

Allereerst is mijn collega 5.1.2e terug van verlof, dus hierbij in cc. Ikzelf ben in de zomer twee maanden met verlof, maar 5.1.2e werkt wel.

Ten tweede, en dit is de directe aanleiding voor mijn bericht. Volgende week is Bertha Zuñiga Caceres in Nederland. Ik wil jullie vragen of jullie beschikbaar zijn voor een bijeenkomst met Bertha, haar Nederlandse advocaten en Both ENDS. Zoals jullie misschien weten is COPINH een organisatie die in Honduras opkomt voor de rechten van de inheemse Lenca gemeenschap. Bertha Zúñiga Cáceres is de dochter van Berta Cáceres Flores. Berta Cáceres is winnaar van de Goldman Environmental Prize en mensenrechten-activist die jarenlang de Hondurese inheemse organisatie COPINH coördineerde. In 2016 werd zij in haar huis vermoord om haar protest tegen de Agua Zarca stuwdam. Deze dam werd gefinancierd door de Nederlandse ontwikkelingsbank FMO.

Bertha zal haar bezoek gebruiken om Nederlandse organisaties bij te praten over de situatie in Honduras en de rol die FMO daarbij heeft gespeeld. Ze vindt het belangrijk haar perspectief over de rol van de bank, zowel in de moord op haar moeder als wel in de strijd voor gerechtigheid, ook met jullie te delen..

Voor achtergrondinformatie verwijzen we graag naar onderstaande links naar artikelen.

We horen graag of jullie Bertha Zúñiga Caceres kunnen ontmoeten op 29 juni.

Als laatste, het bezoek van Bertha is niet publiek aangekondigd. We vragen je daarom deze informatie niet verder te delen zonder dat eerst even met ons te overleggen.

Hartelijke groet,

5.1.2e

Achtergrondinformatie:

- Financieel Dagblad – Juli 2021: <https://fd.nl/ondernemen/1404178/staatsbank-fmo-financierde-bedrijf-achter-moordcomplot-in-honduras>
- Trouw – oktober 2019: <https://www.trouw.nl/buitenland/fmo-weigert-te-schikken-maar-zet-wel-peperdure-advocaat-in-tegen-lenca-indianen~b0c3d092/>
- Trouw – februari 2021: <https://www.trouw.nl/economie/transparantie-ontwikkelingsbank-fmo-schiet-tekort~b27cba30/>
- The Guardian – Mei 2018: <https://www.theguardian.com/global-development/2018/may/18/bank-faces-lawsuit-over-honduras-dam-project-spirit-of-berta-caceres-fmo-agua-zarca>
- Financieel Dagblad – December 2021: <https://fd.nl/opinie/1424333/de-naam-ontwrichtingsbank-past-inmiddels-beter-bij-fmo-dan-ontwikkelingsbank#:~:text=FMO%20heeft%20een%20waslijst%20aan,Albers%20van%20Global%20Justice%20Association>
- Financieel Dagblad – December 2021: <https://fd.nl/financiele-markten/1422148/foute-klanten-toezichtmisere-en-sceptische-ngo-s-een-groene-bank-in-existentiele-crisis>

5.1.2e

Please note my work days are Monday-Thursday

Both ENDS

Connecting people for change Nobelstraat 4, 3512 EN Utrecht, The Netherlands

Tel: +31 (0)85 060 5058 (office) ; Email: 5.1.2e@bothends.org ; Web: www.bothends.org

SIGN UP TO OUR NEWSLETTER!

To: [5.1.2e] [5.1.2e]@fmo.nl
Cc: [5.1.2e] [5.1.2e]@fmo.nl; [5.1.2e] [5.1.2e]@fmo.nl; [5.1.2e]
[5.1.2e] [5.1.2e]@minbuza.nl; [5.1.2e] [5.1.2e]@minbuza.nl; [5.1.2e] [5.1.2e]@minbuza.nl
From: [5.1.2e]
Sent: Fri 12/10/2021 12:05:17 PM
Subject: RE: Bedrijfsvertrouwelijk - #2
Received: Fri 12/10/2021 12:05:17 PM

Fijn. Bedankt!

[5.1.2e]

Reeds beoordeeld zie id 1214049

00032 1214059

Reeds beoordeeld zie id 1214049

To: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e
Cc: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
From: 5.1.2e
Sent: Tue 7/12/2022 12:11:25 PM
Subject: Bedrijfsvertrouwelijk - Verslag gesprek COPINH
Received: Tue 7/12/2022 12:11:26 PM
Gespreksverslag COPINH 29-06-2022 final.docx

Dag allen,

Bijgevoegd het verslag van het gesprek met COPINH van 29 juni.

Laat me weten als er vragen of opmerkingen zijn,

Groeten,

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Sustainable Economic Development Department
Directorate-General for International Cooperation
Ministry of Foreign Affairs
Rijnstraat 8 | 2515 XP | The Hague
PO Box 20061 | 2500 EB | The Hague

T 5.1.2e
M (Preferred)
E 5.1.2e @minbuza.nl

Are you curious to know what Dutch Development Aid achieves?
Go to www.nlontwikkelingssamenwerking.nl/en

When visiting the Ministry of Foreign Affairs, please produce a valid form of identification

To: [redacted] [redacted] [redacted]@minbuza.nl]; [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e
Cc: [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted]@minbuza.nl]
From: [redacted] 5.1.2e
Sent: Fri 12/10/2021 10:53:32 AM
Subject: FW:
Received: Fri 12/10/2021 10:53:32 AM

Fyi

[redacted] 5.1.2e

From: [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e [redacted]@fmo.nl>
Sent: vrijdag 10 december 2021 10:52
To: [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e [redacted]@minbuza.nl>; [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e [redacted]@minbuza.nl>
Cc: [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e [redacted]@fmo.nl>; [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e [redacted]@fmo.nl>
Subject: RE:

Beste [redacted] 5.1.2e en [redacted] 5.1.2e,

Een nabrander van onze kant. Mochten jullie besluiten de formulering bij vraag 2 - en de vervolgvragen waar de formulering terugkomt – niet aan te passen: willen jullie dat ajb laten weten?
Dan moet ik dit nl even terugkoppelen aan onze MB omdat het wel echt een “heikel” punt is in de beantwoording.

Lees het graag, nogmaals succes nog met de laatste meters.

Groeten,
[redacted] 5.1.2e

From: [redacted] 5.1.2e
Sent: 10 December 2021 10:33
To: [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e [redacted]@minbuza.nl>; [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e [redacted]@minbuza.nl>
Cc: [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e [redacted]@fmo.nl>; [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e [redacted]@fmo.nl>
Subject:

Hierbij!
Gr [redacted] 5.1.2e

The following conditions apply to this e-mail: <https://www.fmo.nl/e-mail-disclaimer>

To: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e @fmo.nl
Cc: 5.1.2e 5.1.2e @fmo.nl 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Thur 7/9/2020 8:18:06 AM
Subject: RE: Urgent request from Human Rights Organizations.
Received: Thur 7/9/2020 8:18:09 AM

Goedemorgen 5.1.2e,

Wij gaan iets opzetten. Zal waarschijnlijk tegen 11:30 uur worden. Invite volgt!

Groeten, 5.1.2e

-----Original Message-----

From: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Sent: 09 July 2020 9:10 AM
To: 5.1.2e 5.1.2e@fmo.nl; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e@fmo.nl
Cc: 5.1.2e 5.1.2e@fmo.nl 5.1.2e 5.1.2e@minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e
Subject: RE: Urgent request from Human Rights Organizations.

Hoi 5.1.2e en 5.1.2e,

Kunnen we hier even over bellen? Liefst vanochtend, mijn agenda is leeg.

Heb de brief ook doorgezeten naar de ambassade en zij haakten met name aan op het grote aantal NGO's dat heeft ondertekend. Waaronder enkele die wij vanuit BZ steunen.

Mvg,

5.1.2e

(+31 5.1.2e

-----Original Message-----

From: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e@fmo.nl
Sent: woensdag 8 juli 2020 17:19
To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e@fmo.nl; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e@minbuza.nl
Cc: 5.1.2e 5.1.2e@fmo.nl 5.1.2e 5.1.2e@minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e
Subject: RE: Urgent request from Human Rights Organizations.

Ha 5.1.2e,

In navolging op de reactie van 5.1.2e:

FMO is benaderd door 5.1.2e 5.1.2e (FD) over dezelfde brief. Hij wil hier graag over spreken met mogelijke publicatie vrijdag als resultaat. We gaan 5.1.2e naar alle waarschijnlijkheid gewoon te woord staan. As we speak, werken we het een en ander hiervoor uit. Dan weet je dat alvast.

Groeten,

5.1.2e

-----Original Message-----

From: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e@fmo.nl
Sent: 08 July 2020 11:48 AM
To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e@minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e@fmo.nl
Cc: 5.1.2e 5.1.2e@fmo.nl 5.1.2e 5.1.2e@minbuza.nl
Subject: RE: Urgent request from Human Rights Organizations.

Hi 5.1.2e,

Dank voor je bericht.

Wij hebben de brief ook in goede orde ontvangen en gaan werken aan een response hierop, ik zal je op de hoogte houden van het process en zowiezo ee00035 van onze response met je delen.

Laat me weten als je vragen hebt ook over de inhoud van de brief die je zou willen bespreken, dan kunnen we daar uiteraard een Klein

1214069

overlegmomentje voor inplannen.

Groeten,
5.1.2e

-----Original Message-----

From: 5.1.5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Sent: 08 July 2020 11:42
To: 5.1.2e <5.1.2e@fmo.nl> 5.1.2e <5.1.2e@fmo.nl>
Cc: 5.1.2e 5.1.2e@fmo.nl 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Subject: FW: Urgent request from Human Rights Organizations.
Importance: High

Hoi 5.1.2e en 5.1.2e.

Ik heb bijgevoegde brief ook gekregen t.a.v. de Honduras investering. Laten jullie weten wanneer jullie een reactie werken? Heb het ook met de post gedeeld.

Mvg,

5.1.2e

(+3 5.1.2e

-----Original Message-----

From: 5.1.5@copinh.org <5.1.5@copinh.org>
Sent: woensdag 8 juli 2020 08:44
To: 5.1.5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Subject: Fwd: Urgent request from Human Rights Organizations.
Importance: High

Dear 5.1.5.1.2e.

5.1.2e

5.1.2e

Reeds beoordeeld

----- Mensaje Original -----

Asunto: Urgent request from Human Rights Organizations.
Fecha: 2020-07-08 00:35
De: 5.1.5@copinh.org
Destinatario: l.broekhuizen 5.1.2e 5.1.2e@fmo.nl
Cc: 5.1.2e@fmo.nl, 5.1.2e@fmo.nl

5.1.2e

Reeds beoordeeld

Reeds beoordeeld

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl]; 5.1.2e 5.1.2e @fmo.nl]; 5.1.2e 5.1.2e @fmo.nl];
5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @fmo.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Fri 5/28/2021 3:28:39 PM
Subject: RE: Zorg over relaties FMO met omstreden Hondurese bank
Received: Fri 5/28/2021 3:28:43 PM

Ha 5.1.2e,

Dank voor je bericht. In het kort komt het op het volgende neer:

We hebben ten tijde van de ex-ante disclosure van de voorgenomen lening een tweetal brieven ontvangen van de volgende partijen:

1. Een internationale coalitie van NGOs, voornamelijk uit Honduras (al dan niet in samenwerking met NL NGOs);
2. Een brief van 5.1.5

De eerste brief is beantwoord. Brief 2 is niet beantwoord, te meer omdat de meeste vragen overeen kwamen en we in het kader van de verder investeringsbeslissing binnen FMO met elkaar in overleg zijn getreden. Derhalve is deze geparkeerd. Dat is ook zo gecommuniceerd.

Nu de beslissing is genomen om de investering niet te doen, en we verder publiekelijk geen verdere uitleg geven op dit moment, gaat een verdere beantwoording van de vragen niet heel veel meer opleveren daar het over een lening gaat die niet wordt verstrekt.

Eveneens hebben we aan verschillende NGOs in NL uitgelegd waarom het voor ons lastig is om in contact te treden met de lokale belanghebbenden, daar we met de voornaamste hiervan (lees: COPINH) in een rechtszaak rondom Agua Zarca verwickeld zijn. Daar houden we graag de rollen zuiver. We hebben overigens wel gecommuniceerd om hierover met NL NGOs in contract te treden, maar daar is nooit meer iets op vernomen.

Hopelijk biedt het bovenstaande je een vollediger beeld. Ik kopieer 5.1.2e 5.1.2e ook in, daar zij vanaf het begin op dit dossier (en de binnenkomende NGOs brieven) betrokken is geweest.

Zoals altijd, bel gerust bij verdere vragen!

Groeten, 5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Sent: 28 May 2021 3:43 PM

To: 5.1.2e <5.1.2e @fmo.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @fmo.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @fmo.nl>

Cc: 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Subject: FW: Zorg over relaties FMO met omstreden Hondurese bank

Ha 5.1.2e, 5.1.2e en 5.1.2e,

Ik kreeg deze email van Oxfam afgelopen week. Jullie hadden wel op eerdere brieven gereageerd over Ficosha toch?

Groet,

5.1.2e

5.1.2e

From: 5.1.2e <5.1.2e @oxfamnovib.nl>

Sent: donderdag 20 mei 2021 16:24

To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>

Cc: 5.1.2e <5.1.2e @localimpacthub.com>

Subject: Zorg over relaties FMO met omstreden Hondurese bank

Geachte heer 5.1.2e / Beste 5.1.2e,

Mag ik uw aandacht vragen voor het volgende?

Vandaag bericht het FD over de beslissing van FMO om de onderhandelingen over de lening van \$60 mln aan de Hondurese bank Ficosha te staken. Maandag hebben maatschappelijke organisaties, onder leiding van Oxfam Novib, een brief gestuurd naar FMO waarin onze zorgen worden geuit over de geplande lening. We riepen FMO op om de lening niet te verstrekken, zie bijlage. We verwelkomen dat FMO de onderhandelingen over de lening staakt, maar hiermee zijn helaas niet al onze zorgen weggenomen. We weten bijvoorbeeld niet waarom en hoe FMO tot deze beslissing is gekomen. FMO heeft daarnaast ook nog steeds financiële banden met Ficosha, waaronder een belang van 6%.

De zorgen over Ficosha zijn al geruime tijd bekend en deze hebben we vorig jaar al aan FMO kenbaar gemaakt. De brief van afgelopen maandag is daar een vervolg op. **Tot op heden heeft FMO nog steeds geen schriftelijke reactie gegeven op onze brieven,** of lokale belanghebbenden ontmoet. Dit is naar ons inziens in strijd met internationale standaarden rondom verantwoord investeren waaraan FMO zich heeft gecommitteerd, zoals de UN Guiding Principles on Business & Human rights, OESO Richtlijnen en de IFC performance standards.

Wij zouden het positief vinden als BZ actief de dialoog aan gaat met FMO over dit onderwerp, met inbegrip van het belang van implementatie van internationale richtlijnen op IMVO en stakeholder engagement.

Meer vragen aan FMO vindt u in onze brief. Onze tweet hierover vindt u hier:

<https://twitter.com/oxfamnovib/status/1395350181126803458?s=20>

Voor eventuele verdere vragen over deze casus kunt u uiteraard contact met ons opnemen.

00036ndelijke groet, mede namens mijn collega 5.1.2e,

5.1.2e

1214072

5.1.2e

5.1.2e

Oxfam Novib

5.1.2e

(ma – do)

5.1.2e

Reeds openbaar

5.1.2e

Reeds openbaar

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

The following conditions apply to this e-mail: <https://www.fmo.nl/e-mail-disclaimer>

To: [redacted] 5.1 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted] @minbuza.nl]
Cc: [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted] @minbuza.nl]; [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted] @fmo.nl]; [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted] @minbuza.nl]; [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted] @fmo.nl]
From: [redacted] 5.1.2e
Sent: Tue 10/29/2019 9:47:49 AM
Subject: FW: NGO request regarding alleged criminal activities benefiting Honduran corporations funded by FMO
Received: Tue 10/29/2019 9:47:56 AM
[RDCM 191022 FMO.pdf](#)
[ATT00001.htm](#)

Beste [redacted] 5.1.2e,

Zoals gisteren besproken, zie bijgaand de brief (met link naar full report) die wij ontvingen van [redacted] 5.1.2e (Guatemala Human Rights Commission) betreffende Honduras/Castillo.

Desgewenst sturen wij het rapport ook door aan de ambassade. Geef je aan als je wilt dat we dat doen?

[redacted] 5.1.2e

[redacted] 5.1.2e

Strategy, Stakeholders and Knowledge Management department

[redacted] 5.1.2e

Anna van Saksenlaan 71 | P.O. Box 93060 | The Hague | The Netherlands | www.fmo.nl

[LinkedIn](#) | [Facebook](#) | [Twitter](#) | [YouTube](#)

FMO's legal name is 'Nederlandse Financierings-Maatschappij voor Ontwikkelingslanden N.V.'. FMO is also known as the Netherlands Development Finance Company.

FMO contributes to
the Sustainable
Development Goals

Doing makes the difference. [View our stories here >>](#)

From: "[redacted] 5.1.2e" <[redacted] 5.1.2e@ghrc-usa.org>

To: "[redacted] 5.1.2e" <[redacted] 5.1.2e@fmo.nl>

Cc: "[redacted] 5.1.2e" <[redacted] 5.1.2e@fmo.nl>, "[redacted] 5.1.2e" <[redacted] 5.1.2e@fmo.nl>, "[redacted] 5.1.2e" <[redacted] 5.1.2e@fmo.nl>

Subject: NGO request regarding alleged criminal activities benefiting Honduran corporations funded by FMO

Dear [redacted] 5.1.2e

Attached please find a letter from five human rights organizations which recently published an investigation into allegations of criminal behavior ostensibly to benefit corporations in Honduras with ties to former DESA CEO Roberto David Castillo Mejia. We await your response to this serious matter.

Many Thanks,

[redacted] 5.1.2e

The following conditions apply to this e-mail: <https://www.fmo.nl/e-mail-disclaimer>

October 22, 2019

5.1.2e

5.1.2e

Entrepreneurial Development Bank (FMO)

2593 HW, The Hague

The Netherlands

Email: 5.1.2e@fmo.nl

Dear 5.1.2e

We write to present the report, "Violence, Impunity and Corruption in the Honduran Energy Industry: A Profile of Roberto David Castillo Mejia" which was recently released by the Due Process of Law Foundation, Guatemala Human Rights Commission, the International Platform Against Impunity, Robert F Kennedy Human Rights, and School of the Americas Watch. The full report can be downloaded at: <http://bit.ly/DavidCastilloProfile>

The report examines evidence indicating a pattern of criminal behavior benefiting corporations with connections to Roberto David Castillo Mejia, a Honduran energy sector businessman currently charged with the murder of indigenous human rights defender Berta Cáceres. These crimes include violence, human rights violations, and corruption. Most of the information presented in this report came to light through court proceedings, including the investigation and prosecution of Berta Cáceres' murder and related corruption cases, which we have been closely monitoring.

In conducting this research, we were deeply concerned to learn that at least one of these businesses benefited from financing from the FMO. As a result we wish to present you with recommendations we believe may assist the FMO in preventing its financing from benefiting criminal endeavours. In addition, we request information about a particularly concerning issue that surfaced as part of our research.

The proceedings examined in the report include those related to alleged crimes committed by employees and directors of the Honduran corporation Desarrollos Energéticos S.A. (DESA), and related companies, with the apparent motive of benefitting the operations of DESA. These crimes include Berta Cáceres' murder but extend to alleged acts of corruption and other criminal activities. Ownership of DESA was shared between two holding companies, Inversiones Las Jacarandas S.A. de C.V. and a Panamanian holding company, Potencia y Energía de Mesoamérica S.A. (PEMSA). PEMSА also held a

significant ownership share of another energy company operating in another region of Honduras, Producción de Energía Solar y Demás Renovables S.A. de C.V. (PRODERSSA).

PRODERSSA was founded in April 2013 by two men now indicted on corruption charges and characterized by Honduran prosecutors as frontmen for Honduras' most infamous drug trafficking cartel, the violent "Cachiros". On January 16, 2014, PRODERSSA representatives signed a contract with Honduras' National Electrical Energy Corporation (ENEE) for the sale of energy, a Power Purchase Agreement (PPA) for an energy generation plant at that time not yet built. This PPA was signed just twelve days before then president of Honduras, Porfirio Lobo Sosa, left office. Top Cachiro leader Devis Leonel Rivera Maradiaga testified before a US court that he made bribes to Lobo in exchange for favorable contracts for Cachiro associated businesses. Seven months after obtaining the PPA, on August 22, 2014 ownership of PRODERSSA was transferred to PEMSA, the Panamanian corporation represented by David Castillo.

The Panamanian legal system obscures the ownership of corporations. Thus we were unable to ascertain who the owners of PEMSA are, just that David Castillo acted as the corporation's representative and Board President. However, given that PRODERSSA was founded by an alleged frontman for the Cachiro drug trafficking cartel there is significant reason to be concerned that the violent Cachiro cartel could hold an ownership stake in PEMSA, and the transfer of ownership of PRODERSSA to PEMSA could have been undertaken with the intent of providing anonymity to the shareholders. If that were the case, and PEMSA is a significant shareholder in DESA, this would indicate a reasonable possibility that individuals associated with drug trafficking may have held a significant ownership stake in DESA.

We write to ask you whether the FMO, in structuring financing to DESA, obtained information confirming the identity of the owners of PEMSA, and if so, if in the interest of transparency, you would provide us with that information. Please note that a separate corporate identity with the same name as PEMSA (Panama) is registered in Honduras.

We also share with you the attached recommendations relevant to the FMO from "Violence, Impunity and Corruption in the Honduran Energy Industry: A Profile of Roberto David Castillo Mejia." We look forward to your response.

Sincerely,

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Guatemala Human Rights Commission

Recommendations relevant to the FMO drawn from, “Violence, Impunity and Corruption in the Honduran Energy Industry: A Profile of Roberto David Castillo Mejia”

- 1) Governments should require export credit agencies and multilateral development banks in which they have an ownership stake, and financial intermediaries these agencies fund, to implement measures that better protect communities in areas where they fund.
  - Restrict finance of projects to areas where the legal system provides local communities with the means to protect and control natural resources they have customarily used, or on which their livelihood or health depend;
  - must require projects they fund to demonstrate that the free, prior and informed consent of indigenous communities impacted by projects has been obtained prior to initiating operations;
  - require companies they finance to publicly disclose their shareholders, including the shareholders of all holding companies invested in the corporation; otherwise, refrain from financing or otherwise supporting companies incorporated in countries whose financial laws provide anonymity to shareholders, and companies of which a significant share is owned by holding companies incorporated in such countries.
- 2) In the event that export credit agencies and multilateral development banks, and financial intermediaries these agencies fund, have provided credit, investment or other forms of support to corporations that have been credibly implicated in criminal activities, including corruption and human rights violations, the government(s) that have an ownership stake in the financial institutions involved must ensure that they:
  - Undertake all actions in their power to stop operations that could result in additional harms while the allegations are credibly and fully investigated;
  - obligate companies they finance to suspend operations until they have obtained free, prior and informed consent of Indigenous peoples;
  - provide reparations to those impacted, including assistance in obtaining full investigation and prosecution; and
  - condition future investment in the country to ensure that the legal framework and prosecutorial independence needed to safeguard against human rights abuses, corruption and other criminal activities by its clients exists and is progressively strengthened.

- 3) When international agencies specialized in monitoring and enforcing the respect for human rights and the integrity of judicial systems have expressed grave concerns about the capacity of the national judicial system to safeguard fundamental rights and protect life in the country in which the project is implemented, the governments of nations directly or indirectly investing in those countries should:
- Request International Financial Institutions consider suspending investment in the country until it makes measurable progress in implementing that improve access to justice and due process;
  - provide detailed information to potential investors regarding the probability that the investment they are considering could be implicated in human rights violations, corruption and other crimes;
  - ensure all projects implemented in those countries are designated as high risk projects subject to special safeguards and investigative measures;
  - include provisions in loan contracts that would facilitate relevant independent investigation and arbitration accessible to those impacted; and
  - ensure administrative authorizations by the local government for companies to receive development bank loans require host nations to include commitments to authorizing independent, appropriate technical assistance in criminal investigations requested by victims in support of investigations of alleged crimes, and cooperation in measures related to independent arbitration.
- 4) Member states of the International Monetary Fund should promote independent reviews of Power Purchase Agreements signed by ENEE since the Intervention Board in 2007, which:
- Assess the possibility that corruption may have impacted the terms associated with those agreements;
  - review the social and financial impact of PPA's with terms unusually favorable to contractors on the Honduran economy;
  - describe existing or proposed needed audit procedures with a path to suspend and cancel PPAs, including DESA's, when there are significant indications of corruption in negotiating the contracts, this should include triggers to initiate audits in advance of criminal prosecutions; and
  - examine the impact of the policies promoted by IMF technical support missions and standby credit facilities and agreements on limiting or facilitating corruption and the related impact that has had on the respect for human rights and access to justice.

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
From: 5.1.2e
5.1.2e Tue 12/8/2020 9:01:24 AM
Subject: Verslag FMO issue management overleg
Received: Tue 12/8/2020 9:01:00 AM

Dag 5.1.2e,

Zie hieronder een verslag van het meest recente FMO issue management overleg (23-11), waarbij we door alle openstaande issues lopen. Wanneer dit vragen oproept horen wij dit graag.

buiten verzoek.

▽ FMO doet vooronderzoek voor een potentiële investering in Hondurese bank Ficohsa, de grootste bank van Honduras. Een groep NGO's heeft FMO een brief gestuurd waarin wordt gesteld dat deze bank geleid wordt door personen die betrokken zijn bij corruptie en dat deze bank de Agua Zarca waterkrachtcentrale mede zou hebben gefinancierd (waarbij activiste Berta Cáceres vermoord is). FMO heeft de beschuldigingen in de brief onderzocht en geen bewijs voor de genoemde aantijgingen gevonden. Er is nog interne discussie of de financiering door moet gaan of niet. Er wordt nader onderzoek gedaan.

Buiten reikwijdte/ander onderwerp

buiten verzoek.

buiten verzoek.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Directie Duurzame Economische Ontwikkeling
Directoraat-Generaal Internationale Samenwerking
Ministerie van Buitenlandse Zaken

Rijnstraat 8 | 2515 XP | Den Haag

Postbus 20061 | 2500 EB | Den Haag

M 5.1.2e

E 5.1.2e @minbuza.nl

Twitter 5.1.2e

Ook benieuwd welke resultaten we boeken?

Go to www.DutchDevelopmentResults.nl

Bij bezoek aan het Ministerie is een geldig legitimatiebewijs verplicht

To: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl]
From: 5.1.5 @copinh.org
Sent: Wed 7/8/2020 7:44:08 AM
Subject: Fwd: Urgent request from Human Rights Organizations.
Received: Wed 7/8/2020 7:44:15 AM
[Carta a FMO FICOHSA .pdf](#)
[Letter FMO FICOHSA .pdf](#)

Dear 5.1.2e

My name is Bertha Isabel Cáceres, General Coordinator of COPINH, Berta Cáceres' organization in Honduras.

I would like to share with you an email sent to FMO with an urgent request for no funding to FICOHSA Bank in Honduras. I respectfully request that you take it into consideration due to the implications for human rights work in Honduras explained in the attachments.

Kind regards,

Bertha Isabel Zúniga Cáceres.
General Coordinator.
COPINH.

----- Mensaje Original -----

Asunto: Urgent request from Human Rights Organizations.

Fecha: 2020-07-08 00:35

De: 5.1.5 @copinh.org

Destinatario: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

Cc: 5.1.2e @fmo.nl, 5.1.2e @fmo.nl

Estimates 5.1.2e and 5.1.2e

Through the attached letter, a coalition of Honduran and international organizations, formally request FMO not to finance FICOHSA Bank in Honduras, as was revealed in recent weeks. This is due to its involvement in numerous acts of human rights violations, corruption and impunity in Honduras.

We remain attentive to their prompt response.

Respectfully,

Estimadas 5.1.2e y 5.1.2e

Por medio de la carta en adjunto una coalición de organizaciones hondureñas e internacionales, le solicitamos formalmente al FMO no financiar al Banco FICOHSA de Honduras, como fue revelado en recientes semanas. Esto debido a su involucramiento en numerosos hechos de violaciones de DDHH, corrupción e impunidad en Honduras. Quedamos atentas de su pronta respuesta.

Respetuosamente,

Bertha Isabel Zúniga Cáceres.
Coordinadora General.
COPINH.

Todo sobre la causa Berta Cáceres
<https://berta.copinh.org>
Más sobre el trabajo de COPINH
<https://copinh.org>

00040

1214077

To: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
From: 5.1.2e
Sent: Mon 4/25/2022 8:24:32 AM
Subject: Ficosha info
Received: Mon 4/25/2022 8:24:00 AM
FW: Zorg over relaties FMO met omstreden Hondurese bank
RE: Zorg over relaties FMO met omstreden Hondurese bank

Hoi 5.1.2e, zie hier wat relevante info. Ik zorg er voor dat dit soort info ook op de SWR komt.

Mvg, 5.1.2e

Uit een issue management verslag (5-7-21)

Ficosha – Honduras (marktvertrouwelijk)

∨ FMO heeft recent afgezien van een nieuwe lening een Ficosha - een grote bank in Honduras – waar veel negatieve NGO aandacht voor was. Volgens de NGO's is deze bank een onderdeel van de machtsstructuur van Honduras die de lokale bevolking onderdrukt.

5.1.5	5.1.5
5.1.5	
5.1.5	

R bulletin 9-7-21

Reeds beoordeeld

5.1.2e

5.1.2e

To: 5.1.2e @minfin.nl 5.1.2e @minfin.nl
Cc: 5.1.2e @minfin.nl 5.1.2e @minfin.nl; 5.1.2e 5.1.2e (FIN/DEELNFTK) 5.1.2e @minfin.nl; 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
From: 5.1.2e
Sent: Fri 12/3/2021 2:19:20 PM
Subject: Bedrijfsvertrouwelijk - KV Agua Zarca - FMO
Received: Fri 12/3/2021 2:19:00 PM
[2021Z22120.docx](#)

Dag 5.1.2e

De PvdD heeft Kamervragen gesteld over Agua Zarca i.r.t. FMO aan de ministers voor BHOS en van Financiën. (Zie bijgevoegd)
We zouden aankomende week graag met jullie de beantwoording van deze Kamervragen bespreken en specifiek de insteek van de
KYC-gerelateerde vragen (#5, #6, #7 en #13). Als het goed is neemt ons MO-team contact op voor het maken van een afspraak

5.1.2e

Daarnaast het voorstel om deze set Kamervragen te beantwoorden met jullie minister als mede-ondertekenaar.

Groeten,

5.1.2e

**Sustainable Economic Development Department
Directorate-General for International Cooperation
Ministry of Foreign Affairs**

Rijnstraat 8 | 2515 XP | The Hague
PO Box 20061 | 2500 EB | The Hague

T +31 5.1.2e
M +31 6 5.1.2e
E 5.1.2e @minbuza.nl

Are you curious to know what Dutch Development Aid achieves?
Go to www.nlontwikkelingssamenwerking.nl/en

When visiting the Ministry of Foreign Affairs, please produce a valid form of identification

To: [5.1.2e] [5.1.2e] @minbuza.nl; [5.1.2e] [5.1.2e] @minbuza.nl
Cc: [5.1.2e] FIN/DEELNFTK [5.1.2e] @minfin.nl; [5.1.2e]
(FIN/DEELNFTK) [5.1.2e] @minfin.nl
From: [5.1.2e] (FIN/DEELNENP)
Sent: Tue 12/7/2021 11:44:40 AM
Subject: FW: Bedrijfsvertrouwelijk - KV Agua Zarca - FMO
Received: Tue 12/7/2021 11:44:45 AM
2021Z22120 Kamervragen FMO Agua Zarca AJ.docx

Hi [5.1.2e],
Ik heb een hele beknopte aanzet gedaan van beantwoording KV om mijn gedachten wat te ordenen voor het gesprek vanmiddag. Zie bijgevoegd, mogelijk helpt het jou ook.
Belangrijkste bespreekpunten zijn volgens mij:
- Vinden we dat er fouten zijn gemaakt (met de kennis van toen)?
- Hoe kijken wij naar de waarschuwingen van 2011 en hoe daar opvolging aan is gegeven (zowel FMO als BHOS)?
- Wat kunnen we openbaren, gegeven de rechtszaak die nu loopt (check bij FMO)?
- Is een aanvullende evaluatie van het project gewenst?
- Rol overheid in tegemoetkoming schade?
Weet niet precies wat jullie vanmiddag willen bespreken maar misschien kunnen we hier ook bijilstaan.

Groet,
[5.1.2e]
Van: [5.1.2e] [5.1.2e] @minbuza.nl>

Verzonden: vrijdag 3 december 2021 14:19

Aan: [5.1.2e] (FIN/DEELNENP) <[5.1.2e]@minfin.nl>
CC: [5.1.2e] FIN/DEELNFTK <[5.1.2e]@minfin.nl>; [5.1.2e] (FIN/DEELNFTK)
<[5.1.2e]@minfin.nl>; [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>

Onderwerp: Bedrijfsvertrouwelijk - KV Agua Zarca - FMO

[5.1.2e] [5.1.2e]

[5.1.2e]
[5.1.2e]

Reeds eerder beoordeeld

[5.1.2e]

00044 1214680

Reeds eerder beoordeeld

To: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Fri 12/3/2021 3:32:15 PM
Subject: FW: bedrijfsvertrouwelijk: Kamervragen PvdD - Agua Zarca
Received: Fri 12/3/2021 3:32:00 PM

Ha 5.1.2e,

Zie geel-gemarkeerde in onderstaande mail van 5.1.2e hieronder.

Kunnen we om 16:00 even bellen over Kamervragen? Ik heb even wat hulp nodig, maar 5.1.2e is afwezig vanmiddag.

Mijn vraag: Ik wil graag vanmiddag alvast FMO vragen wat ze kunnen delen over de case, zodat we deze info dinsdagmiddag (met gesprek FIN) al hebben. Ik weet alleen niet wie ik hiervoor kan contacten (en of ik eventueel al specifieke vragen kan uitzetten.)

5.1.2e

From: 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Sent: vrijdag 3 december 2021 13:04
To: 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Cc: 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Subject: bedrijfsvertrouwelijk: Kamervragen PvdD - Agua Zarca

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e

Reeds eerder beoordeeld

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Reeds eerder beoordeeld

Reeds eerder beoordeeld

Reeds eerder beoordeeld

5.102e

Reeds eerder beoordeeld

Reeds eerder beoordeeld

5.1.2e

5.1.2e

To: 5.1 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl]; 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Thur 9/10/2020 6:21:41 PM
Subject: FW: Solicitud a FMO no financiar FICOHSA/ Request to FMO not to finance FICOHSA
Received: Thur 9/10/2020 6:21:43 PM
[Carta a FMO FICOHSA .pdf](#)
[Letter FMO FICOHSA .pdf](#)

FYI, tijdje geleden, maar nog steeds relevant.

From: 5.1.5
Sent: vrijdag 10 juli 2020 13:00
To: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl>
Cc: 5.1.5 ; 5.1.5 >
Subject: FW: Solicitud a FMO no financiar FICOHSA/ Request to FMO not to finance FICOHSA

Hola 5.1.2e

Como estas?

Espero que todo marche muy bien para vos.

En días pasados GAGGA junto con otras 63 organizaciones suscribimos una carta solicitando al FMO no aprobar un préstamo a FICOHSA/Honduras, basada en información previa publicada en la web del banco. seguramente habrás escuchado la red de empresas ligadas a la cartera de inversiones de FICOHSA han estado envueltas en escandalo de corrupción y violencia en Honduras, entre ellos la financiación a la empresa 5.1.5

Recientemente apareció un artículo sobre el tema en un periódico holandés. <https://fd.nl/economie-politiek/1350589/ngo-s-en-nabestaanden-vermoorde-activiste-waarschuwen-ontwikkelingsbank-fmo-voor-nieuwe-investering-in-honduras>

Nos pareció importante compartir con vos esta información en que caso que no tuvieran conocimiento.(adjunto se encuentra el texto de la carta)

Un abrazo

5.1.5

To: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e @fmo.nl 5.1.2e @fmo.nl
From: 5.1.2e
Sent: Thur 2/4/2021 3:20:47 PM
Subject: RE: Gesprek met COPINH
Received: Thur 2/4/2021 3:20:00 PM

Dank 5.1.2e @ 5.1.2e zie onder graag een kort verslag van het gesprek dat wij onlangs met Copinh hadden.
Groet,
5.1.2e

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Sent: woensdag 3 februari 2021 02:24
To: 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Cc: 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Subject: RE: Gesprek met COPINH

Hallo 5.1.2e
Bedankt voor deze update. 5.1.2e werkt niet meer voor FMO, nieuwe contactpersoon: 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e @fmo.nl
Groet,
5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

Directie Duurzame Economische Ontwikkeling
Directoraat-Generaal Internationale Samenwerking
Ministerie van Buitenlandse Zaken
Rijnstraat 8 | 2515 XP | Den Haag
Postbus 20061 | 2500 EB | Den Haag

M 5.1.2e
E 5.1.2e @minbuza.nl
Twitter @ 5.1.2e

Ook benieuwd welke resultaten we boeken?
Go to www.DutchDevelopmentResults.nl

Bij bezoek aan het Ministerie is een geldig legitimatiebewijs verplicht

From: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl>
Sent: dinsdag 2 februari 2021 23:08
To: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Subject: Gesprek met COPINH
Ho 5.1.2e n 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e

Reeds beoordeeld

00047 1214743

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Reeds beoordeeld

5.1.2e

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @fmo.nl; 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
Cc: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e @fmo.nl
From: 5.1.2e
Sent: Wed 5/19/2021 4:18:38 PM
Subject: RE: Ter informatie | Banco Ficohsa
Received: Wed 5/19/2021 4:18:00 PM

Ok dank.

Groet,

5.1.2e

From: 5.1.2e <5.1.2e@fmo.nl>

Sent: woensdag 19 mei 2021 09:17

To: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Cc: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@fmo.nl>

Subject: RE: Ter informatie | Banco Ficohsa

Beste 5.1.2e,

Graag gedaan. Nee, op dit moment geven wij daar verder geen commentaar op anders dat FMO en FICOHSA de onderhandelingen over een voorgenomen lening aan Banco FICOHSA ad 60 MLN hebben stopgezet.

Ter verdere informatie: morgen verwachten wij hierover ook een artikel in het FD.

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e

5.1.2e

From: 5.1.2e >

Sent: 19 May 2021 5:04 PM

To: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@fmo.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Cc: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@fmo.nl>

Subject: RE: Ter informatie | Banco Ficohsa

Beste 5.1.2e,

Dank voor het laten weten! Wordt er inzicht gegeven in de reden van stopzetting?

Groet,

5.1.2e

From: 5.1.2e <5.1.2e@fmo.nl>

Sent: woensdag 19 mei 2021 01:51

To: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Cc: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@fmo.nl>

Subject: Ter informatie | Banco Ficohsa

Beste 5.1.2e,

In het licht van onze eerdere gesprekken, wil ik jullie via deze weg informeren dat FMO en FICOHSA de onderhandelingen over een voorgenomen lening aan Banco FICOHSA ad 60 MLN hebben stopgezet.

Reden waarom ik jullie hier over e-mail heeft te maken dat de voorgenomen investering tijdens publicatie (de disclosure) veel aandacht heeft/ had gegenereerd bij NGOs, juist ook bij jullie ter plaatse.

Daarom goed om te weten, mocht het op de een of andere manier nog bij jullie uitkomen. DDE in Den Haag is verder ook op de hoogte.

Voor verdere vragen, weet me te vinden.

Hartelijke groeten,

5.1.2e

The following conditions apply to this e-mail: <https://www.fmo.nl/e-mail-disclaimer>

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

The following conditions apply to this e-mail: <https://www.fmo.nl/e-mail-disclaimer>

To
Bertha Isabel Zúniga Cáceres
Coordinadora General
COPINH
5.1.5@copinh.org

T +31 [5.1.2e](tel:+31715112000)

Anna van Saksenlaan 71
2593 HW The Hague - NL

P.O. Box 93060
2509 AB The Hague - NL

Commercial Register
The Hague 270 78 545

Date	Page	Reference
October 21, 2020	1/3	

Dear Mrs. Cáceres,

Thank you very much for your letter dated 7th July 2020 on behalf of a coalition of Honduran and international organizations regarding FMO's proposed new investment in Banco Financiera Comercial SA "Ficohsa". We highly appreciate your input in response to the information we disclosed on our website in June. In this letter, we would like to share FMO's response to the concerns expressed in your letter.

FMO welcomes and appreciates feedback from our stakeholders on our proposed investments. This is why some years ago we decided to implement a disclosure policy allowing such feedback, like yours, to be taken on board before a final investment decision is made. Although we have not taken a final decision yet, we did use your feedback to reflect upon and strengthen our due diligence.

In line with our mandate as a development bank, FMO invests in companies and projects in developing countries, often in highly complex environments, with the aim to achieve sustainable development outcomes. Honduras - like many countries where FMO invests - is faced with numerous challenges, such as corruption, poverty, and inequalities. As a development bank, we strongly believe that sustainable economic development is required to address these challenges over time.

In order to support economic development, FMO provides financing to the private sector in developing countries, including financial institutions. As you mention in your letter; in Honduras our client banks provide loans to a large number of small and medium sized enterprises (SME), many of them informal business owners, enabling them to grow their businesses. In addition to providing financing, FMO also provides our clients with technical assistance to improve their own business practices – for example with regards to Environmental and Social (E&S) risk management, green finance, inclusion of women entrepreneurs, etc.

Following the events related to the Agua Zarca project, FMO temporarily froze its investments in Honduras to reflect upon our role in the country and to consider lessons learned. In 2018, FMO returned to investing in the Honduran financial sector in the country after Honduran banks (members of the Honduran Banking Association AHIBA) agreed and committed to improve E&S standards across the financial sector. In light of our commitments, FMO and other international organizations partnered with AHIBA to create the Sustainable Banking Initiative, promoting systemic improvement in E&S and Human Rights standards in banking activities. As a result of this effort, the local financial regulator CNBS has recently approved a new regulation, requiring all banks to implement adequate mechanisms for E&S and human rights risk management and monitoring.

While FMO acknowledges it is not a solution to all of the social challenges in Honduras, we do consider this an important step in further developing the focus on environmental, social and human rights issues within the local financial sector.

Based on the progress to date, FMO decided to develop new business partnerships with financial institutions in Honduras. We actively pursue a balanced portfolio between larger and smaller institutions which are strongly committed to promote job creation, social and economic inclusion and environment protection. While the smaller entities are usually closer to the 'base of the pyramid', the larger ones provide opportunities of scale, and in many cases, generate more systemic impact creation.

Our proposed loan to Ficohsa has the purpose to support small and medium-sized businesses in Honduras, of which at least 50 percent are women-led. Ficohsa would be contractually obliged to report on the funding provided to SMEs and in particular, to women-led SMEs. Ficohsa currently has a client portfolio of more than 5.1.1c across nearly all regions in the country¹. 5.1.1c

5.1.1c
--

In addition to our loan, FMO also intends to provide technical assistance for Ficohsa to expand its value proposition for women-led SMEs, thereby improving their existing support for female entrepreneurs. From the information provided to date and in our view, Ficohsa is very well positioned in the market to support SMEs in Honduras. This is based on the following information: Ficohsa provides funding to SMEs in nearly all urban and rural regions of the country; it has a complete set of products fine-tuned with SME needs and finally, it has a strong presence in the SME segment with a total portfolio of nearly 5.1.1c loans to SMEs. Furthermore, in recent years Ficohsa has focused on increasing its presence in the SME segment and is committed to growing this portfolio further.

Through our proposed investment in Ficohsa, FMO envisions the opportunity to incentivize systemic change: FMO strongly feels we can support Ficohsa to implement better business practices for SMEs of which more than 50% are women-led. It is hoped that this will have a 'ripple effect' in the whole private sector with the benefit of job creation and economic dynamic/development in Honduras for those who need it most.

FMO has partnered with the shareholders of Ficohsa for many years. As part of our stringent, and recently upgraded, Know-Your-Customer (KYC) and Compliance procedures, we continuously update and review new information received regarding the reputation of the bank and its shareholders. Over the years, we have never found evidence of any wrongdoing that would bar us from doing business with Ficohsa. In light of the proposed new investment, FMO equally strictly follows all necessary procedures again, to ensure we have all the information necessary to take a thorough decision. These same principles of stringent diligence apply to your concerns about any possible relationship between Ficohsa and the IHSS scandal from 2015. Ficohsa was one of several major banks that dealt with IHSS.

¹ Ficohsa's definition of SME is 'large SME with a yearly turnover between USD500k and USD2Mio, small SME yearly turnover of less than USD500k'. This is below the thresholds commonly defined for yearly turnover in Honduras.

It is our understanding that from 2013, Ficohsa, - as part of its AML compliance, a framework it further strengthened since then - reported suspicious movements by IHSS to the authorities and continuously cooperated with the subsequent investigations. These investigations led to charges against dozens of persons alleged to have been involved, none related to Ficohsa or its main shareholder. We are open to further discuss this point with you and receive any evidence that you may have that proves the contrary.

buiten verzoek.

the bank has been subject of the CAO investigation in 2014. These events highlighted the bank's limitations with respect to identifying, managing and monitoring E&S risks, and resulted in two revisions to Ficohsa's Environmental and Social Management System (ESMS): (i) one in 2014, with the support of IFC, FMO and DEG; and (ii) another in 2016, with the support of IFC. The second update focused exclusively on closing the gaps identified within the CAO investigation.

buiten verzoek.

buiten verzoek.

we have analyzed the material you provided. We came to the conclusion that there is no evidence of financing from Ficohsa to the Agua Zarca project within this material or other resources which we analysed both provided either by the client or external sources. If you have any further evidence in relation to this matter, please do share it with us.

At this point in time, we are still proceeding with our due diligence on Ficohsa. We trust that we have provided you with sufficient insight into our proposal and would like to emphasize again that we, as FMO value meaningful engagement and cooperation with our stakeholders and we are therefore, always open to further discussion.

Yours sincerely,

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Editie binnenland

06-12-2021

Index

Buiten reikwijdte/ander onderwerp

Buiten reikwijdte/ander onderwerp

Ontwikkelingssamenwerking

Staatsbank FMO in problemen door gebrekkige witwascontrole (Het Financieele Dagblad 06-12-2021).....	25
vervolg Staatsbank FMO in problemen door gebrekkige witwascontrole (Het Financieele Dagblad 06-12-2021).....	26
Armoede is alles wat belemmert (Nederlands Dagblad 06-12-2021).....	27

Buiten reikwijdte/ander onderwerp

Buiten reikwijdte/ander onderwerp

5.1.2e

Buiten reikwijdte/ander onderwerp

Buiten reikwijdte/ander onderwerp

Buiten reikwijdte/ander onderwerp

5.1.2e

Buiten reikwijdte/ander onderwerp

Buiten reikwijdte/ander onderwerp 5.1.2e

Buiten reikwijdte/ander onderwerp

Buiten reikwijdte/ander onderwerp

5.1.2e

Buiten reikwijdte/ander onderwerp

Buiten reikwijdte/ander onderwerp

Buiten reikwijdte/ander onderwerp

Buiten reikwijdte/ander onderwerp

5.1.2e

Buiten reikwijdte/ander onderwerp

Buiten reikwijdte/ander onderwerp

Buiten reikwijdte/ander onderwerp
5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Buiten reikwijdte/ander onderwerp

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Buiten reikwijdte/ander onderwerp

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Buiten reikwijdte/ander onderwerp

5.1.2e

Buiten reikwijdte/ander onderwerp

5.1.2e

Buiten reikwijdte/ander onderwerp

5.1.2e

Buiten reikwijdte/ander onderwerp

5.1.2e

5.1.2e

Buiten reikwijdte/ander onderwerp

Buiten reikwijdte/ander onderwerp

5.1.2e

5.1.2e

Buiten reikwijdte/ander onderwerp

5.1.2e

Buiten reikwijdte/ander onderwerp

5.1.2e

Buiten reikwijdte/ander onderwerp

Buiten reikwijdte/ander onderwerp

Ontwikkelingssamenwerking

Staatsbank FMO in problemen door gebrekkige witwascontrole

Het Financieele Dagblad 06-12-2021

Pagina 01

Instelling moest commerciële activiteiten staken om klantdossiers op orde te krijgen. De Nederlandse staatsbank FMO, gespecialiseerd in leningen in ontwikkelingslanden, is ongewoon hard getroffen doordat de interne witwascontroles niet op orde waren. De situatie was afgelopen zomer zo ernstig dat de bank zes weken lang alle commerciële activiteiten heeft bevroren, zo blijkt uit onderzoek van het FD. FMO, een boegbeeld van duurzaam ondernemen, moest toen

werknemers uit alle hoeken van de bank acuut laten bijspringen om ruim duizend klantdossiers op orde te krijgen.

Al jaren heeft de bank onvoldoende zicht op witwas- en terrorismerisico's, vindt toezichthouder De Nederlandsche Bank (DNB). Een woordvoerder van FMO bevestigt de achterstanden en stelt dat die uiterlijk eind december van dit jaar zijn weggewerkt, zoals is afgesproken met DNB. Bij de halfjaarresultaten repte FMO slechts terloops van een 'kleinere pijplijn', en investeringen om

de organisatie 'in lijn te brengen met best practices'.

Het gaat echter om een forse tegenvaller voor FMO en zijn klanten. Het bestuur van de bank zei in maart nog dat het investeringstempo vanwege corona juist omhoog moest in 2021 om kwetsbare economieën te stutten en de groeiende ongelijkheid te bestrijden. Jongeren, ouderen, migranten, vrouwen en kleine bedrijven raakten immers hun toegang tot financiering kwijt, en ruim zeventig miljoen mensen vervielen tijdens de crisis in extreme armoede,

aldus FMO destijds.

Naast FMO botsen ook grootbanken ING, ABN en Rabobank geregeld met de toezichthouder wegens haperende witwascontroles en onvolledige klantdossiers. De strengere antiwitwas- en terrorismewetten hakken er echter buitengewoon hard in bij de veel kleinere ontwikkelingsbank, die vrijwel uitsluitend actief is in landen

met zwakke wetgeving en veel corruptie. De organisatie bezit bovendien slechts een fractie van de mankracht bij de grootbanken, ondanks de werving van vele tientallen mensen voor klantcontroles en risicobeheersing.

FMO raakte eerder dit jaar in opspraak wegens een hoofdpijndossier in Honduras, waar het een klant financierde waarvan de

topman later veroordeeld werd wegens moord op een lokale mensenrechtenactiviste. Ook haalde de bank deze zomer een streep door een omstreden lening van \$60 mln aan de Hondurese bank Ficohsa, na kritiek van mensenrechtenorganisaties.

Jeroen Groot, Gaby de Groot en Johan Leupen

---

vervolg Staatsbank FMO in problemen door gebrekkige witwascontrole

Het Financieele Dagblad 06-12-2021

Pagina 03

FMO was al sinds 2014 aandeelhouder bij Ficohsa, maar heeft naar nu blijkt afgelopen juli in stilte alle aandelen verkocht, zo erkent de FMO-woordvoerder. Verdere toelichting blijft uit, behalve dat het dossier los zou staan van de lopende discussie met toezicht-houder DNB.

Aan de top van de bank is het al jaren onrustig; FMO versleet in een periode van zes jaar vijf verschillende ceo's. Accountant en voormalig PwC-topman Peter van Mierlo trad in 2018 aan met een ambitieuze veranderagenda om de risicobeheersing en witwascontroles strak te trekken. Hij sneuvelde in 2020 op forse weerstand en klachten over intimidatie. Volgens ingewijden speelde ook mee dat Van Mierlo stukliep op een hardnekkige cultuur van autonomie en vrijgevochtenheid. Consultant Michael Jongeneel, die een verleden heeft bij McKinsey en

Bain, is in september aangetreden als nieuwe topman.

Pier Vellinga, die tot april 2020 president-commissaris was bij FMO, vindt het zorgelijk dat de ideële bank zo ondergesneeuwd is geraakt door steeds strenger wordende antiwitwasregels. 'Regels zijn nodig, maar dit is voor hen nog drie keer lastiger dan voor ING en ABN, die hier ook al de grootste moeite mee hebben.' Vellinga waarschuwt voor overregulering en onrealistische verwachtingen. 'Natuurlijk deugen er zaken niet. Maar de critici verliezen hier het hogere doel uit het oog. DNB heeft provinciale normen. Het is niet altijd realistisch om die op te leggen in kwetsbare landen, waar je probeert om vanuit niets een financieel-economische infrastructuur op te bouwen.'

Naast het gevaar van toezichtboetes is er voor FMO vooral het risico van imagoschade; in politiek Den Haag leeft de wens om de staatsbank een

steeds groter mandaat te geven in de strijd tegen klimaatverandering en armoede in slecht ontwikkelde landen. Bovendien aast FMO op een prominentere positie als 'groene' fondsbeheerder namens pensioenfondsen als APG en andere institutionele beleggers, die bezig zijn uit fossiele aandelen zoals Shell te stappen. Dergelijke grote ambities verdragen zich slecht met het beeld van een bank die al bijna bezwijkt onder zijn -bestaande takenpakket.

Vorig jaar leed FMO voor het eerst in decennia een verlies, van €205 mln. Dat had vooral te maken met forse afwaarderingen als gevolg van de coronacrisis. De resultaten van FMO over de eerste helft van 2021 lieten een herstel zien met een winst van €198 mln, mede door herwaarderingen van belangen.

Jeroen Groot, Gaby de Groot en Johan Leupen

Buiten reikwijdte/ander onderwerp

Buiten reikwijdte/ander onderwerp

Buiten reikwijdte/ander onderwerp

Buiten reikwijdte/ander onderwerp

5.1.2e

Buiten reikwijdte/ander onderwerp

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Buiten reikwijdte/ander onderwerp

Editie binnenland

08-12-2021

Index

Buiten reikwijdte/ander onderwerp

Ontwikkelingssamenwerking

Groene bank verkeert in existentiële crisis (Het Financieele Dagblad 08-12-2021).....10

Buiten reikwijdte/ander onderwerp

Buiten reikwijdte/ander onderwerp

Buiten reikwijdte/ander onderwerp

Buiten reikwijdte/ander onderwerp

Buiten reikwijdte/ander onderwerp

Buiten reikwijdte/ander onderwerp

Buiten reikwijdte/ander onderwerp

Buiten reikwijdte/ander onderwerp

Buiten reikwijdte/ander onderwerp

Buiten reikwijdte/ander onderwerp

Groene bank verkeert in existentiële crisis

Het Financieel Dagblad 08-12-2021

Pagina 18

Jarenlang is FMO op handen gedragen als lichtend voorbeeld van hoe een ideële bank met groene leningen en duurzaam investeren glorieuze resultaten boekt. Anno 2021 vertoont het imago barsten door een rampzalig project in Honduras, toezichtproblemen en aanzwellende kritiek van ngo's. Het is 6 juli 2021 als de top van ontwikkelingsbank FMO een mokerslag te verwerken krijgt; David Castillo, een Hondurese zakenman waarmee de Nederlandse ontwikkelingsbank een jarenlange relatie heeft onderhouden, is zojuist in eigen land veroordeeld wegens moord op de mensenrechtenactiviste Berta Caceres. 'Dit betekent dat we een bedrijf hebben gefinancierd waarvan de topman betrokken was bij een moord. We zijn er kapot van', reageert de bank in een kort persbericht.

De zaak, die al jaren voortsleept, is op het Haagse hoofdkantoor uitgegroeid tot een organisatiebreed trauma, bevestigen meerdere FMO'ers. Niet alleen om de verschrikkelijke feiten — huurmoordenaars schoten de activiste Caceres in 2016 dood in haar eigen huis wegens haar felle verzet tegen bouw van een door FMO gefinancierde waterkrachtcentrale. Ook vanwege een meer persoonlijk tintje; de zaak legt pijnlijk bloot dat niet alleen het interne controleapparaat maar ook het boekenonderzoek van de groene bank al jaren aan alle kanten rammelt. De ontwikkelingsbank mag internationaal rolmodel zijn voor armoedebestrijding in derdewereldlanden en de grootste duurzame investeerder in Afrika, achter de schermen piept en kraakt het vanwege achterstallig onderhoud. Bovendien is er een cultuurprobleem; FMO is een projectorganisatie met heel wat vrijgevochten en idealistisch ingestelde dealmakers, maar mist discipline.

Er is een chronisch tekort aan georganiseerde tegenspraak, en aan mensen voor transactiemonitoring, klantonderzoek en risicobeheersing. Afdelingen die met hun tegenwicht

almaar onmisbaar worden geacht in een financiële wereld die steeds meer in het teken staat van witwasbestrijding en regulering. Een wereld waarin FMO zo graag tot de grote jongens wil horen.

Zo kan het gebeuren dat FMO in 2014 met open ogen in een Hondurees kruitvat stapt en ook daarna de ene na de andere rode vlag mist; de bank leent \$15 mln aan een tegenpartij die het niet goed blijkt te kennen, en maakt miljoenen over aan bedrijven zonder te weten wie erachter zitten of wat ze doen. Voeling met de inheemse gemeenschap ontbreekt.

FMO is jarenlang doof voor ngo's en Caceres zelf, die waarschuwen dat hun eigen klant de lokale bevolking met grof geweld intimideert. 'Alles wijst er zelfs op dat ze haar moord indirect gefinancierd hebben', concludeert advocaat Wout Albers, die de nabestaanden van Caceres vertegenwoordigt in een lopende rechtszaak tegen FMO.

GROTE BROEK AANGETROKKEN

De zaak roept grotere, existentiële vragen op over de lang zo gelauwerde 'groene' bank; kun je wel verwachten dat een relatief klein clubje mensen vanuit Den Haag meer dan 1000 bovengemiddelde riskante projecten in de meeste onherbergzame landen in goede banen leidt? Hoe moeten de FMO'ers garanderen dat hun investeringen en leningen ten goede komen aan de arme onderkant, terwijl je in de praktijk veelal zaken doet met de rijke, soms corruptie elite? En heeft FMO misschien een wat te grote broek aangetrokken toen het in 2014 succesvol een bankvergunning aanvroeg en toetrad tot het clubje grote jongens van de financiële sector, met alle toezichteisen van dien?

De bank spreekt na het vonnis in de zomer van 2021 twijfel uit over de houdbaarheid van de eigen strategie. 'Een vraag die opnieuw en prangender voor ons ligt, is in hoeverre FMO nog actief kan en wil zijn in fragiele staten met ontoereikende wet- en regelgeving.' Toezichthouder De Nederlandsche Bank (DNB) hijgt dan al jaren in de

nek van de Haagse bank. De druk loopt intern hoog op, en het helpt niet dat FMO in zes jaar vier keer wisselt van topman.

Al in 2018 heeft DNB FMO op de vingers getikt omdat de bank niet scherp blijkt te hebben wie de ruim 1000 klanten zijn, wat ze doen en welke witwas- en terrorismerisico's er zijn. Afgelopen zomer moet FMO alsnog alle nieuwe deals en andere commerciële activiteiten zes weken opschorten omdat de werkachterstanden de bank boven het hoofd zijn gegroeid.

KRITIEK VAN BONDGENOTEN

Ondertussen klinkt de kritiek van mensenrechtenorganisaties, normaal gesproken de natuurlijke bondgenoten van een ideële bank als FMO, steeds luider. Stichting SOMO, Oxfam Novib en Both Ends, die FMO zelf regelmatig raadpleegt voor stakeholderonderzoeken, uiten tegenover het FD hun teleurstelling over het trage tempo waarin FMO professionaliseert, en de veelal geringe transparantie en meetbaarheid over wat projecten onderaan de streep nu precies opleveren voor kwetsbare, lokale gemeenschappen.

Neem de jarenlange, innige klantrelaties die FMO onderhoudt met grote financiële instellingen in Centraal Amerika waaronder Ficohsa (Honduras) en Promerica (onder meer Panama en Ecuador). FMO leent vaak tegen hoge rentes vele tientallen miljoenen uit aan dit soort banken. Wie zijn deze partijen precies, en wat doen ze met het FMO-geld? 'Het valt zelden te volgen', stelt Anne de Jonghe van Both Ends.

FMO heeft voor dit soort relaties wel allerlei regels opgesteld, 'maar we zien niet hoe of waar die in praktijk worden gebracht', aldus Imke Greven van Oxfam Novib, die recent een database publiceerde om beter in kaart te brengen waar de FMO-financieringen uiteindelijk landen. 'Juist om hen aan te sporen om transparanter te zijn, en te zorgen dat alle groene standaarden optellen tot meer dan een papieren werkelijkheid. Uiteindelijk vertrouwen ze hun klanten nog steeds op hun

blauwe ogen, en dat is best een beetje naïef', aldus Greven. 'Liever geen project dan een slecht project.' In een reactie stelt FMO aan steeds strengere wet- en regelgeving te moeten voldoen, als ook aan steeds hogere verwachtingen van diverse stakeholders. 'Wij proberen daarin iedereen zo goed mogelijk mee te nemen en transparant te rapporteren.' Samenwerking met lokale banken in ontwikkelingslanden is volgens de bank cruciaal om kleine ondernemers te bereiken. 'Zelf leningen aan kleine ondernemers verstrekken in deze landen is niet haalbaar voor ons.' FMO zegt een inschatting te maken over de oprechtheid, 'maar dit is zeker geen blind vertrouwen.' Alle nieuwe fondsen waarin de bank gaat investeren moeten jaarlijks openbaar maken waarin zij op hun beurt investeren. In het geval van Ficohsa lijkt FMO echter onaangenaam te zijn verrast; de Nederlandsche Bank haalde afgelopen zomer een streep door een omstreden lening van \$60 mln aan de Hondurese bank, na aanhoudende kritiek van mensenrechtenorganisaties.

Daarnaast heeft de bank afgelopen juli in stilte alle aandelen verkocht. FMO wil niet ingaan op vragen hierover.

KAAIMANEILANDEN

Ook de investeringsconstructies die FMO optuigt via belastingparadijzen als Mauritius en de Kaaimaneilanden kunnen rekenen op steeds meer weerstand. 'FMO werkt zo mee aan het eroderen van de belastinggrondslag in bijvoorbeeld Afrikaanse landen waarvan ze beweren dat ze goed willen doen', zegt belastingexpert Maarten Hietland van Stichting Somo.

Ook in de Pandora Papers trof deze krant enkele FMO-investeringen aan in belastingparadijzen. Daarbij zat een vastgoedbelegging via een 'vrijgestelde gelimiteerde partnerschap' op de Kaaimaneilanden. Het is een brievenbusfirma die niet belastingplichtig is voor de duur van minstens een halve eeuw. Zo'n vehikel is populair onder hedgefondsen en private equity. Bij het op orde brengen van de 1000 klantdossiers is ook de belastingstructuur opnieuw

beoordeeld, reageert FMO. 'Met name bij oudere investeringen zijn structuren gevonden die wij aan de agressieve kant vinden en hebben dat bij fondsmanagers aangekaart', aldus FMO.

Over het specifieke geval op de Kaaimaneilanden zegt de bank 'de belastingstructuren die het fonds na onze investering heeft gekozen niet verantwoord' te vinden, en dat de relatie met het betreffende fonds zal eindigen. Meer in het algemeen stelt de bank weliswaar dergelijke structuren te gebruiken om 'dubbele belasting' te voorkomen, maar de bank draagt doorgaans wel belasting af in landen waar FMO actief is. 'Lage kosten zijn nooit een leidende reden om via een bepaalde jurisdictie te investeren.'

Pier Vellinga, tot april 2020 president-commissaris bij FMO, noemt de permanente druk van ngo's 'goed' en zegt dat de bankvergunning nodig was om de organisatie verder te disciplineren. 'Dat kost tijd. Zie het maar als een kind dat blij is met zijn strenge vader.'

In het kort

Buiten reikwijdte/ander onderwerp

To: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e van der 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e
5.1.2e @minbuza.nl
Cc: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
From: 5.1.2e
Sent: Tue 7/12/2022 12:11:54 PM
Subject: FW: Bedrijfsvertrouwelijk - Verslag gesprek COPINH
Received: Tue 7/12/2022 12:11:55 PM
Gespreksverslag COPINH 29-06-2022 final.docx

Ter info.

5.1.2e

From 5.1.2e
Sent: dinsdag 12 juli 2022 13:00
To: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Cc: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Subject: Bedrijfsvertrouwelijk - Verslag gesprek COPINH

Dag 5.1.2e er 5.1.2e

Bijgevoegd het verslag van het gesprek met COPINH.

Ik zal deze ook delen met DSO, DWH en DJZ.

Groeten,

5.1.2e

5.1.2e
5.1.2e

.....
Sustainable Economic Development Department
Directorate-General for International Cooperation
Ministry of Foreign Affairs
Rijnstraat 8 | 2515 XP | The Hague
PO Box 20061 | 2500 EB | The Hague

.....
T +31 70 348 5.1.2e
M +31 6 5.1.2e Preferred)
E 5.1.2e@minbuza.nl

.....
Are you curious to know what Dutch Development Aid achieves?
Go to www.nlontwikkelingssamenwerking.nl/en

Verslag gesprek met Bertha Zuniga Cáceres

29 juni 2022; 12:15 – 13:15

R8 W522

Aanwezigen

- Delegatie COPINH: Bertha Zúñiga Cáceres (COPINH), [5.1.2e] (Global Justice Association), [5.1.2e] (Oxfam Novib), [5.1.2e] (Both Ends)
- Delegatie BZ: [5.1.2e], [5.1.2e], [5.1.2e] (allen DDE), [5.1.2e] (DWH), [5.1.2e] (DSO), [5.1.2e] (DJV)
- Delegatie FIN: [5.1.2e] (DEELNEMINGEN)

Gespreksverslag

- [5.1.2e] verwelkomt de delegatie, informeert hoe het gaat met Bertha Zúñiga Cáceres, COPINH en de situatie in Honduras en vraagt wat BZ kan betekenen voor de delegatie.
- [5.1.2e] bedankt BZ voor het ontvangst en informeert BZ over de aangifte tegen FMO.
- Bertha Zúñiga Cáceres geeft aan dat er over de jaren meer kennis is gekomen over de Agua Zarca investering en moord op haar moeder Bertha Cáceres. Ze geeft aan dat de acht veroordelingen in deze zaak belangrijk zijn omdat er veel straffeloosheid is in Honduras. Tegelijkertijd proberen ze verder te reconstrueren wie er achter de moord zit, daarbij helpen de juridische processen in Honduras en de informatie over de transacties van FMO.
- Bertha Zúñiga Cáceres geeft aan dat ze, naast de civiele procedure, ook strafrechtelijk aangifte hebben gedaan tegen FMO, omdat ze over tijd nieuwe (zwaarwegende) informatie zijn tegengekomen over de transacties van FMO.
- Doel van de aangifte is o.a. om meer informatie te verkrijgen over (het brein achter) de moord in Honduras, omdat wat haar betreft het recht nog niet heeft gezegevierd, en om te zorgen dat FMO haar IMVO-processen verbeterd. Ze heeft al eerder aan FMO om meer informatie gevraagd over wat zij hierover weten, maar heeft naar eigen zeggen daar weinig los gekregen.
- [5.1.2e] gaat dieper in op de nieuwe informatie. Volgens hem heeft FMO, in strijd met de overeenkomst, geld over gemaakt naar een geaffilieerde partij [5.1.5]. Dit valt volgens [5.1.2e] onder het wegsluizen van geld en is een van de redenen achter de strafrechtelijke aangifte tegen FMO. (Zie [het artikel](#) in The Intercept voor meer details hierover.)
- Daarnaast beargumenteert [5.1.2e] dat David Castillo onvoldoende inkomen had om 40% van de aandelen in DESA te bezitten en suggereert dat er iemand anders achter zit. Ook het feit dat deze aandelen "aan toonder" zijn, suggereert dit volgens [5.1.2e]. Volgens [5.1.2e] vallen de personen achter de 40% aandelen en de [5.1.2e] nu nog helemaal buiten de strafrechtelijke vervolgingen in Honduras.
- Ook geeft hij aan dat FMO voordat ze instapten ook informatie had kunnen opvragen bij andere financiers die juist afzagen van financiering vanwege de onduidelijkheden rondom het project.
- [5.1.2e] geeft aan dat de Agua Zarca casus slechts een voorbeeld is. De problemen met het IMVO-beleid van FMO zijn volgens hem structureel. Met de aangifte tegen FMO willen ze laten zien dat FMO dit soort projecten niet aan kan en dat het ontwikkelingsgeld naar de elite van Honduras gaat in plaats van naar de gemeenschap.
- [5.1.2e] bedankt de NGO's voor de toelichting en geeft aan dat het in het belang van BZ is om lessen te leren uit deze zaak. [5.1.2e] licht toe dat het de taak van BZ is om FMO te helpen verbeteren. FIN is aandeelhouder en DNB is toezichthouder. [5.1.2e] informeert wat FMO volgens de NGO's moet verbeteren.
- De NGO's geven aan dat ze willen dat zaken als Agua Zarca niet meer mis gaan in de toekomst. Ze vinden FMO's monitoring onvoldoende en vinden dat FMO onvoldoende samenwerkt met het maatschappelijk middenveld en lokale gemeenschappen. Ze vinden dat FMO te weinig heeft verbeterd naar aanleiding van de Agua Zarca casus en noemen andere zaken waarin ze FMO's monitoring ook onvoldoende vonden, waaronder projecten in Paraguay en Peru [5.1.5]. Tegelijkertijd kaarten ze aan dat lokale partijen onvoldoende middelen hebben om zelf onderzoek te doen naar deze zaken. FMO wijst volgens de NGO's projecten

opzettelijk niet aan als *high-risk* om risico-mitigerende maatregelen te omzeilen. Ze geven ook aan dat als ze dit bij FMO aankaarten ze geen gehoor vinden.

- 5.1.2e bedankt de NGO's voor het dialoog. 5.1.2e geeft aan dat BZ altijd contact kan zoeken om verder te praten, ook over andere FMO projecten. Bertha Zúñiga Cáceres bedankt BZ voor het ontvangst en geeft aan te vertrouwen op de goede impact van Nederlands ontwikkelingsbeleid.

To: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Mon 4/25/2022 8:51:11 AM
Subject: FW: Zorg over relaties FMO met omstreden Hondurese bank
Received: Mon 4/25/2022 8:51:12 AM

5.1.2e
(+316 5.1.2e

From: 5.1.2e <5.1.2e@fmo.nl>
Sent: vrijdag 28 mei 2021 16:29
To: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@fmo.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@fmo.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@fmo.nl>
Cc: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Subject: RE: Zorg over relaties FMO met omstreden Hondurese bank

Ha 5.1.2e

Dank voor je bericht. In het kort komt het op het volgende neer:

We hebben ten tijde van de ex-ante disclosure van de voorgenomen lening een tweetal brieven ontvangen van de volgende partijen:

1. Een internationale coalitie van NGOs, voornamelijk uit Honduras (al dan niet in samenwerking met NL NGOs);
2. Een brief van 5.1.5

De eerste brief is beantwoord. Brief 2 is niet beantwoord, te meer omdat de meeste vragen overeen kwamen en we in het kader van de verder investeringsbeslissing binnen FMO met elkaar in overleg zijn getreden. Derhalve is deze geparkeerd. Dat is ook zo gecommuniceerd.

Nu de beslissing is genomen om de investering niet te doen, en we verder publiekelijk geen verdere uitleg geven op dit moment, gaat een verdere beantwoording van de vragen niet heel veel meer opleveren daar het over een lening gaat die niet wordt verstrekt.

Eveneens hebben we aan verschillende NGOs in NL uitgelegd waarom het voor ons lastig is om in contact te treden met de lokale belanghebbenden, daar we met de voornaamste hiervan (lees: COPINH) in een rechtszaak rondom Agua Zarca verwickeld zijn. Daar houden we graag de rollen zuiver. We hebben overigens wel gecommuniceerd om hierover met NL NGOs in contract te treden, maar daar is nooit meer iets op vernomen.

Hopelijk biedt het bovenstaande je een vollediger beeld. Ik kopieer @ 5.1.2e ook in, daar zij vanaf het begin op dit dossier (en de binnenkomende NGOs brieven) betrokken is geweest.

Zoals altijd, bel gerust bij verdere vragen!

Groeten, 5.1.2e

From: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Sent: 28 May 2021 3:43 PM
To: 5.1.2e 5.1.2e@fmo.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@fmo.nl> 5.1.2e <5.1.2e@fmo.nl>
Cc: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Subject: FW: Zorg over relaties FMO met omstreden Hondurese bank

Ha 5.1.2e, 5.1.2e en 5.1.2e,

Ik kreeg deze email van Oxfam afgelopen week. Jullie hadden wel op eerdere brieven gereageerd over Ficosha toch?

Groet,

Reeds beoordeeld zie id 1245667

Reeds beoordeeld zie id 1245667

To: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
Cc: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Fri 6/11/2021 4:45:03 PM
Subject: RE: Zorg over relaties FMO met omstreden Hondurese bank
Received: Fri 6/11/2021 4:45:04 PM

Helemaal eens 5.1.2e, moeten we niet op deze manier gaan doen. Ik wil de reactie hierop met 5.1.2e bespreken in onze bijpraat aanstaande maandag. Both ends is nl ook al wel eens op de lijn gekomen bij hem.

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Datum: vrijdag 11 jun. 2021 5:02 PM
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Kopie: 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>, 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl>
Onderwerp: FW: Zorg over relaties FMO met omstreden Hondurese bank

Hoi 5.1.2e

5.1.2i

Groet,
5.1.2e
(+3) 5.1.2e

From: 5.1.2e <5.1.2e @oxfamnovib.nl>
Sent: maandag 7 juni 2021 16:48
To: 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Cc: 5.1.2e 5.1.2e @localimpacthub.com> 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Subject: RE: Zorg over relaties FMO met omstreden Hondurese bank

Beste 5.1.2e,

Bedankt voor je mail en excuus voor de ietwat vertraagde respons. We zijn blij dat de casus op jullie netvlies staat en hierover in gesprek zijn met FMO. We denken dat de overheid een belangrijke rol heeft te vervullen voortkomend uit de verantwoordelijkheden die zijn opgenomen in internationale richtlijnen, zoals de UN Guiding Principles. Transparantie over de wijze waarop verantwoordelijkheden worden vormgegeven door staat en bedrijf, is daarin een cruciaal onderdeel. Tot op heden is helaas naar ons inziens de noodzakelijke transparantie door FMO nog niet getoond. Zouden jullie in dit kader kunnen toelichten wat jullie oordeel is over de mate van transparantie die FMO in deze specifieke casus? En zou je ajb kunnen toelichten wat jullie inzet is in de gesprekken met FMO en welke vragen jullie stellen, voor een beter begrip van onze kant?

We kijken uit naar je antwoord.

Vriendelijke groet, mede namens mijn collega 5.1.2e,

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Oxfam Novib
070-3421621, (5.1.2e ma – do)

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Sent: vrijdag 28 mei 2021 15:38
To: 5.1.2e <5.1.2e @oxfamnovib.nl>
Cc: 5.1.2e 5.1.2e @localimpacthub.com>; 5.1.2e <5.1.2e @minbuza.nl>
Subject: RE: Zorg over relaties FMO met omstreden Hondurese bank

00055 5.1.2e

1243107

Bedankt voor jouw email. Ik was deze week op cursus, vandaag de enigszins late reactie. Deze casus staat bij ons het netvlies, mede n.a.v. eerdere zorgen die geuit zijn door o.a. Oxfam. Wij zijn hierover in gesprek met FMO en wanneer wij vragen hebben kom ik bij je terug.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e

Sustainable Economic Development Department
Directorate-General for International Cooperation
Ministry of Foreign Affairs

Rijnstraat 8 | 2515 XP | The Hague
PO Box 20061 | 2500 EB | The Hague

M +31 5.1.2e
E 5.1.2e @minbuza.nl
Twitter @ 5.1.2e

Are you curious to know what Dutch Development Aid achieves?
Go to www.DutchDevelopmentResults.nl

When visiting the Ministry of Foreign Affairs, please produce a valid form of identification

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e

Reeds beoordeeld, zie 1214072

5.1.2e 5.1.2e

Streep door omstreden lening FMO aan Hondurese bank

De Nederlandse ontwikkelingsbank FMO verstrekt toch geen lening aan de bank Ficohsa uit Honduras. Volgens een woordvoerder van FMO zijn de onderhandelingen over de lening van \$60 mln gestaakt.

Daarmee komt er een opmerkelijke wending in een voor de Haagse ontwikkelingsbank uiterst gevoelig dossier. FMO doet al jarenlang zaken met Ficohsa en was, in ieder geval tot voor kort, ook aandeelhouder. Oud-bestuurslid Nico Pijl van FMO is al sinds 2014 commissaris bij Ficohsa.

Het besluit volgt op een lange voorgeschiedenis van kritiek van Nederlandse en Hondurese milieu- en mensenrechtenorganisaties op de banden tussen FMO en Ficohsa. Toen FMO een jaar geleden het voornemen voor een nieuwe lening naar buiten bracht, maakten ze formeel bezwaar. Nu wordt er verheugd gereageerd: 'Het is goed nieuws dat FMO de lening niet verstrekt, en we kijken ernaar uit om meer te horen over de beweegredenen van de bank', zegt Luis Scungio, onderzoeksconsultant bij researchorganisatie Somo.

Bezwaren ngo's

FMO wil niet de vraag beantwoorden of er een verband is tussen de kritiek en het stoppen van de onderhandelingen. De Hondurese bank Ficohsa zegt in een reactie aan het FD dat er geen overeenstemming met FMO mogelijk was over de leningvoorwaarden, en wijt dat aan 'gewijzigde marktomstandigheden' sinds vorig jaar zomer. Een jaar geleden liep de aanvraag nog op rolletjes, maar het hele proces heeft een 'schadelijke vertraging' opgelopen door de beschuldigingen van de organisaties, is de lezing van Ficohsa. De bank noemt de aantijgingen vals en lasterlijk en beraadt zich op juridische stappen. Een reek aan non-gouvernementele organisaties (ngo's) stuurden FMO bijna een jaar geleden een brief met het dringende verzoek om de voorgenomen lening niet te verstrekken. Volgens de ngo's zou Ficohsa slechts de belangen van de rijke en machtige elite in het ontwikkelingsland dienen.

De meest pikante beschuldiging is dat Ficohsa volgens de ngo's betrokken zou zijn geweest bij de financiering van Desa, een Hondurees bedrijf dat een waterkrachtcentrale wilde aanleggen die ook door FMO werd gefinancierd. Bij het verzet van de lokale bevolking tegen de aanleg van die centrale werd in 2016 de prominente activiste Berta Cáceres vermoord. Dat veroorzaakte internationaal een storm van kritiek op de mensenrechtensituatie in het Midden-Amerikaanse land. Toen duidelijk werd dat medewerkers van Desa betrokken waren bij de moord, trok FMO zich terug uit het Agua Zarca-project.

Betrokkenheid bij Desa

De ngo's stellen te beschikken over aanwijzingen van financiële betrokkenheid van Ficohsa bij Desa. Dat zou onder andere blijken uit berichtenverkeer tussen bestuurders van Desa, afkomstig van door de Hondurese politie in beslag genomen telefoons. Dat berichtenverkeer kwam boven tafel tijdens de rechtszaak tegen de verdachten van de moord op activiste Cáceres. Ficohsa ontkent ten stelligste iets te maken te hebben met de financiering van Desa. In een reactie stelt de bank dat ook FMO zelf geen bewijs heeft gevonden dat Ficohsa betrokken was bij onoorbare praktijken. Dat is ook de strekking van een brief die FMO vorig jaar oktober aan de ngo's verstuurde.

FMO vaker in opspraak

FMO komt vaker in opspraak vanwege de bedrijven waar het geld aan uitleent. Zo bleek uit een rapport van mensenrechtenorganisatie Human Rights Watch dat de arbeidsomstandigheden van een door FMO gefinancierde palmolieplantage in de Democratische Republiek Congo zwaar onder de maat waren. De bank, voor 51% in handen van de Staat, financiert projecten waar commerciële banken wegblijven. Die projecten zijn bedoeld om de economie en de leefomstandigheden in ontwikkelingslanden te verbeteren.

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

To: 5.1.2e @fmo.nl
Cc: 5.1.2e 5.1.2e @fmo.nl; 5.1.2e 5.1.2e @fmo.nl
From: 5.1.2e
Sent: Tue 6/12/2018 5:27:06 AM
Subject: RE: Info for the NL Embassy
Received: Tue 6/12/2018 5:26:00 AM

Hola 5.1.2e,
Aqui está el link a la entrevista en la radio:
<https://www.facebook.com/miguel.calix/videos/10157171275758492>
Todavía estamos a la espera de la entrevista de la tele.
Saludos,

5.1.2e
From: 5.1.2e <5.1.2e @fmo.nl>
Sent: maandag 11 juni 2018 10:44
To: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
Cc: 5.1.2e 5.1.2e @fmo.nl; 5.1.2e 5.1.2e @fmo.nl
Subject: RE: Info for the NL Embassy

De nada. Tenemos algunas otras exposiciones a través de fondos de inversión (investing in funds which also invest in Honduras). Pero las inversiones de abajo son las inversiones directas. Cualquier cosa que necesites no dudes en llamarme. Gracias por el detalle de la conferencia del embajador.

5.1.2e
5.1.2e
From: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl
Sent: 11 June 2018 3:33 PM
To: 5.1.2e 5.1.2e @fmo.nl
Cc: 5.1.2e 5.1.2e @fmo.nl; 5.1.2e 5.1.2e @fmo.nl
Subject: RE: Info for the NL Embassy

Muchas gracias 5.1.2e + equipo!

La Primera entrevista en la tele fue postergada hasta mañana o miércoles. Quedamos a la espera de la confirmación. Es el programa que maneja 5.1.2e en el canal 5 si no me equivoco. Luego te lo confirmo.

Hoy en la tarde 5.1.2e si saldrá en la radio en el programa 5.1.2e a las 6 de la tarde.

Saludos,
5.1.2e

From: 5.1.2e
Sent: Monday, June 11, 2018 10:44:59 AM
To: 5.1.2e
Cc: 5.1.2e; 5.1.2e
Subject: RE: Info for the NL Embassy

Estimada 5.1.2e
Te mando la tabla actualizada con nuestras exposiciones actuales. Por favor, no dudes en llamarme o preguntarme si tienes alguna duda sobre cualquiera de ellas. Espero que salga muy bien la entrevista. ¿En qué cadena de TV es? (Voy a intentar 5.1.2e si es posible)
Un saludo,
5.1.2e

Project Name	Organization	Project Description
Ander onderwerp/Valt niet onder verzoek		

Ander onderwerp/Valt niet onder verzoek

Banco de America Central

Banco de America Central

The transaction supports the much needed private sector development (small and medium enterprises) with long funding, which is scarce in LMIC's Honduras, El Salvador and Nicaragua.

Ander onderwerp/Valt niet onder verzoek

Ander onderwerp/Valt niet onder verzoek

Ander onderwerp/Valt niet onder verzoek

Banco Financiera Comercial

Banco Financiera Comercial SA
(Ficohsa)

The investment allows Ficohsa to increase lending to renewable energy projects. It supports the improvement of Honduras' energy mix and increase the availability of cleaner energy to households and companies within the country.

Ander onderwerp/Valt niet onder verzoek

From: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Sent: 08 June 2018 10:46 PM

To: 5.1.2e 5.1.2e @fmo.nl <5.1.2e@fmo.nl>

Subject: RE: Info for the NL Embassy

Hola 5.1.2e

Muchas gracias por tu ayuda en este asunto.

@ 5.1.2e te la tabla que construimos en base de la información en el sitio web de FMO. Te lo agradezco mucho si puedes revisarla. Ya quite 5.1.2e buiten verzoek.

Saludos cordiales,

5.1.2e

FMO projects in Honduras (as stated on their website)

Project Name	Organization	Project Description	Sector	Implementation phase	Budget
valt niet onder verzoek					
valt niet onder verzoek 5.1.2e					

[5.1.2e] valt niet onder verzoek					
valt niet onder verzoek					
[5.1.2e] valt niet onder verzoek					
valt niet onder verzoek					
valt niet onder verzoek					
Valt niet onder verzoek					
Valt niet onder verzoek					
Banco Financiera Comercial	Banco Financiera Comercial SA (Ficohsa)	The investment allows Ficohsa to grow its capital base in order to become the largest bank in Honduras. Honduras is one of the poorest countries in the western hemisphere. Through this transaction, Ficohsa will be able to continue to serve more customers, including SME clients.	Financial Institutions	2007 signed	\$50,72 mln.

From [5.1.2e] [5.1.2e]@fmo.nl>
Sent: vrijdag 8 juni 2018 14:31
To: [5.1.2e] <[5.1.2e]@fmo.nl>
Cc: [5.1.2e] <[5.1.2e]@minbuza.nl>

Subject: Info for the NL Embassy
Hola [5.1.2e]
Nos pide la Embajada de Holanda para Honduras, si les podemos confirmar quienes son nuestros clientes vigentes en Honduras, 00056ri, energy y PE. Crees que podrías averiguarlo el lunes a primera hora y enviarle la info a [5.1.2e](cc)? La requiere p1243477,

5.1.2e tendrá una entrevista televisiva el lunes a las 7am (hora de Honduras) y quisiera contar con esa info.

Te lo agradecemos mucho!

5.1.2e
5.1.2e

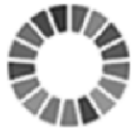
Financial Institutions – Latin America

FMO

T: +31 70 5.1.2e

Anna van Saksestraat 71 | P.O. Box 93060 | 2509 AB | The Hague | The Netherlands | www.fmo.nl

[LinkedIn](#) | [Facebook](#) | [Twitter](#) | [YouTube](#)

FMO contributes to
the Sustainable
Development Goals

The following conditions apply to this e-mail: <https://www.fmo.nl/e-mail-disclaimer>

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

The following conditions apply to this e-mail: <https://www.fmo.nl/e-mail-disclaimer>

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

The following conditions apply to this e-mail: <https://www.fmo.nl/e-mail-disclaimer>

To: 5.1.2e [sebastiaan.wijsman@minbuza.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Fri 1/6/2023 6:00:16 PM
Subject: FW: Zorg over relaties FMO met omstreden Hondurese bank
Received: Fri 1/6/2023 6:00:17 PM

En nog een waar Ficohsa in voorkomt. Omdat 5.1.2e noch jij erin staat stuur ik deze ook door.

From: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Sent: maandag 21 juni 2021 10:42
To: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Subject: RE: Zorg over relaties FMO met omstreden Hondurese bank

Hoi 5.1.2e dank en ik ga aan de MD beantwoording werken. Komt later deze week.

Groet,

5.1.2e

(+316 5.1.2e

From: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Sent: vrijdag 18 juni 2021 17:15
To: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>
Subject: RE: Zorg over relaties FMO met omstreden Hondurese bank

Hi 5.1.2e,

Hierbij een wat geredigeerd antwoord. Afgesproken met 5.1.2e dat we een antwoordbrief maken voor Milieudefensie langs dezelfde lijn, en met voorstel voor een gesprek (apart van gesprek met somo etc). En voor beantwoording van de casusspecifieke vragen doorverwijzen naar FMO.

Wil jij dat briefje volgende week maken?

Voor nu goed weekend!

5.1.2e

5.1.2i

5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Verzonden: vrijdag 18 juni 2021 13:50

Aan: 5.1.2 5.1.2e <5.1.2e@minbuza.nl>

Onderwerp: FW: Zorg over relaties FMO met omstreden Hondurese bank

5.1.2e

Hoi 5.1.2e,

Zoals besproken hierbij een conceptantwoord op onderstaande mail.

Beste 5.1.2e

Reeds beoordeeld zie id 1245667

5.1.2i

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e	5.1.2e
5.1.2e	5.1.2e

Directie Duurzame Economische Ontwikkeling
Ministerie van Buitenlandse Zaken
Rijnstraat 8 | Postbus 20061 | 2500 EB | Den Haag

M +31 6 5.1.2e
5.1.2e@minbuza.nl

5.1.2e

5.1.2e

Reeds beoordeeld zie id 1245667

Reeds beoordeeld zie id 1245667

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Reeds beoordeeld zie id 1245667

Reeds beoordeeld zie id 1245667

To: 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e
 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e
 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e @minbuza.nl; 5.1.2e
Cc: 5.1.2e @minbuza.nl
From: 5.1.2e
Sent: Fri 7/10/2020 8:43:28 AM
Subject: RE: R-bulletin over verwacht FD Artikel (morgen) over voorgenomen FMO investering in Honduras
Received: Fri 7/10/2020 8:43:29 AM

Hallo allen,
 Hierbij de link (<https://fd.nl/economie-politiek/1350589/ngo-s-en-nabestaanden-vermoorde-activiste-waarschuwen-ontwikkelingsbank-fmo-voor-nieuwe-investering-in-honduras>) en zie hieronder het gehele FD artikel dat op de website is geplaatst en in ook in de krant van vandaag staat. Geen slecht en m.n. feitelijk artikel en reactie van FMO is ook goed m.i., de brief van NGO's wordt meegenomen in beoordeling van FMO.

In het kort

Ontwikkelingsbank FMO wil een lening verstrekken aan een bank in Honduras

Daarop is veel kritiek van ngo's. De bank zou slechts de belangen van de elite in het land dienen.

De lening ligt gevoelig, eerder werd FMO gedwongen zich terug te trekken uit een project in Honduras na de moord op een prominente activiste.

Mensenrechtenorganisaties en de nabestaanden van een in Honduras vermoorde activiste willen dat de Nederlandse ontwikkelingsbank FMO het plan voor een nieuwe investering in het Latijns-Amerikaanse land laat varen. De investering ligt gevoelig, omdat FMO eerder in grote problemen kwam door de financiering van een waterkrachtcentrale in Honduras.

Bij het verzet van de lokale bevolking tegen de aanleg van die centrale werd in 2016 de bekende activiste Berta Cáceres vermoord. Toen duidelijk werd dat medewerkers van het bedrijf dat de centrale zou aanleggen betrokken waren bij de moord, trok de Nederlandse bank zich terug uit het Agua Zarca-project.

Ontwikkelingssamenwerking

Nu is er opnieuw kritiek op een voorgenomen investering in Honduras door de bank, die ontwikkelingsamenwerking tot doel heeft. De Haagse bank, die voluit de Nederlandse Financierings-Maatschappij voor Ontwikkelingslanden heet, financiert projecten waar commerciële banken wegblijven. Die projecten zijn bedoeld om de economie en de leefomstandigheden in ontwikkelingslanden te verbeteren. Met dat doel voor ogen wil de bank, die voor 51% in handen is van de staat, \$60 mln lenen aan de Banco Financiera Comercial SA, kortweg Ficohsa genaamd.

Ficohsa moet dat geld weer gaan uitlenen aan het midden- en kleinbedrijf. Minstens de helft van het geld moet worden uitgeleend aan bedrijven die worden geleid door vrouwen, om zo de sociale en economische positie van vrouwen te verbeteren. In Honduras leeft volgens gegevens van de Wereldbank bijna de helft van de bevolking in armoede.

Ficohsa

Maar volgens mensenrechtenorganisaties is die lening een erg slecht idee. Zij hebben een brief naar FMO gestuurd waarin ze de bank oproepen de lening niet te verstrekken. 'Je kunt een lening aan Ficohsa niet los zien van de economische en politieke situatie in Honduras', zegt Anne de Jonghe van Both Ends. 'In Honduras maakt sinds een coup in 2009 een kleine elite de dienst uit. Die trekt alle macht en al het geld naar zich toe. Het heeft er alle schijn van dat Ficohsa daar deel van uitmaakt, en daarom zou een ontwikkelingsbank als FMO niet met deze bank in zee moeten gaan.'

De brief is behalve door het Nederlandse Both Ends ook ondertekend door een reeks van andere non-gouvernementele organisaties (ngo's), waaronder Copinh, een organisatie die opkomt voor de rechten van de oorspronkelijke bewoners van Honduras. Die wordt sinds de moord op Berta Cáceres geleid door haar dochter, Berta Zúñiga Cáceres.

Palmoliebedrijf

De ondertekenaars wijzen onder andere op de rol van Ficohsa bij de financiering van Dinant, een omstreden palmoliebedrijf in Honduras. Ook zijn er volgens de ondertekenaars sterke aanwijzingen dat Ficohsa betrokken was bij de financiering van Desa, het bedrijf dat de waterkrachtcentrale wilde aanleggen die ook door FMO werd gefinancierd. De directeur van dat bedrijf zit in Honduras vast op verdenking van betrokkenheid bij de moord.

FMO stelt dat als de lening doorgang vindt, Ficohsa regelmatig zal moeten rapporteren aan welke klanten de bank geld verstrekt. Ook wijst FMO op een initiatief voor duurzaam bankieren in Honduras, waar Ficohsa volgens de ontwikkelingsbank een van de drijvende krachten achter was.

5.1.2e			
(+3	5.1.2e		
		5.1.5.1.2e	

[illegible]

Reeds beoordeeld 1245671

5.1.2e			
5.1	5.1.2e		
		5.1.2e	

To: [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e @minbuza.nl; [redacted] 5.1.2 5.1.2e [redacted] 5.1.2e @minbuza.nl
Cc: [redacted] 5.1.2 5.1.2e [redacted] 5.1.2e @minbuza.nl; [redacted] 5.1.2 5.1.2e [redacted] 5.1.2e @minbuza.nl; [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e @minbuza.nl; [redacted] 5.1.2e @minbuza.nl
From: [redacted] 5.1.2e
Sent: Thur 12/2/2021 11:22:39 AM
Subject: RE: Verslag FMO issue management overleg 22/11/21 - bedrijfsvertrouwelijk
Received: Thur 12/2/2021 11:22:00 AM

Kleine aanvulling nav eerste punt verslag:
We hadden deze zomer Kamervragen verwacht over Agua Zarca, maar ze zijn gisteren pas binnengekomen: [zie hier de vragen van de PvdD](#). Het is niet geheel duidelijk waarom de vragen nu pas binnenkomen (gezien het FD-artikel in juli verscheen).

[redacted] 5.1.5
[redacted] 5.1.5
[redacted] 5.1.5
[redacted] 5.1.2e

06-[redacted] 5.1.2e
From: [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e @minbuza.nl
Sent: donderdag 2 december 2021 11:15
To: [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e @minbuza.nl>
Cc: [redacted] 5.1.2 5.1.2e [redacted] 5.1.2e @minbuza.nl; [redacted] 5.1 5.1.2e [redacted] 5.1.2e @minbuza.nl; [redacted] 5.1.5 5.1.2e [redacted] 5.1.2e @minbuza.nl; [redacted] 5.1.2e @minbuza.nl; [redacted] 5.1.2e @minbuza.nl; [redacted] 5.1.2e @minbuza.nl; [redacted] 5.1.2e @minbuza.nl

Subject: Verslag FMO issue management overleg 22/11/21 - bedrijfsvertrouwelijk
[redacted] 5.1.2e

[redacted] 5.1.2e

Reeds eerder beoordeeld

Reeds eerder beoordeeld

5.1.2e

5.1.2e